



OBISK VODILNIH DRUŽBENOPOLITIČNIH DELAVCEV SOZD ISKRA V TOZD MEHANIZMI V LIPNICI

Resno delajo, dobro gospodarijo, veliko izvažajo

V petek, 11. aprila so obiskali TOZD Tovarna mehanizmov v Lipnici vodilni družbenopolitični delavci SOZD ISKRA: predsednik KO sindikata Janez Kern, predsednik aktivna ZB Franc Križnar, predsednik KO ZSMS Avguštin Ciuha in sekretar družbenopolitičnih organizacij Miloš Pavlica. Pogovarjali so se z domačimi vodilnimi delavci: sekretarjem OO ZK Janezom Šolarjem, predsednikom OO sindikata Janezom Petračem, predsednikom delavskega sveta Janezom Varlom in direktorjem TOZD Damijanom Hafnerjem. Na pogovorih so bili tudi vodilni delavci iz delovne organizacije Elektromehanika, v kateri so mehanizmi: predsednik DS Jože Fende, predsednik SK Vinko Marolt, predsednik aktivna ZB Avrelj Tronkar, predsednik konference ZSMS Franc Kozina, sekretar Milan Šenk in vodja DSSS Nace Pavlin.

Namen obiska je bil obojestransko spoznavanje položaja v TOZD, DO in SOZD Iskra. V skoraj štiri ure trajajočih pogovorih so pregledali družbenopolitično delo, gospodarjenje in proizvodne probleme TOZD Mehanizmi, DO in SOZD Iskra. Ugotovili so, da je v Mehanizmih zdravo družbenopolitično vzdušje, ki daje dober temelj odločanju kolektiva, da pa je gospodarski položaj v svetu in pri nas resen in je treba temu primerno ukrepati, tudi za ceno odrekanja lastnim trenutnim interesom.

V MEHANIZMIH DOBRO GOSPODARIJO

TOZD Tovarna mehanizmov v Lipnici pri Kropi je 20 let stara tovarna, ki je nastala iz potreb kraja po zapo-



Med pogovori v TOZD Mehanizmi.

Kidričeve nagrade tudi za Iskraše

V petek, 11. aprila, so v prostorih skupščine SRS kot vsako leto slavno-stno podelili tradicionalne Kidričeve nagrade, nagrade sklada Borisa Kidriča in nagrade za izume in izpopolnitve za najpomembnejše dosežke na področju slovenske znanosti. Tako so Kidričeve nagrade za leto 1980 prejeli prof. dr. Gorazd Kušej za življenjsko delo na področju pravnih znanosti, prof. dr. Stojan Pretnar za življenjsko delo na področju prava industrijske lastnine, prof. dr. Jože Slivnik za vrhunske dosežke pri temeljnih raziskavah na področju kemije fluora in za izvirne tehnološke dosežke, prof. dr. Andrej Ažman za vrhunske dosežke na področju kvantne kemije, prof. dr. Radislav Pavletič za vrhunske dosežke na raziskovalnem področju motorjev z notranjim izgorevanjem in prof. dr. Anton Ramovž za vrhunske dosežke

na raziskovalnem področju paleontologije in biostratigrafije.

Podelili so tudi 17 nagrad sklada Borisa Kidriča, med katerimi je nagrada sklada s področja tehniških ved prejela tudi skupina Iskrašev, in sicer mag. Leon Kos s sodelavci Bogomilom Jenkom, dipl. ing., mgr. Jožetom Kandučem, mgr. Nikolo Paničem, Ignacijem Golobom, Safetom Medvedovićem, dipl. ing. in Otonom Mikuličem, dipl. ing. za pomembne raziskovalne dosežke na področju teleinformacijskega sistema TI-30. Avtorji so se lotili raziskovanja daljinskega nadzorovanja in krmiljenja, ki je v naši strokovni literaturi obdelano dokaj šibko, kar velja tudi za tuje sisteme na tržišču. Avtorji so vpeljali v sistem daljinskega vodenja nove „inteligentne celice“ — mikroračunalnike. Prav ti novi elementi omogočajo, da je moč

vključevanjem v mednarodno delitev dela lahko računajo s hitrim napredkom, ki je zanje — velike izvoznike nujen.

Lani so dogradili novo proizvodno halo, a so še vedno na tesnem. Proizvodni program namreč zahteva širjenje primerne prostore, tako za sprostitve tehnoloških postopkov kot tudi za pogoje preciznega dela. Razvoj svoje proizvodnje so osvojili tudi v globino, saj sami delajo vrsto najzahtevnejših finomehanskih polizdelkov, ki zahtevajo mnogo znanja, spretnosti in precizno strojno opremo. Ker so spet na tesnem, počasi že načrtujejo povečanje proizvodnih prostorov, zlasti za potrebe skladiščenja in za nove programe, ki jih načrtujejo v prihodnjem srednjeročnem obdobju.

DRUŽBENOPOLITIČNO DELO

Predsednik delavskega sveta Mehanizmov je povedal, da so delavci vse aktivnejši v sindikalnih skupinah, čeprav še ni zanimanja in zavzetosti, kakršno bi želeli. Tvorno so sindikalne skupine sodelovale v razpravah ob zaključnih računih in pripravile plodna tla za zbere delavcev na to temo.

V tovarni imajo dobro kadrovsko strukturo tako na samoupravnem, kakor tudi na družbenopolitičnem in strokovnem področju. Vzdušje v kolektivu je zdravo, zlasti delovno, saj se zavedajo, da morajo vse za napredek in rast svoje TOZD narediti sami, sami odločati, proizvesti in odločiti o delitvi dohodkov.

Predsednik osnovne organizacije sindikata je pohvalil zlasti živahno športno dejavnost, saj so športniki iz Mehanizmov organizatorji in pobudniki vrste tekmoval v Iskrinih tovarnah na desnem bregu Save.

Tudi informiranje imajo kar dobro urejeno. Berejo Iskra, imajo informator delovne organizacije in lastno domače glasilo Iskra quarz. Poleg tega se seveda mnogo pogovarjajo z živo besedo v sindikalnih skupinah, na sestankih in zborih.

(Nadaljevanje na 2. strani)

zasnovati način izmenjave podatkov med dislociranimi enotami na novih principih.

Tudi med nagradami za izume in izpopolnitve, podelili so jih 23, najdemo precej Iskrašev. Tako so nagrade za izume in izpopolnitve prejeli Josip Zoubek za izum „Glinična keramika in postopek za izdelavo“, Branislav Protega, dipl. ing. in Jože Maček, dipl. ing. za izpopolnitev „Razvoj in realizacija merilnika popačenj in količnika napak MIG 1“, Franc Levovnik, dipl. ing., Milan Mežek, dipl. ing., Anton Vencelj, dipl. ing. in Slavko Vidic dipl. ing. za „Etalonski merilnik pogreškov“, Marko Rogač, dipl. ing., Zarko Mirosavljev, dipl. ing., Božidar Ropret dipl. ing. mgr. Andrej Uratnik, doc. dr. Dušan Kodek in dr. Anton Železnikar za razvojni dosežek „Mikroračunalnik Iskradeta 1680“ in Ivo Brnčić, dipl. ing., Peter Lah, dipl. ing., Matija Trebar, dipl. ing., Milena Milavec, Janez Grčar, Tomaž Ermenc, ing. in Marjan Lisjak, dipl. ing. za izpopolnitev „Sinchronizator Iskra-Nas“.

Ob tej priložnosti moramo navesti tudi še nagrade za izume in izpopolnitve, ki so jih prejeli sodelavci Iskre z Univerze in inštitutov, ko so pripravljali in raziskovali naloge za Iskrino proizvodnjo. Tako so prejeli nagrade prof. dr. Lojze Trontelj, Stane Ožbolt, dipl. ing., in Vojko Strele, dipl. ing. za izpopolnitev „Veže za stikalno matriko EMZ 1005 A in EMZ 1005 B“ in doc. dr. Janez Trontelj, Tomaž Martinčič, dipl. ing. in Peter Stavanja, dipl. ing. za izpopolnitev „Veže za časovnik EMZ 1002.“

D.Ž.



Predsednik RO ZZB NOV Janez Vipotnik odpira razstavo.

INOVACIJE V NOB

V petek, 11. aprila, so v predverju Iskrine stolpnice kar se da slavno-stno odprli edinstveno in nenavadno razstavo „Inovacije v NOB“. Na razstavi je moč videti nekatere ohranjene predmete, skice in fotografije, o inventivno inovacijski dejavnosti v času narodnoosvobodilnega boja slovenskega naroda.

Ta dejavnost je bila sestavni del narodno osvobodilnega boja in je bila pričujoča na vseh področjih ljudskega odpora ter je omogočala, da smo se lahko postavili po robu modernemu orožju močnejšega sovražnika. Novatorstvo v narodnoosvobodilnem boju pa se ni izražalo samo v izdelavi lastnega orožja in orodja, razne opreme in drugih prepotrebni materialnih sredstev, pač pa tudi v odkrivanju novih oblik boja proti številčno močnejšemu okupatorju.

Na razstavi je mogoče jasno razbrati in tudi videti, da nam napor naših partizanskih inovatorjev pričajo, da ne obstajajo nemogoče situacije in da je narod, ki hoče braniti svojo samoupravno socialistično ureditev sposoben nadomestiti pomanjkanje modernega orožja in opreme z improviziranimi sredstvi.

Odprtja razstave v predverju naše stolpnice so se udeležili številni politični, kulturni in znanstveni delavci, med njimi predsednik predstava SRS Viktor Arbely, članica sveta federacije Lidija Šentjurčeva, predsednik RK SZDL Slovenije Mitja Ribičič, predsednik RS ZSS Vinko Hafner in drugi. Razstavo je odprl predsednik republiškega odbora ZZB Slovenije Janez Vipotnik, ki je v svojem govoru dejal:

SPOŠTOVANE TOVARIŠICE IN TOVARIŠI!

Navzoči smo pri zanimivem dogodku, ko ob obletnici smrti našega najbolj razboritega pobudnika iznajditeljske dejavnosti, Borisa Kidriča odpiramo razstavo: Inovacije v NOB.

Ljubljanska banka skupaj z Raziskovalno skupnostjo Slovenije že četrtrči zapored organizira razstave, na katerih prikazuje uspešno uresničene dosežke domačega znanja. Letošnja razstava, ki jo je pripravila z Muzejem revolucije Slovenije in Institutom za zgodovino delavskega gibanja, je po svoji tematiki in vsebini izvirna. Takšne še ni bilo v Jugoslaviji in morda tudi drugod ne! Kajti z njo dokazujemo vsestranskost našega NOB, s kakršno se ne more predstaviti nobeno drugo odporniško in protifašistično gibanje. Razstava odkriva, da je izumiteljstvo že od samega začetka vojne našlo svoje mesto v NOB, da bi se partizani lažje zoperstavili moderno oboroženemu okupatorju.

Novatorstva pa nisme uveljavljali le v odkrivanju novih orožij in opreme, ki jih je terjal boj, pač pa tudi z uveljavljanjem novih oblik vojevanja proti številčno mnogo močnejšemu in tehnično neprimerno boljše opremljenemu sovražniku.

Tak je bil čas, ki ni dopuščal malodušnosti, pač pa terjal pogum, samozavest in zaupanje v lastno moč. Z voljo in smislom za novo so bili prežeti borci in aktivisti NOB. Ni bilo razgovora, na katerem ne bi razmišljali, kako se organizirati, da bi bili učinkovitejši in uspešnejši v boju. Vsi smo sprejemali in podpirali vsakršno razumno pobudo. V ta namen smo v Sloveniji ustanovili mnogo partizanskih delavnic, različnih strok. V teh delavnicah, ki so bile večinoma zelo skromno opremljene, so poleg popravil vojne opreme izdelovali po izvirnih zamislih partizanskih izumiteljev tudi orodje, orožje in druge naprave. Iz velikega števila ustvarjenih izdelkov je danes tukaj razstavljenih okrog 150 predmetov, ki kažejo izvirne partizanske novosti iz najrazličnejših gospodarskih strok.

Pobudniki so z organizacijo razstave pokazali nepretrzano zvezo v pripravi vsakoletnih prireditev te vrste in s tem prispevali k prenašanju tradicij iz NOB na področju inventivno inovacijske dejavnosti.

Seveda ob razstavi ne gre le za to, da pokažemo, kakšna je bila partizanska ustvarjalnost in iznajdljivost v pogojih, ko skoraj ni bilo kaj v roke vzeti, pa je bila vseeno znamenita in uspešna. Marveč imamo pred očmi pravzaprav dva cilja:

da pobudimo zbiranje predmetov s tega področja iz časov NOB, ki so morda še kje, pozabljeni, in

da na drugi strani in predvsem podžigamo takšne vrste ustvarjalnost, danes, na široko, v sodobnih pogojih seveda in z drugim ciljem v vseh zvrsteh našega gospodarskega in družbenega življenja.

Takšen odnos nam je potreben. Potreben vsepovsod.

Splošno gospodarsko stanje, ki ni dobro, terja prispevati k naporom, ki so začrtani, da bi se ekonomski položaj naše družbe utrdil. To pa pomeni več delavnosti, discipline, zagnanosti za delo, več odnosa do skupnosti, več sredstevne usmerjenosti, pa tudi več razumnega gospodarjenja s sredstvi, ki so nam zaupana. Perspektive niso rožmarine. Toda stanje, do katerega smo prišli, je naše, mi smo ga ustvarili, vsi skupaj. Mi, samo mi, mi sami lahko najdemo tudi izhod iz zagate. In prišli bomo iz nje, če se bomo vsi, ampak res vsi, vsak na svojem delovnem mestu obnašali in ukrepali tako, kot terja potreba in čas.

Splošno pravilo je, in v sedanjih stabilizacijskih prizadevanjih je še toliko večja nuja in velelik: izkoristiti vse domače vire in do kraja sprostiti našo ustvarjalnost. Kdor ne ravna tako, ovira razvoj in nasprotuje družbenemu dogovoru in težnjam skupnosti in posameznika v njej, ki hoče dalje in višje! Samo takšen odnos nas lahko izveleče iz težav.

In vsaka stiska mora najti izhod v novih dosežkih, ki temeljijo na lastni ustvarjalnosti in smotrnem izkoriščanju svetovnih pridobitev. Neke študije 9 gospodarskih panog so pokazale, da bi lahko za 20 % povečali proizvodnjo in produktivnost, ne da bi vložili nova sredstva ali zaposlovali nove delavce, samo če bi izboljšali organizacijo dela in red in delovno disciplino. Tovariš Kardelj je dejal, da bi pri nas morali biti, na vseh ravneh dela, ustvarjanja in upravljanja za oceno, razporejanje ljudi in za delitev osebnega dohodka, moral biti torej odločujoč kriterij prav resnični rezultat dela in ustvarjanja. Žal v velikem delu naše prakse ni tako, ali vsaj ni dovolj tako. Zato tudi ni dovolj spodbude za novatorstvo, racionalizatorstvo in iznajditeljstvo. Na 8. kongresu ZKS smo zapisali, da je splošni družbeni in samoupravljaljski interes, da postaneta novatorska in izumiteljska dejavnost — to je ustvarjalni odnos do dela — čimbolj množična in da se uveljavljata povsod, od posameznega delavca do organizacije združenega dela in družbenopolitičnih skupnosti.

Splošno razpoloženje in pogoji za takšno ustvarjalnost so tukaj. Samoupravljaljska družba jo želi in podpira. Želi in podpira zlasti vse tisto, kar raste iz lastnih tal, brez občeudovanja in posnemanja tistih tujih izsledkov, ki smo jih sposobni sami narediti.

Raziskovalna področja nimajo meja. V sli po napredku nastajajo vedno znova nove potrebe, od izkoriščanja naravnih virov, večanju energetskih virov, izpopolnjevanju sredstev za delo, množitvi hrane, čuvanju zdravega okolja, utrjevanja zdravja in moči ljudi, graditvi ustreznih odnosov in pogojev življenja in tako naprej, brez konca.

Ko danes in tukaj s ponosom razkazujemo partizansko ustvarjalnost, ki je nastala v najtežjih pogojih življenja in je znala izkoristiti vsako posamično sposobnost in vse njene razsežnosti, ne gre pozabiti, da sta bila pri tem bistvena činitelja zavest in odgovornost ljudi, ki so se lotevali tega posla. Prvini, ki sta prepoznali naše partizanske izumitelje in racionalizatorje. Če hočemo dobre uspehe, moramo ti prvini tudi danes kar naprej vgrajevati v ustvarjalno bit vsakega delovnega človeka, samoupravljalca na vseh družbe.

Resno delajo, dobro gospodarijo, veliko izvažajo

(Nadaljevanje s 1. strani)

Sekretar OO ZK pa je povedal, da se v TOZD o vseh važnejših odločitvah pogovorijo na sestankih ZK, zavzemajo stališče do vseh problemov in sprejemajo konkretne sklepe o rešitvah. V tej mandatni dobi so vključili

repromaterial v ponedeljek, kakor jim za gotovo obljubijo, čez tri tedne, ali pa čez tri mesece, „ko bo sonce stopilo v znamenje nove kvartalne kvote“, se je pošalil nekdo. Prav tako je težko planirati proizvodnjo, sodob-



Gostje so si med pogovori ogledali proizvodnjo.

štiri člane ZK in nadaljujejo z evidentiranjem novih kandidatov za sprejem. Sekretar pa je tudi pogrjal slabo sodelovanje s krajevno skupnostjo, kjer kar nočejo pokazati zanimanja za sodelovanje z združenim delom in njegovo dejavnostjo.

KDO DELI DEVIZE?

Ob vprašanju priprave na srednjeročno obdobje 1981-85 se je razvila zelo živahna polemika o planiranju nasploh. Razpravljalci so si bili edini, da je treba delati načrtno, vedeti za cilje in sredstva za doseganje zastavljenega. Tako mislijo tudi v Mehanizmih, kjer imajo predlog srednjeročne usmeritve že pripravljen. Vendar so bili

nejšo in večjo, če ne veš, ali boš lahko uvozil strojno opremo ali ne. Tako nastaja negotovost. V Mehanizmih že tretji teden stoji proizvodnja treh izdelkov, namenjenih izvozu in to zaradi cincanja okrog uvoza polizdelkov vrednih dobrih 300.000 din, pri tem pa nastaja milijardna škoda.

Nekaj pikrih so povedali tudi na račun odnosov TOZD - DO - SOZD in na račun Iskre - Commerce. Še vedno niso stekle v polni meri vse naloge, ki naj bi jih opravljali po svobodni menjavi dela za TOZD. Zlasti nabavo in uvoz so kritizirali. Komer-



Nova hala Tovarne mehanizmov.

razpravljalci mnenja, da je stabilizacijski načrt pri nas postavil pretežke ovire v uvozni dejavnosti.

TOZD Mehanizmi namreč mnogo izvažajo, ima dovolj deviznih sredstev za lastne potrebe - za uvoz repromateriala in izračunali so, da jih kakih 20 % lahko dajo na razpolago tudi drugim. Ne morejo pa razumeti, kako naj normalno, načrtno in smotno delajo, ko ne dobijo nujno potrebnega repromateriala iz uvoza.

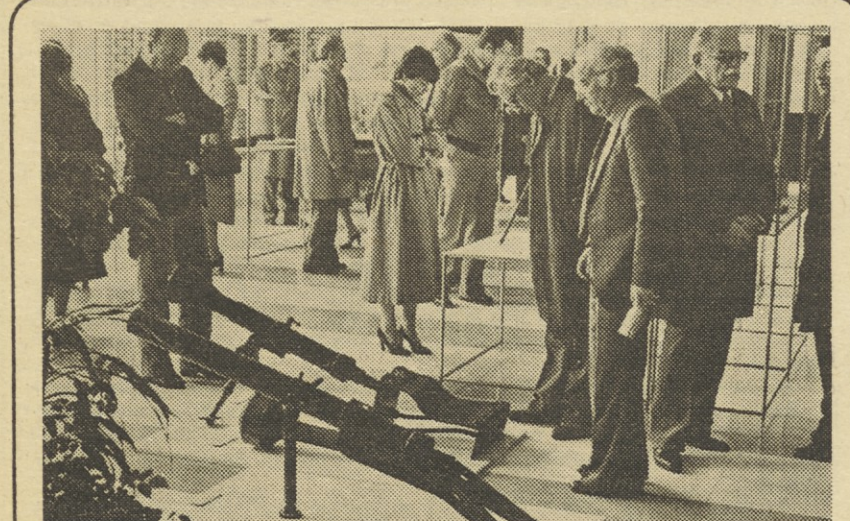
„Delitev in načrtnost pri porabi deviz mora biti, vendar taka, da bo imel tisti, ki jih zasluži odločilen glas pri tem. Z delom lastnih deviz bi moral po lastnem preudarku gospodariti kolektiv, ki jih je pridobil z izvozom.“

V takem položaju namreč ni lahko načrtovati za novo petletno obdobje, če v TOZD ne vedo, ali bodo dobili

žanje cen. Tako nastaja nesmisel: čimvišja je cena, večji rabat „pade“ uvozniku. Tu mora narediti red dohodkovni odnos in stimulacija po koristih za TOZD.

Ob koncu so se razpravljalci zedinili, da je v tem stabilizacijskem času važno pametno, varčno gospodariti in posvetiti vso pozornost izvozu. Sistemske rešitve pa je treba doseči skladno z Zakonom o združenem delu. Hkrati je treba skrbeti za čimboljšo obveščenost kolektivov. Važno je namreč, da vsakdo pozna položaj v TOZD, DO, SOZD in družbi sploh.

Poleg tega je treba doseči stabilizacijo in pametno sorazmerje cen, skladno z resolucijo, ki predvideva 16 % podražitve, medtem ko se je repromaterial podražil od 20-400 %. Tudi tu je treba doseči ustalitev, ki bo zagotovila realno načrtovanje. FY



Razstavljeni eksponati inovacij v NOB so vzbujali veliko pozornost obiskovalcev razstave.

Posvetovanje EIRMA o vplivu mikroelektronike na raziskave in razvoj v evropski industriji

Iskra je že nekaj let članica EIRMA (European Industrial Research Management Association), evropskega združenja za vodenje raziskav in industriji. Ta organizacija pospešuje izmenjavo izkušenj med članicami o vseh problemih, ki so kakorkoli v zvezi z raziskavami in razvojem v vseh vejah industrije. Vanjo je včlanjenih okrog 160 evropskih firm, v pretežni večini znanih, velikih in srednjih, predvsem pa razvojno orinetiranih, kot npr. Siemens, AEG, Philips, Thomson-CSF, BBC, IBM Europe, CIL - Honeywell Bull, Olivetti, Fiat, Renault, Daimler Benz, ICI, Bayer, Shell itd. Iz Jugoslavije je poleg Iskre včlanjena še Elektronska industrija Niš.

Delo EIRMA se odvija na posvetovanjih in v delovnih skupinah, o katerih se vedno izdajo poročila, ki jih je možno tudi naknadno po zmernih cenah naročiti pri sekretariatu, nekaj jih pa imamo tudi že v knjižnici Iskre. Za primer nekaj naslovov teh poročil:

- Patenti
- Raziskave, nabavljene zunaj podjetja
- O karieri raziskovalnega delavca
- Raziskovalni laboratoriji, zgradbe, vodenje, komunikacije
- Uporaba računalnikov v RRD
- Metode za evaluacijo RR projektov
- Tehnološke napovedi in dolgoročno planiranje
- Industrijske raziskave in varovanje okolja
- Raziskave za industrijo bodočnosti
- Kreativnost in motivacija v industrijski RRD
- Licence
- Vrednotenje raziskovalnega delavca
- Zveza med raziskavami in marketingom
- Dokumentacija in informiranje v RRD
- Evropski industrijski razvoj v luči energetske krize
- RR v dobi pomanjkanja energije in surovin ...

Letošnje posvetovanje o vplivu mikroelektronike na raziskave in razvoj v evropski industriji se je posvetilo predvsem mikroprocesorjem, manj drugim mikroelektronskim proizvodom. Obravnavana so bila naslednja področja:

- vpliv mikroelektronike v laboratorijih, kot npr. v kemičnih in elektronskih
- mikroelektronika v industrijskih procesih ter proizvodnji elektronskih in elektromehanskih proizvodov, vodenje kontinuiranih proizvodnih procesov zlasti v kemični industriji, proizvodni procesi v avtomobilski industriji, vpliv na delavce in organizacijo
- vpliv mikroelektronike na industrijske izdelke (oprema za avtomatsko vodenje, elektronika v avtomobilih in medicinskih instrumentih)
- vpliv mikroelektronike na komunikacije in informacije v razvojno raziskovalni dejavnosti, procesiranje tekstov kot korak k obveščenemu laboratoriju prihodnosti, komunikacije iz razvojno-raziskovalne dejavnosti in vpliv na vodenje.

Konferenca ni prinesla kakih zaključkov, saj je bila informativno posvetovalnega značaja. Referati in zaključna razprava, ki je potekala v šestih vsebinsko zaokroženih skupinah, so dali prerez stanja uporabe mikroelektronike v raziskovalno razvojno dejavnosti in v proizvodnji ter proizvodih in omogočili nekoliko vpogleda v namere za bodočnost.

V raziskovalno razvojnih laboratorijih omogoča mikroelektronika pri istem številu strokovnjakov mnogo širše in kvalitetnejše raziskave in bistvene napredke pri izboljšanju obstoječih in kreiranju novih proizvodov. Stimulacija in načrtovanje novih proizvodov s pomočjo računalnika postaja imperativ, posebno pri kompleksnih proizvodih, omogoča pa tudi bistveno racionalizacijo pri prenosu v proizvodnjo, ker zahteva manj ročno izdelane dokumentacije. Splošno spoznanje je pa, da napreduje razvoj računalniških „orodij“ hitreje kot njihova uporaba. Veliko bodočnost napovedujejo „osebni računalniki“ v laboratoriju, kot univerzalnemu orodju raziskovalca in njegovi zvezi z drugimi pripomočki, datotekami, pa tudi s proizvodnjo in vodstvom. Majhen pogled v stanje opremljenosti: pri IBM pride v RR laboratorijih en terminal na tri ljudi, v proizvodnji pa na osem (ti si to lahko privoščijo), v glavnem stanu Nestle-ja pa na 20 ljudi en terminal.

Pri procesih v proizvodnji je bilo prikazanih nekaj prav zanimivih primerov:

- avtomatizacija s pomočjo procesorsko vodenih robotov za varjenje in barvanje v proizvodnji FIAT
- avtomatizirana proizvodnja in kontrola večplastnih (multilayer) kondenzatorjev Siemens
- vodenje in kontrola procesa v galvanizaciji
- avtomatizacija večjih hladilnih in ogrevalnih sistemov Danfoss.

V kontroli kvalitete z računalnikom se zmanjšujejo časi, poveča točnost, omogočena je enostavna selekcija in je s tem tako manjši izmet. S programiranim zasledovanjem gibanja kvalitete v toku procesa je možno pravočasno preprečiti nastanek izmeta. Smer v industrijskih procesih so vsekakor roboti, posebno adaptivni, učeči se.

Zaradi uvajanja mikroelektronike v proizvode izginjajo klasične meje med sistemi in komponentami, med telekomunikacijami in sredstvi javnega obveščanja, med profesionalnimi in širokopotrošnimi izdelki in

znatraj njih med analogno in digitalno tehniko. Na splošno se vse pritožujejo, da razvoj senzorjev ne gre v koraku z možnostmi mikroelektronike. Kot primer so bili podani proizvodi za avtomobilsko industrijo: vžig, doziranje goriva na osnovi meritev izgorevanja, indikacijski instrumenti, zavorni sistem z regulacijo proti blokiranju. Pri teh so še problemi v zagotavljanju izjemno strogih zahtev glede delovanja v širokem temperaturnem področju od -40° C do preko 180° C, velikih vibracij, velikega nihanja napetosti, nizke cene, zanesljivosti in preprostega popraviljanja. Med proizvodi je bil kot posebna zanimivost prikazan dajalnik srčnih impulzov (pacemaker) za implantacijo z vgrajenim mikroprocesorjem, ki ga je možno upravljati od zunaj in celo priklicati iz njegovega spomina razne nepravilnosti delovanja srca, ki jih beleži.

Najbolj nejasen in zapleten je pa vpliv mikroelektronike oziroma računalnikov na komunikacije in informacije, tako v raziskovalni dejavnosti kot v celem podjetju, ker je prevladujoče prepleten s subjektivnimi vplivi, ki obsegajo vse od neznanja do bojazni. V že uvedeni računalniški informatiki je največji problem, kako iz množice

podatkov, ki jih računalniki lahko hranijo in obdelajo, napraviti pravi izbor informacij za vodenje in odločanje na različnih ravneh. Težava je pa tudi v preveč raznolikosti ponudbi opreme in nezadostni standardizaciji. Zato poudarjajo, da je v vsakem podjetju zaradi racionalizacije in omogočanja komuniciranja nujno potrebno centralno načrtovanje izgradnje in uporabe informacijskega sistema. Za bodočnost napovedujejo univerzalni računalniški jezik in futuristično govorno komuniciranje z računalniki. Do takrat bo pa treba vložiti še veliko naporov v prevzgojo kadrov vseh ni-
vojev, da se bodo lahko učinkovito vključili v „računalniško dobo“.

Posvetovanje je izzvenelo v pozivu članicam k večji aktivnosti za hitrejšo uvajanje mikroelektronike v evropsko industrijo in proizvode, ker sicer ne bo kos ameriški in japonski konkurenci. Poziv pa pomeni zlasti za vodilno strukturo odpravo konzervativnosti, osvajanje novega znanja, povečanje smelosti pri uvajanju novih zamisli brez čakanja, da bi novosti uvedel najprej nekdo drug, ter izboljšanje organizacije, da bo čas uvajanja novih proizvodov in procesov bistveno krajši.

D. P. in S. J.

Francoska industrija elementov



Vhod na razstavišče s simbolom Salona.

Pisali smo že, da je bila na Salonu elementov za elektroniko v Parizu najmočnejše zastopana prav francoska industrija. Hkrati pa nam je francoski sindikat industrije pasivnih in aktivnih elementov za elektroniko posredoval podatke o stanju te gospodarske panoge.

V preteklem letu so francoski proizvajalci elektronskih sestavnih delov realizirali za 9,2 milijarde frankov dohodka, kar predstavlja 13,4 % rast v primerjavi z letom 1978. Zanimiva je tudi bilanca izvoza in uvoza. Na tuja

tržišča so prodali za 24 % več izdelkov kot leto poprej, uvažali pa so le za 16 % več kot leta 1978. Razmerje uvoza in izvoza je 5,3 milijarde v primerjavi s 5,1 milijardo frankov, kar pomeni skoraj izenačitev.

V tej panogi je zaposlenih 53.500 delavcev, v lanskem letu pa so število zaposlenih povečali za 1 %, v glavnem visoko strokovnih kadrov, tako da je število delavcev v neposredni proizvodnji ostalo praktično nespremenjeno.



V Ljubljani, je bila 10. marca v okviru prireditve četrtega balkanskega filmskega festivala v stavbi SOZD „Iskra“ na Trgu revolucije otvoritev razstave „Jugoslovanska filmska literatura 1945-79“ ob začetku srečanja filmskih šol in akademij v dvorani Kinoteke na Miklošičevi cesti. O njegovem pomenu ter predstavitvi slovenske akademije za gledališče, radio, film in TV, ki je v nekaterih krogih še neznana, pa so spregovorili dr. Primož Kozak - dekan akademije, France Štiglic redni profesor in predsednik jugoslovanskega sveta festivala Raymond Ravar, profesor in generalni sekretar CILECT, ki se je za omenjeno srečanje zavzel konec lanskega leta na sestanku mednarodnega sveta za film pri UNESCO.

Raziskovalna dejavnost, razvoj in znanje v Iskri

„Vse več moramo narediti sami, vse več se moramo posluževati domačih surovin, domačih polizdelkov in vse več moramo vedeti, znati in narediti“, mi je zadnjič rekel v pogovoru o stabilizaciji v. d. direktor v trboveljski Iskri Adi Peitl. Vse več je glasov, da bomo morali marsikaj, kar smo doslej kupovali v inozemstvu, narediti doma sami, čeprav bo treba več vložiti v raziskave, razvoj in izobraževanje. Ta temeljni poseg v ustalivenih prizadevanjih nas bo osamosvojil. Znanje, ki je vgrajeno v naše izdelke nas šele naredi neodvisne v vsakem pogledu. Seveda se to ne bo dalo narediti prav povsod. Marsikje moramo ostati vključeni tudi v mednarodno delitev dela, vendar bomo poiskali vse rezerve in naš razvoj poglobili in začeli s proizvodnjo tudi zahtevnejših komponent, sestavov in sistemov. In kako smo na to pripravljeni? Na to sem poiskal odgovore pri sogovornikih.



DUŠAN PIRC, direktor Mikroelektronike: Iskra je v Sloveniji in najbrž v Jugoslaviji na „špici“ iskanj, raziskav in dela za razvoj elektronike. Za to imamo vse možnosti, tako strokovne ljudi, kakor tudi opremljene laboratorije. Navezali smo tudi tesne stike za raziskovalno delo z najvišjimi znanstvenimi inštitucijami, kot so naša Univerza v Ljubljani, Inštitut Jožef Stefan, Inštitut za vakuumsko tehniko, raziskovalno-razvojni oddelki po Sloveniji in vsej Jugoslaviji, ki se ukvarjajo z elektroniko. K temu nas sili že naše vključevanje v svetovni trg, kjer uspevajo le tisti, ki so na tekočem z najnovejšimi dognanji in jih uporabijo tudi v proizvodnji. Prav zato pri nas skrbimo za izobraževanje vsakega posameznika, da bi tako ostali vstirč z najnovejšimi pridobitvami. Zadnji čas bomo poleg individualnega izobraževanja naših strokovnjakov organizirali vse več organiziranega izobraževanja, zlasti na področju novih znanj. Da pa znamo porabiti najnovejše dosežke, dokazuje tudi vse večja poraba mikroelektronike, ki je gotovo vrh elektronike. Vse več je vgrajujemo v naše izdelke in načrtujemo vse večjo porabo.

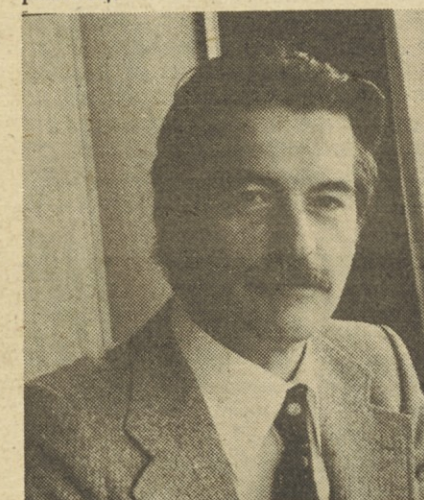


Prof. dr. Drago Kolar, vodja odseka za keramiko na Inštitutu Jožef Stefan: Iskra je navezala koristne stike z našim Inštitutom. Sodelujemo pri celi vrsti raziskovalnih nalog in pri izobraževanju Iskrinih strokovnjakov zlasti za pridobivanje specifičnih znanj. Že doslej smo sodelovali pri raziskavah in razvoju več Iskrinih izdelkov, kažejo se nam pa še boljše perspektive, oziroma možnosti zanje. Tako na primer razvoj magnetnih mehujev, hibridne tehnologije, baterij za pogon avtomobilov in razvoj direktne pretvorbe sončne energije v električno. Nalog torej ne manjka in dobre volje tudi ne, žal nam manjka kadrov za izvedbo vsega, kar želimo mi in Iskra. Izobraževalna funkcija našega Inštituta je zelo pomembna, čeprav še niso izkoriščene vse možnosti, saj čisto

ostanejo nekatere štipendije nepodeljene, ker pravijo v tovarnah, da strokovnjakov ne bi mogli pogrešati leto ali dve, kolikor traja dopolnilno izobraževanje. To je zares škoda. Sicer pa moram reči, da je Iskra v vrhu tistih, ki čutijo potrebo po izobraževanju, pridobivanju znanja in ažuriranju svoje razgledanosti po najnovejših pridobitvah.



PROF. DR. JOŠKO BUDIN, dekan Fakultete za elektrotehniko na Univerzi v Ljubljani: Iskra za našo fakulteto tesno sodeluje že dolga leta. Prva naša naloga je seveda vzgoja strokovnjakov za elektroniko in elektrotehniko, ki jih Iskra dobesečno „golta“. Imamo tudi sporazum o dolgoročnem sodelovanju na področju izobraževanja. Tu je mišljeno predvsem dodatno izobraževanje za specifična znanja, ki jih Iskrini strokovnjaki potrebujejo za razvoj, proizvodnjo in za ažuriranje svojega znanja. Sodelujemo pa tudi pri raziskovalnih in razvojnih projektih, ki jih Iskra uvaja v svojo proizvodnjo. Tak primer je mikroelektronika, kjer smo združili kadrovske potenciale in sredstva za opremo laboratorijev. Tu gre za transfer kadra, ki se je izobrazil na naši fakulteti in za sodelovanje naših najvidnejših strokovnjakov. Poleg tega smo sodelovali še pri celi vrsti raziskav in razvoju Iskrinih projektov za čisto konkretne praktične rešitve za proizvodnjo, tako za računalništvo, merilno tehniko, telekomunikacije in druge elektronske naprave. Moram pa reči, da možnosti še niso izčrpane. Nekatera področja so doslej ostala ob strani in želimo razširiti sodelovanje tudi tu. Tako bi se razvilo koristno raziskovalno sodelovanje, ki bi koristilo Iskri. Naši strokovnjaki bi sodelovali s svojim znanjem, skupno bi opremili kabinete in nabavili instrumentarij. Tako bi imeli eni in drugi neposredno korist — naše znanje bi pomagalo Iskri, instrumenti bi bili zasedeni in ob tem bi se uvajali strokovnjaki — tudi Iskrini v vrh specifičnih področij.



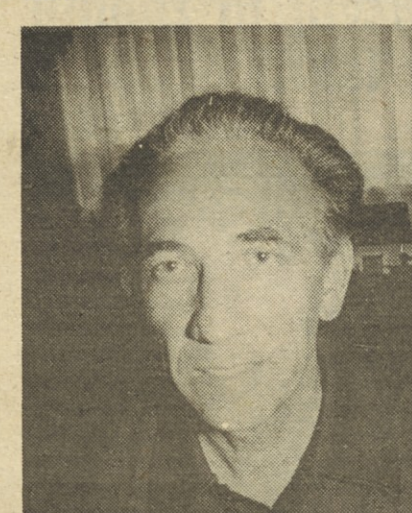
PLEŠKO PETER, direktor področja za raziskovalno dejavnost in razvoj v DO Široka potrošnja: Često je slišati glasove, da je težko priti do najnovejšega znanja. Resnica je nekeje na sredini, kot zmerom. Mislim, da imamo v Iskri mnogo posluha za izobraževanje. Meni na primer, se še ni zgodilo, da mi ne bi omogočili udeležbe na seminarju ali simpoziju, če je šlo za področja, ki nas zanimajo. Sicer je pa prav, da povemo, da ima vsakdo ne le možnost, ampak tudi potrebo, da se sam tekoče informira o vseh pridobitvah sodobne znanosti in tehnike. Literatura nam je dostopna in mislim, da je zelo čudno, če kdo ne čuti potrebe, da bi apuriral svoje znanje. Res pa je tudi, da mora vsakdo vedeti kaj hoče doseči s svojim znanjem, saj smo strokovni ljudje, ki razvijamo za proizvodnjo. Sicer pa pripravljamo tudi organizirane oblike izobraževanja, v ta namen je podpisan tudi dolgoročni dogovor z Univerzo Edvarda Kardelja.



Prof. Dr. LOJZE TRONTELJ, profesor na Fakulteti za elektrotehniko: Predvsem pade v oči, da ima Iskra velik posluh za pridobivanje znanja, k čemur jo opominja že domači in svetovni trg, ki postajata vse bolj zahtevna. Tako se je Iskra vključila v dodatno izobraževanje ob delu že tam nekeje okoli leta 1970, ko je pripravila Univerza poseben program izobraževanja ob delu. To potrebo je čutila v Sloveniji le še RTV, drugi pa se niso odzvali.

Ker sem član odbora za pripravo programa za dopolnilno izobraževanje ob delu o moderni tehnologiji, imam vpogled v vsa Iskrina prizadevanja za pridobivanje znanj s področja najnovejših pridobitev. Iskra bo tudi pripravila vse potrebne ukrepe za spodbudo dodatnega pridobivanja strokovnega znanja. Stimulacija bo taka, da bo spodbujala k izobraževanju.

Sicer pa je prav, da vemo, da je dodatno izobraževanje uspešno, če je organizirano in ne prepuščeno dobri volji poedinih entuziastov. V taki organizirani obliki je možno ponuditi več in bolje, akcija bo zajela najširši krog strokovnjakov in tako tudi ne more izostati dober rezultat. Tako bo Iskra najnovejše dosežke preko svojih strokovnjakov presajala v svoje ambiciozne strateške programe in ostala bo na ravni svetovne proizvajalke elektronike. Morda je prav, da omenimo tudi sedanji trenutek restrikcij. Vedeti moramo namreč, da moramo kljub vsemu ostati vključeni v mednarodno delitev dela in znanja. Korak nazaj bi bil, če bi hoteli vse narediti in razviti sami.



HRABROSLAV PREMELČ, direktor Izobraževalnega centra Lito-stroj: Precej vaših fantov se usposablja v našem Centru za bodoče poklice. Iskra ima velike ambicije in je, kar se znanja tiče, zelo zahtevna. Vključila se je tudi v reformo šole pri prehodu na usmerjeno izobraževanje.

Bistvena sprememba pri usposabljanju kovinarjev in elektromehanikov bo predvsem ta, da bodo dobili mnogo več teoretičnega znanja s tistih področij, ki so doslej nekoliko zaostajala, to so na primer kemija, biologija, fizika in tuj jezik. Druga velika sprememba pa bo ta, da se bodo naši učenci oziroma študentje izpopolnjevali v praktičnih znanjih direktno v bodočih tovarnah. Kovinarski poklic, ki ima sedaj 6 — smeri v naši šoli, bo imel v bodoče le eno generalno smer: obdelovanje kovin. Vsaka TOZD pa bo pri praktičnem delu kandidata usmerjala njegovo praktično znanje v tisto specialno znanje, ki ga bo potreboval pri bodočem delu. Iskra se je dobro pripravila na ta praktični del izobraževanja.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Predlog sklepov 9. Konference mednarodnega trženja Iskre Bled 19. — 21. marca

1. SMERNICE ZA MEDNARODNO TRŽENJE ISKRE

1. 1. Izhodišča za načrtovanje mednarodnega trženja

Konferenca ugotavlja, da je bila Iskra uspešna pri izvrševanju srednjeročnega načrta mednarodnega trženja za obdobje 1976-80. Z izvozom 120 mio dolarjev leta 1979 in načrtovanim izvozom 145 mio dolarjev leta 1980 bo Iskra izpolnila obveznost, da v srednjeročnem obdobju izvozi za 500 mio dolarjev blaga. Na konkurenčno sposobnost Iskre na mednarodnem trgu pa neugodno vplivajo zaostajanje inovacij in investicij za načrtovanimi ter zaposlovanje izven načrtovanih okvirov.

Za obdobje 1981-85 konferenca uvaja naslednja izhodišča za načrtovanje mednarodnega trženja Iskre: rast fizičnega obsega proizvodnje 19 % letno, rast izvoza 24,5 % letno, razmerje deležev izvoza v razvite dežele zahoda, dežele v razvoju in članice SEV 50:25:25 ter naraščanje uvoza 12,5 % na leto. — Izvoz vsake DO Iskre naj narašča letno vsaj za 5 % hitreje kot obseg proizvodnje.

Konferenca ugotavlja, da je za Iskro izvoz že prerasel iz kategorije ustvarjanja deviznih pravic za uvoz v gospodarsko nujno mednarodno delitev dela.

1. 2. Ciljno trženje

Pred začetkom srednjeročnega obdobja je treba opraviti matrično izbiro ciljnih trgov in izdelčnih skupin, kar je eden izmed predpogojev za stabilno in zadostno rast izvoza. — Selekcija trgov in prodajnih programov mora biti trajna sestavina politike mednarodnega trženja.

Isto velja za načrtovanje in določanje robnih pogojev trženja, zlasti kar zadeva ciljne deleže na posameznih tržiščih, inovacije ipd.

1. 3. Proizvodni program

Prizadevanja vseh delavcev in organizacij Iskre za tehnološko posodobitev in s tem povečevanje tehnološke konkurenčnosti na mednarodnem trgu so odločilna za večji, boljši in akumulativnejši izvoz Iskre.

Konferenca zato nujno priporoča, da se zaradi zahtev mednarodnega trženja, še posebej pri kritičnega razmerja uvoz—izvoz v Iskri, z vsemi sredstvi pospešeno nadaljujejo prizadevanja za uresničitev vseh tistih razvojnih projektov, ki so bistveni za trajno posodobitev in izboljšanje strukture Iskrine ponudbe na mednarodnem trgu. Vso pozornost je treba posvetiti tudi posodobitvam obstoječih programov, ker bodo le ti dajali impulz izvozu v prvi polovici naslednjega srednjeročnega obdobja.

1. 4. Uvoz Iskre

V naslednjem srednjeročnem obdobju naj bo stopnja rasti uvoza iz konvertibilnega območja za polovico manjša od stopnje rasti izvoza na to področje, delež uvoza iz dežel članic SEV pa naj doseže 20 % celotnega uvoza.

Konferenca ugotavlja, da obstoja v vrsti izdelčnih skupin Iskre velika in nedopustna odvisnost od uvoza. Trajnega znižanja stopnje rasti uvoza zato ni mogoče doseči z administrativnimi omejitvami, temveč s pospešenim spreminjanjem tehnologije in standardizacije v korist domačih materialov.

Iskra premalo izkorišča prednosti, ki jih prinaša povezovanje uvoza in izvoza v posameznih regijah, še posebej, če tam delujejo enote Iskre v tujini. Zato naj v naslednjem srednjeročnem obdobju delež uvoza Iskre preko enot Iskre v tujini zraste na 20 %.

Težave pri oskrbi z reprodukcijskim materialom v letu 1980 naj Iskra rešuje predvsem z 10-odstotnim povečanjem izvoza nad planiranim na konvertibilno področje. Izvoz v ta namen izdela s proizvodnimi DO Iskre poseben akcijski načrt.

1. 5. Iskra in zunanje trgovinski sistem SFRJ

Zaradi svojih načel, politike in uspehov v mednarodnem trženju mora imeti Iskra pomembno vlogo pri oblikovanju in izvajanju zunanje-trgovinskega sistema v SFRJ in posebej v SRS. Konferenca ugotavlja, da sta organiziranost in učinkovitost uveljavljanja stališč Iskre v ustreznih organih družbeno političnih skupnosti nezadostni in priporoča, naj to stanje vodstvo SOZD Iskra spremeni z ustreznimi ukrepi in delovanjem.

Iskra podpira uveljavljanje samoupravnega ssporazuma za tekoči devizni režim, po katerem devize pripadajo OZD, ki jih ustvarja z lastnim izvozom.

Izpopolniti je treba določila samoupravnih sporazumov, ki urejajo pridobivanje in razpolaganje z deviznimi sredstvi med OZD v Iskri in sicer tako, da bo poraba deviznih sredstev kar najbolj racionalna in prednostno usmerjena v proizvodnjo za izvoz. Isto načelo je treba uveljaviti tudi pri porabi deviznih sredstev za investicije v razširjeno reprodukcijo.

2. ORGANIZIRANOST ISKRE ZA MEDNARODNO TRŽENJE

2. 1. Osnovna izhodišča

Zaradi obsega in vsebine svojih dejavnosti se Iskra pojavlja ne le v slovenskem in jugoslovanskem, temveč vse bolj v mednarodnem tržnem prostoru. Pri tem se srečuje z vse močnejšo mednarodno konkurenco, v kateri je primerna organiziranost eden izmed predpogojev za uspešnost. Organiziranost mednarodnega trženja Iskre mora biti zato enakovredna organiziranost konkurenčnih podjetij.

Dosedanja uspešnost mednarodnega trženja Iskre je v nemajhni meri pogojena z enotnostjo nastopanja na enotnem svetovnem trgu.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Predlog sklepov 9. Konference mednarodnega trženja Iskre Bled 19. — 21. marca

(Nadaljevanje s 3. strani)

2. 2. Dograjevanje tržnega sistema Iskre

Konferenca poudarja potrebo po posodobitvi organiziranosti mednarodnega trženja v Iskri na osnovi matrične organiziranosti in pomembnejše vloge proizvodnih DO Iskre — Skrb za mednarodno trženje mora postati integralni del gospodarjenja OZD v Iskri, ki so odgovorne za plasman svojih izdelkov na enotnem trgu.

Bistven dejavnik v organiziranosti mednarodnega trženja v Iskri je nujna in pospešena izgradnja informacijskega sistema za pretok informacij kot osnove za poslovne odločitve, kakor tudi hiter in usklajen razvoj AOP v Iskri.

Osnovna naloga osrednje izvozne organizacije Iskre ostaja še naprej akvizicija in kakovostna obdelava tujih trgov. Z racionalizacijo poslovanja v Iskri Commerce, še posebej s širjenjem AOP, je treba zmanjšati obseg administracije, število nosilcev izvozne dejavnosti pa povečati na 100 do konca srednjeročnega obdobja. Začeti se morajo priprave za prerazporeditev opravil operativnega izvajanja izvoza in delitev med izvozom, branžnimi komercialami in TOZD v proizvodnih DO Iskre.

Tudi v naslednjem srednjeročnem obdobju bo delovanje mreže enot Iskre v tujini pogoj za uspešnost mednarodnega trženja. Pospešena kapitalizacija podjetij Iskre v tujini je pogoj za njihovo racionalno in učinkovito delovanje. Nadaljevati je treba z izgradnjo mreže enot Iskre v tujini, zlasti na področju dežel v razvoju — Centralna Amerika, Daljni Vzhod, Avstralija, Nova Zelandija, Zahodna in Vzhodna Afrika.

V Uvozu Iskre Commerce je treba racionalizirati administrativno poslovanje, ga delno prenesti v plansko-nabavne segmente TOZD in DO Iskre ter povečati učinkovitost enotnega nastopanja proti dobaviteljem in družbeno političnim skupnostim.

Združevanje sredstev za institucionalno propagando in osvajanje tujih trgov naj se nadaljuje in povečuje z enako stopnjo kot rast izvoza Iskre.

TOZD Zastopstva v Iskri Commerce naj še nadalje deluje v smeri zagotavljanja pretokov informacij, pospeševanja izvoza Iskre in vzpostavljanja povezav med Iskro in sodobno tehnologijo v svetu.

2. 3. Izgradnja finančne funkcije v Iskri — Investicije

Bistvena izpopolnitev finančne funkcije v Iskri in naslednjem srednjeročnem obdobju je eden izmed predpogojev za izpolnitev nalog na področju mednarodnega trženja. Interna banka Iskre mora postati učinkovit instrument za povečevanje gibljivosti akumulacije in efektivnega investicijskega potenciala Iskre, ki je pogoj za prestruktuiranje programa Iskre na zahtevnejše in bolj akumulativne segmente trga. Iskri banka je treba usposobiti za finansiranje večletnih proizvodnih projektov in za urejanje zadev v zvezi z nakupom devizne opreme za proizvodnjo izdelkov višjega systemskega ranga, ki se bodo prodajali v tujini.

Ob stabilizacijskih ukrepih na področju investicijske dejavnosti izraža konferenca resno zaskrbljenost zaradi nezadostne podpore razvoju Iskre, kot nosilke vrste prednostnih nalog v srednjeročnih družbenih načrtih SRS.

2. 4. Kakovost poslovanja Iskre na svetovnem trgu

Konferenca je obravnavala obsežno gradivo in predloge s področja kakovosti poslovanja Iskre na mednarodnem trgu, ki jih je pripravila strokovna služba v Iskri Commerce. Konferenca ugotavlja resno potrebo po stopnjevanju kakovosti poslovanja Iskre, po uveljavljanju ukrepov proti kršilec te kakovosti in po izdaji ustreznih navodil. Ustrezna določila zakonov, predpisov in samoupravnih aktov naj strokovna služba v IC čimprej strne v primeren obvezen dokument.

2. 5. Organiziranost na področju inovacij in trženja sistemov

Konferenca s stališča mednarodnega trženja podpira organiziranje čistih razvojnih enot v proizvodnih DO Iskre in opozarja na nujno izboljšanje izkoristka vlaganj v razvojno dejavnost, zlasti glede prenosa novih izdelkov v proizvodnjo.

Razširiti kaže povezave z raziskovalnimi ustanovami izven Iskre, tako z znanstveno raziskovalnimi ustanovami, kot z ustanovami, ki z raziskavami in razvojem zadovoljujejo širše družbene potrebe (promet, telekomunikacije, šolstvo, varnost ipd.). Pridobivanje znanja je treba odločno razširiti tudi izven Iskre in tudi izven SFRJ.

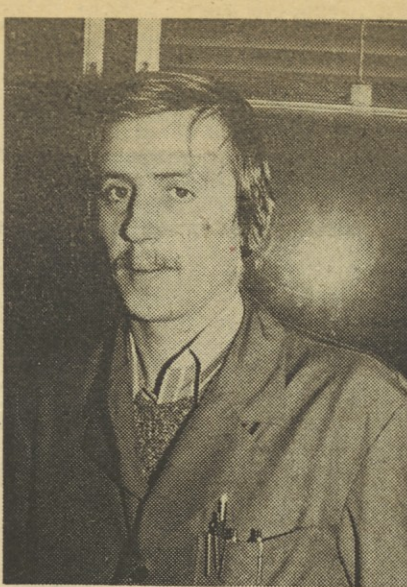
Za uspešnost Iskre pri nastopanju z izdelki systemske narave je treba načrtno delovati na tehničnem in poslovnem usposabljanju kadrov za trženje in vodenje projektov.

3. KADRI ZA MEDNARODNO TRŽENJE

Konferenca ugotavlja, da je kadrovanje za zunanjetrgovinsko dejavnost v obdobju, ki se izteka močno zaostalo za potrebami. Ker so kadri eden temeljnih pogojev za uspešnost mednarodnega trženja, morajo vse strukture Iskre posvetiti posebno skrb njihovi izbiri v dopolnilnem izobraževanju.

Dopolnilno izobraževanje naj letno zajema 20–30 kandidatov za bodoče nosilce poslov v mednarodnem trženju. Pri tem je potrebno koristiti poleg Iskrine ZT šole tudi izobraževalne ustanove v Jugoslaviji in inozemstvu. Konferenca priporoča vsem DO, da omogočijo pretok kadrov iz proizvodnih in ostalih dejavnosti v zunanjetrgovinsko in obratno.

Posebno skrb je potrebno posvetiti pripravi kadrov za vodenje proizvodnih organizacij v inozemstvu.



Sekretar OO ZK v Feritih Lojze Perko.

TOZD FERITI

Komunisti se tvorno vključujejo na vsa področja

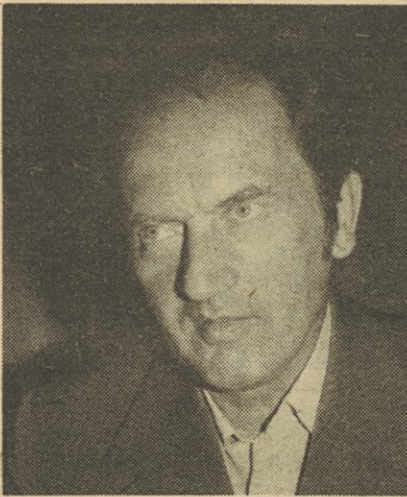
Zlasti zadnje mesece je bilo družbenopolitično delo v TOZD Feriti zelo živahno. Sprejemali so stabilizacijski načrt in pripravili volitve v družbenopolitične organizacije in samoupravne organe. Osnovna organizacija se je v tem dejavnem času še bolj kot običajno aganžirala na vseh področjih družbenopolitičnega in proizvodnega dela.

Ob povečani družbenopolitični aktivnosti so člani ZK pregledali delo lani in letos. Pregledali so družbenopolitično delo, aktivnost članov v sindikatu in ZSMS in pri proizvodnem delu. Zlasti so dali na sestankih mnogo poudarka vključevanju članov v stabilizacijska prizadevanja, v proizvodnjo in gospodarjenje sploh.

Pregledali so tudi proces prehajanja na delo po smernicah zadnjega kongresa. Ugotovili so, da sodelujejo z občinskimi komiteji tesneje in bolje

Raziskovalna dejavnost, razvoj in znanje v Iskri

(Nadaljevanje s 3. strani)



CIRIL REKAR, direktor Šolskega centra Iskre v Kranju: Pripravili smo se že na usmerjeno izobraževanje, ki bo „steklo“ že letos jeseni. Novo pri oblikovanju mladih strokovnjakov bo to, da bodo manj pridobivali spretnost in spoznali več in poglobljenega strokovnega znanja. Nivo izobrazbe, zlasti teoretične bo v usmerjenem izobraževanju mnogi višji. Praktični del znanja pa bodo morali naši slušatelji pridobiti v TOZD, kjer bodo pozneje delali. Tako se bodo spoznali s konkretnimi potrebami, problemi in stroji, na katerih bodo delali pozneje.

Marsikaj pa nam za vse, kar bomo rabili pri pouku, še manjka. Ni še učbenikov, nimamo še opremljenih laboratorijev, tudi kadrovska vprašanja še niso rešena. Časa pa je vse manj. Skrbi nas tudi praktičen pouk, ki bo pretežno potekal v tovarnah. Težišče bo tako prenešeno v združeno delo, to pa še ni najbolje pripravljeno. Tako bo res tesno in prenapolnjeno vse do jeseni, ko naj bi steklo izobraževanje v novo, usmerjeno smer.

FY

kot pred kongresom, vendar pogrešajo večjo povezanost komunistov znotraj delovne organizacije. Sicer se sekretarji večkrat srečajo na problemskih konferencah, se pogovorijo o tekočih problemih, kar nekako pa manjka tesnejše sodelovanje ob reševanju problemov delovne organizacije.

Zadnja leta skrbno odbirajo kandidate za bodoče člane ZK. Tega ne delajo kampanjsko, ampak je to stalna naloga. Najboljše delavce evidentirajo. Pogoji so strogi, saj upoštevajo družbenopolitično aktivnost in delavno vno vsakega bodočega kandidata, oz. člana ZK. Tako so sprejeli že več mladih med člane. Prav zdaj pa trije kandidati opravljajo tečaj, dva pa ga bosta v kratkem.

S takim načinom evidentiranja kandidatov so dosegli visok odstotek članstva v kolektivu. Zanimivo je, da so med najboljšimi dobili tudi zastopnike vseh oddelkov, med mladimi in tudi ženske niso izjema.

Zadnji čas so precej pozornosti posvetili tudi ozračju v svetovnem

dogajanju. Pretresli so vprašanje, kako se je položaj v svetu odrazil v OO v Feritih. Sprejeli so tudi sklep, da se bodo člani ZK resneje aganžirali pri osveščanju kolektiva. Da bodo vsakomur na razpolago za razlago nujnih stabilizacijskih ukrepov in njihovih posledic v tovarni.

Informiranje v TOZD Feriti je zelo dobro. Skoraj tedensko izdajajo svoj informativ, v katerem vsakdo lahko tekoče spremlja vse dogajanje v proizvodnji, poslovanju in na družbenopolitičnem področju. Iskro tudi berejo in tako dobivajo vpogled v delo DO IEZE in vse Iskre.

Žal pa še vedno obveščanje ni doseglo vseh zaželenih učinkov. Še vedno nekateri premalo zavzeto spremljajo dogajanje v tovarni. Zato so komunisti sklenili, da bodo poskušali še več narediti z osebnimi kontakti in tako zainteresirati še tiste sodelavce, ki pri gospodarjenju v tovarni in družbenopolitičnem delu stojijo preveč ob strani.

FY



Delo pri difuzijskih pečeh v Polprevodnikih.

TOZD POLPREVODNIKI TRBOVLJE

Stabilizacija se ni začela šele letos

Ob tolikšnem prizadevanju in množici sestavkov o stabilizaciji, sem hotel izvedeti, kaj so po TOZD naredili za uestitve. Se že kaj pozna v proizvodnji, pri gospodarjenju, v izvozu in zlasti koliko so prihranili pri stroških? S temi vprašanji sem se obrnil na direktorja Iskre v Trbovljah Adija Peitla. „Najprej naj vam povem mojo osnovno misel za uestitev gospodarstva v naši tovarni in v našem gospodarstvu sploh: V inozemstvu kupujemo drag repromaterial, doma ga vgradimo na dragih uvoženih strojih, ki jih moramo uvoziti, če hočemo imeti najsodobnejšo visoko produktivno tehnologijo. Kje je potem možnost naše konkurence? Kako naj konkuriramo na svetovnem trgu? Mislim, da le z našim znanjem in iznajdljivostjo. Uspeji bomo le z znanjem v razvoju, z znanjem v tehnologiji in z znanjem v proizvodnji, organizaciji in poslovanju sploh.“

Seveda sem takoj vprašal sogovornika, koliko so uspeli vgraditi znanja v Polprevodnikih. Dobil sem izčrpen odgovor. V trgovski Iskri teče stabilizacijski proces že vse od l. 1975, ko so zaradi težkih gospodarskih razmer morali v sanacijo. Stvari so se lotili resno, korenito in dosledno. Uspeh ni izostal. Danes se lahko pohvalijo s solidnim gospodarjenjem, dobriimi finančnimi rezultati in tudi osebni dohodki niso več na repu Iskrine lestvice.

Lotili so se inoviranja, dvignili so kvaliteto svojih izdelkov in investirali preudarno v najsodobnejšo avtomatsko proizvodno opremo. Tako je šlo pet let. In uspeli so. Morda bo kdo rekel, da je to samo po sebi umevno. Res je, kot Kolumbovo jajce. Zanimivo pa je, da na to Kolumbovo jajce marsikje še niso pomislili in niso začeli izvajati preprostih, a učinkovitih ukrepov, ki so kot na dlani.

Tako so v Polprevodnikih proizvodnjo dvignili na več kot 100 milijonov kosov polprevodniških elementov letno. Prej so jih marsikatero leto naredili do trikrat manj. Od l. 1976 do 1977 so povečali produktivnost za 29 %, od 1977 za 27 % in od 1978 do 79 za 15 %. V istem času so zaradi povečanega izvoza uravnotežili zunanjetrgovinsko bilanco. Ob teh hitrih skokih v proizvodnji so komaj sledile proizvodne zmogljivosti in ponekod se že pojavljajo ozka grla. To se zlasti dogaja v ključnih in najzahtevnejših fazah proizvodnje monokristala, v difuzijskem postopku in drugod. Prav te postopke vlagajo največ znanja in inovacijske dejavnosti. Ta ozka grla bodo odpravili z večjo investicijo, ki jo že načrtujejo nekako za leto 1983. Vlaganja bodo predvsem namenjena ureditvam v tehnološkem procesu, tehničnim izboljšavam in povečani zmogljivosti na račun avtomatizacije

in mehanizacije proizvodnega postopka. Nabavili bodo sodobnejšo opremo za procesiranje in uredili klimatske razmere, ki so pri njih zelo aktualne, ker se pač ukvarjajo z mnogimi kemije.

Hkrati bodo v obstoječih prostorih povečali montažne zmogljivosti in tako pripravili možnosti za 2,5-krat večjo proizvodnjo od današnje. Ostalo pa bodo pri svojem železnem polprevodniškem programu, namenjenem napajalni tehniki. Zanimivo je, da se ob razmahu mikroelektronike in drugih najsodobnejših tehnik ne bojijo. Nasprotno. Ugotavljajo, da po svetu poraba polprevodnikov raste nekako 6 % stopnjo letno in se tako ni bati upadanja zanimanja. Hkrati pa mnogi pozornosti posvečajo proizvodni možnostnih diod, tranzistorjev in se vključujejo v program izkoriščanja sončne energije.

Lotili so se in to uspešno tudi stabilizacijskih ukrepov na področju uvoza. Da bi čimveč prihranili pri uvozu repromateriala, uvažajo namesto končnih polizdelkov — monokristalov polikristale in sami nato finalizirajo proizvodnjo monokristalov. Seveda je to združeno z dodatnim vlaganjem, a tako prihranijo okrog 400.000 dolarjev letno, mnogo tiste ga, kar bi plačali specializiranemu proizvajalcu naredijo sami.

Važna postavka v proizvodnji polprevodnikov so kemikalije. Tudi te so „dali na rešet“, zlasti kisline in topila, ki jih porabijo največ. Tem so se tudi ob zadnjih podražitvah najbolj dvignile cene, nekaterim celo do 100 %. Preanalizirali so potrebe in le v najzahtevnejših fazah obdržali čiste kisline, ki so do 5-krat dražje. Tako so naredili tudi z nekaterimi topili. Za vse te postopke pa bi rabili dodatno opremo, da bi isto kisline, ki jo zdaj

(Nadaljevanje na 5. strani)

Stabilizacija se ni začela šele letos

(Nadaljevanje s 4. strani)

po postopku odvajajo, porabili po večkrat. Žal pa trenutno nimajo možnosti teh naprav uvoziti.

Tudi kontaktne žice so doslej uvažali. Letno jih porabijo kar 240 milijonov kosov. Nadomestili so jih z doma narejenimi. Tudi za to proizvodnjo so se morali dodatno opremiti in razširiti strojne zmogljivosti in znanje. Seveda pa vse to le ne pomeni čistega napredka. Res so se sicer otesili nekaj uvoza, zato pa so morali uvesti dodatno dejavnost. Ob vsem tem se postavlja vprašanje racionalnosti širjenja proizvodnega programa na vse, tudi osnovne sestavne dele, ki bi jih bolje, racionalneje in ceneje lahko izdeloval specialist.

Ob zamenjavah uvoženih surovin in polizdelkov se je pojavila velika luknja v obveščanju. Adi Peitl meni, da pogostokrat sosed ne ve kaj delajo in kaj zmorejo v sosednji tovarni. Marsikdo in marsikaj bi rajši naročil doma, a so naši proizvajalci polizdelkov vse preveč zaprti, premalo poskrbijo za afirmacijo svojih izdelkov in marsikomu so njihovi katalogi neznani in nedosegljivi. O tem bi veljalo razmisliti prav zdaj, ko vrsta tovarnih išče enakovredne zamenjave doma.

Seveda pa bodo morali domači proizvajalci na mnogih področjih tudi prilagoditi kvaliteto, saj je nevzdržno, da eno deklarirajo in drugo dobavijo.



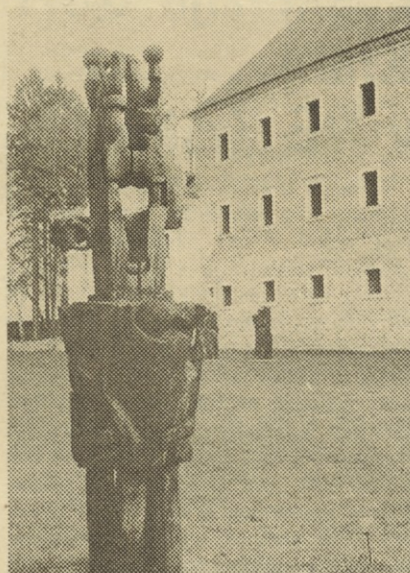
Gračšinski Iskraši pri delu na traku.

K temu pisanju me je spodbudil župan krške občine Silvo Gorenc. Na svečani sveji DS ob začetku gradnje nove Iskrine tovarne industrijske elektronike je rekel, da je znana misel, da mora kultura „posoliti“ trdoto industrijskega dela. Za Kostanjevico, ki je kulturno močno razgibana, ki diha zgodovino, umetnost in umetniško dejavnost pa ji manjka industrije, je prav, da industrija „posoli“ kulturo. Zato sem šel na potep po Kostanjevici, v to „otoško mesto“, mesto, ki je najmanjše in eno najstarejših na Slovenskem. In slavno zgodovino ima, svoj čas je kovala svoj denar. Danes pa diha svežino v sivi vsakdan s svojimi galerijami, Dolenjskim festivalom, Formo vivo in živo težnjo po napredku.

Ker sem pač Iskrin človek, tako rekoč zagrizen Iskraš, sem se najprej zaletel v Iskro – Tovarno industrijske elektronike. Direktor Ivan Metelko me je prijazno sprejel. Kot se za častljivo Kostanjevico spodobi, je bil „sprejem“ v Kostanjeviškem gradu. Tu ima namreč delovne prostore Iskra v Kostanjevici. Sprehodiš sva se ob proizvodnih trakovih.

„Prostori so nefunkcionalni in tehnologije ni mogoče dobro organizirati. Povrh smo še v nadstropju in prenašanju in prekladanju ni in ni konca. Sicer pa gradimo novo tovarno v kostanjeviški „industrijski četrti“. Lahko jo greste pogledat. Začeli smo pred dobrim mesecem, po pogodbi mora SGP Pionir dela končati do 29. novembra, upamo pa, da bomo slovesno otvoritev pripravili že zrakajevni praznik 21. oktobra.“ Vmešala se je predsednica sindikata Vida Vukčevića in z nasmehom pripomnila, da letnice za vsak slučaj niso precizirali.

Nova tovarna bo sodobno opremljena in bo imela ob vselitvi 100 delavcev. Imela bo 2000 m² površine in vse potrebne prostore za normalno delo. Proizvodni program bo isti kot zdaj, se pravi industrijska elektronika, zlasti regulacijske naprave – za regulacijo svetlobe, vrtljajev elektromotorjev, temperature, vlage, celo zanesljivosti izolacije. Regulacijska tehnika je vse bolj perspektivna in rabi vse več izdelkov.



Forma viva.

Poslovil sem se od Iskre in obiskal kustosa Kostanjeviških galerij Smrekarja. Letos je zlasti slovesno v tem gradu, saj proslavljajo 25 let Dolenjskega festivala in 20 let Forme vive. Proslavili jo bodo z dejavnostmi vsakoletnih prireditev, le da bodo bogatejše in izbor bo večji. Kaj je mogoče videti v Kostanjeviški galeriji?

Predvsem grad sam, oz. samostan, ki so ga zgradili Cistercijani leta 1234. Domačini pa mu pravijo preprosto grad. Samostan je bil ukinjen pred dobrimi 200 leti, nato je postal upravno središče okraja Krško, leta 1942 pa je med italijansko okupacijo pogorel.

Kostanjevica diha zgodovino v računalniški čas

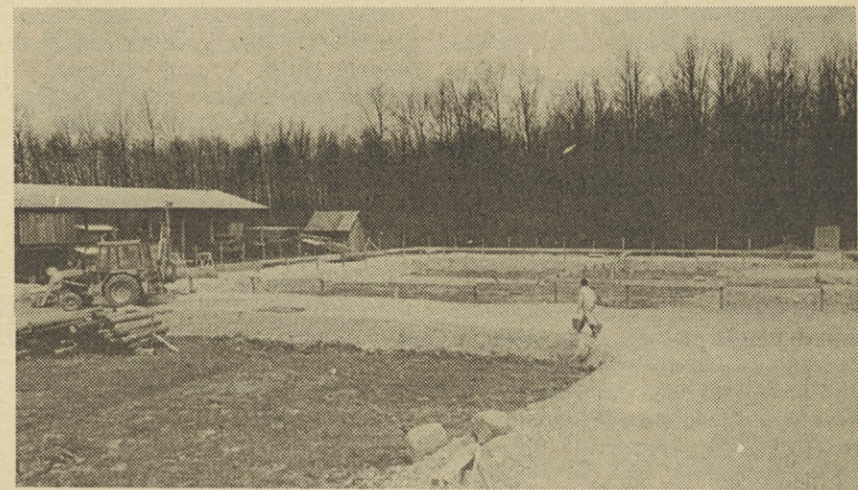
Popravljajo, oziroma restavrirajo ga že več kot dvajset let. To gigantsko poslopje z znamenito cerkvijo služi galeriji.

V njej so zbirke Božidarja Jakca iz bližnjega Novega mesta, domačina Jožeta Gorjupa in Dobrepoljčana Toneta Kralja. Poleg tega je v gradu tudi pletarska zbirka starih mojstrov in lapidarij iz srede 13. stoletja. Okrog poslopij pa je velika zbirka Forme vive.

Letos, ob 25-letnici Dolenjskega festivala in 20-letnici Forme vive bo še živahneje v gradu kot druga leta. Najprej bo več likovnih prireditev, ki jih pripravljajo že dve leti. Najprej bo

danes šteje 617 prebivalcev, krajevna skupnost, ki sega v okolico pa 2578 ljudi. Kar „pošimfali“ so čez mestno mrtvilo. Nekako ne gre in ne gre. Radi bi večji turistični objekt, zlasti prenočišča za tujce, ki prihajajo v grad, na ogled kraške jame in na obisk „Dolenjskih Benetk“. Za vse te skrbi nekaj gostilnih gostiln in nič več.

Tudi industrija kar ne more razpeti kril. Tu so sicer obrati nekaterih večjih tovarn: Kovinska oprema IKON Krško, mizarskega podjetja iz Krškega, Iskra, polnilnica vin in klavnica. Toda to je daleč premalo, da bi se zaposlili vsi, ki želijo najti delo v industriji. Vsak dan odpeljejo 3–4



Gradbišče Iskre – Industrijske elektronike.

razstava Vladimirja Lamuta, po katerem ima likovni salon ime. Nato bo razstava risb Božidarja Jakca pod naslovom Leta zorenja. Razstavljene bodo Jakčeve manj znane risbe od 1918 – 25.

Sledila bo razstava kiparskih del in grafike Franceta Kralja, prerez življenjskega dela tega umetnika. Pozneje bo ljubljanska Tovarna dekorativnih tkanin razstavila svoje tapiserije. Razstava bo zaradi obsežnosti eksponatov v cerkvi. Septembra pa bo razstavljal eden mladih slikarjev iz sosednje Hrvaške.

Sledil bo 6. grafični bienale jugoslovanskih otrok, ki ga prirejajo vsako drugo leto.

Glasbene prireditve bodo popestrile razstave in tudi nekaj samostojnih koncertov bo: Ciklus orgelskih koncertov, izvajalci bodo domači mojstri in iz Nemčije in Italije. Imeli pa so že koncert za mladino, na katerem so nastopali Ladko Korošec, Rajko Koritnik in Sonja Hočevarjeva. Poleg tega bo še pianistični koncert in trije koncerti komorne sestave.

Gledališka dejavnost bo zelo pestra na festivalu. Gostovala bodo vsa poklicna gledališča iz slovensko govorečih krajev. Tržačani so že nastopili, bodo pa še Mariborčani in ljubljanske gledališke hiše.

Zanimalo me je, kakšno občinstvo prihaja na prireditve v Kostanjevico. Obisk je številen, lani je bilo nad 70.000 obiskovalcev. Prihajajo domačini, Dolenjci iz širše okolice in obiskovalci iz vse Slovenije, Jugoslavije in tuji turisti.

Počasi sem se odpravil v Kostanjevico, mesto na otoku, ki mu pravijo tudi Dolenjske Benetke. Mestece je živelo svoj vsakdanji delavniški utrip. Trgovine, gostilne in delavnice so bile živahne med hišami, ki so dremale v spomladanskem sončnem dopoldnevu. Hrbti hiš pa so se ogledovali v Krki in rokavu – prekopu, ki so ga baje zgradili stari Spanheimi. S prostorom je v mestecu tesno. Drenjajo se hiše in cerkve ob osrednji cesti, ki je bila včasih najbrž mestni trg.

Zavil sem na „županstvo“, to je danes Krajevni urad in sedež krajevnega skupnosti. Tu so mi povedali, da

avtobusi v Krško in Novo mesto delavce na „ših“ Zadnji čas precej pričakujejo od Iskre, ki obeta večji razmah in tu se bo morda odprlo kaj več novih delovnih mest.

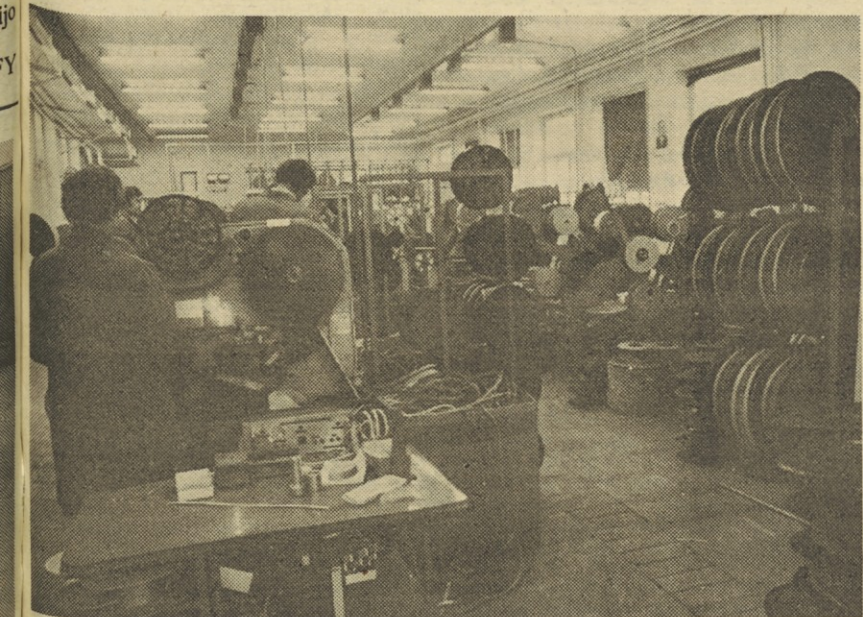
Med našim pogovorom je prišel v pisarno tudi predsednik Jamarskega kluba, ki je oče, oskrbnik in investitor v Studeni jami. Ta mali, pa izredno lepi biser kraškega sveta pod Gorjanci je bil odprt že leta 1971., letos pa so obnovili električno napeljavo in uredili zanesljivejšo pot. Jama je zaenkrat odprta le ob sobotah in nedeljah, za večje, prej najavljene skupine pa je možen ogled vsak dan.

Predsednik kostanjeviških jamarjev je zanimiv, prodoren in priazen mož. Povprašal sem ga po poklicu. „Miličnik sem“, mi je povedal. Vprašal sem ga še po ljudeh. „Po večini ljudje tod hodijo v službo, precej pa je kmetov, v okolici pretežen del. Vse preveč zaspano in nepodjetno se obračamo. Več bi lahko naredili za turizem, urediti bi bilo treba boljše telefonsko zvezo in še marsikaj. Imamo v glavnem tisto, kar sta nam dala zgodovina in narava, mi pa smo se vse premalo dodali in izkoristili te danosti.“

Počasi sem odšel v „industrijsko četrt“. Dve tovarni stojita tam, precej majhni sta. Tretja pa ima končana zemeljska dela na močvirnih tleh. Morda vas bo kdaj zanesla pot tja naokoli. Če boste hoteli najti novo Iskro, poiščite gostilno „Pri žolnirju“ (J. Jurčič: Kloštrski žolnir – po njem je dobila ta ustanova ime). Takoj zraven pa je naša nova Industrijska elektronika. Graditelji so pridno vihteli motorizirane in ročne lopate, tovarnjaki so dovažali pesek in po tempu sodeč, bo predsednica Vida lahko že letos določila točno letnico otvoritve tovarne.

Nikoli pa ne gre vse po sreči. Ko sem se motal med delavci, so ugotovili, „da je tole spet eden tistih, ki živi od gobčanja“. Nisem hotel tega mirno požreti. Zgovornega zgagarja sem pisano pogledal, on pa mi je vrnil z istim. Oba sva bušila v smeh. Ta „incident“ je dobil tudi svoj epilog, kakor se na Dolenjskem spodobi – v gostilni Pri žolnirju.

F. Kotar



Kontrola in pakiranje uporov.

TOZD UPORI ŠENTJERNEJ

Uspešno in kakovostno delajo

„Na svetovnem trgu so vse zahtevnejši. Hočejo visoko kvaliteto, zanesljivost in najsolidnejšo poslovno kvaliteto. Ker pa vse več izvažamo, že blizu treh četrtin proizvodnje, je za nas vsaka taka zahteva signal nujnosti,“ mi je dejal v pogovoru Slavko Pirc, vodja proizvodnje v Uporih. Ob vse večjem dviganju produktivnosti so že daleč prerasli jugoslovanski trg in je zanje mednarodna menjava nujnost. Ob vse bolj zaostrenih pogojih v svetovnem gospodarstvu se prilagajajo potrebam trga, se pravi, da proizvajajo tisto iz svojega programa, po čemer je dovolj povpraševanja.

Prvo četrletje so po strokovnih ocenah dobro zaključili. Količinsko so dosegli proizvodni načrt s 100 %, čeprav pomeni ta količina 9 % več kot lani v istem obdobju. Poleg tega so tudi strukturo proizvodnje prilagodili naročilom in so izdelovali več uporov najmanjših dimenzij – teh so naredili tri četrtine od celotne proizvodnje. Tako je ostalo nekaj zmogljivosti za proizvodnjo uporov večjih moči nezasedenih. Če bi jim uspelo zasesti tudi te stroje, bi proizvodni načrt celo presegli.

Sicer pa so na splošno bolje zastavili že na začetku leta kot lani prve tri mesece: januarja so naredili 14 % več kot lani, februarja 10 % manj in marca 9 % več kot lani v istem obdobju. V istem času pa jim je uspelo zmanjšati izmet za okrog 8 %, kar je gotovo pripomoglo k višji produktivnosti in znižanju stroškov.

Na trgu pa ni najbolje. Doma v Jugoslaviji še kar gre, tuji kupci pa so z naročili zelo previdni. Zlasti za nekatere vrste uporov je premalo povpraševanja. Toda zaenkrat še gre in če se lahko zanesejo na signale s trga, ne bo slabše.

Hkrati s prizadevanjem za višjo produktivnost s sedanjimi zmogljivostmi pa delajo načrte in v delavnicah že pripravljajo nekatere izboljšave, nekaj avtomatizacije in mehanizacije tehnoloških postopkov. Tako imajo že v delu stroj za avtomatizacijo proizvodnje v maloserijski delavnici in pripravljajo celotno novo opremo za ta oddelek.

Prizadevni so tudi na izboljšavah sedanjih zmogljivosti. Zlasti odpravljajo ozka grla. Intenzivno delajo tudi na proizvodnji metalfilm uporov, ki jih zaenkrat proizvajajo še polindustrijsko. Precej pričakujejo od serijske proizvodnje tega iskanega artikla. Metalfilm upor je namreč bolj stabilen in manj odvisen od temperature, kar je zlasti pomembno pri proizvodnji preciznih merilnikov in druge specialne opreme.

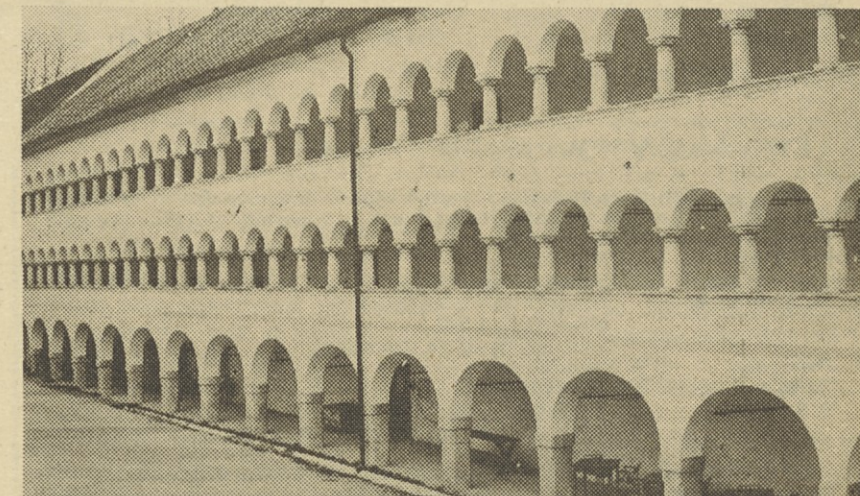
Sicer pa bodo pospeševali proizvodnjo tega sodobnega uporovnega elementa, saj načrtujejo v prihodnjem srednjeročnem obdobju hitro rast. Letos bodo „klasičnih“ uporov naredili 628 milijonov, leta 1985 pa 800 milijonov, metalfilm delajo letos še polindustrijsko, leta 1985 pa naj bi ga izdelali že 400 milijonov kosov.

Tudi v stabilizacijska prizadevanja so se intenzivno vključili. Ponekod se je že premaknilo in se poznajo prvi rezultati, tako na področju kvalitete, kjer so močno zmanjšali izmet, zaposlujejo zelo intenzivno, zamenjujejo uvožene polizdelke z domačimi, kjer je to možno. Seveda pa se držijo priporočil resolucije tudi pri kilometrih in dnevnicah.

F. Kotar



Mestna vrata v Kostanjevico.



Na grajskem dvorišču v Kostanjevici – ena najdaljših kolonad v Evropi.

Možnosti za najemna stanovanja v l. 1980

Pridobivanje najemnih stanovanj in individualna gradnja stanovanjskih hiš sta v zadnjih nekaj letih dve najvažnejši obliki urejanja stanovanjskih vprašanj delavcev v kranjskih temeljnih organizacijah. Nakupi stanovanj (etažna lastnina) je sicer oblika, za katero se odloča vsako leto več delavcev, zato bo v prihodnje imela še večji pomen.

V tem zapisu se bom omejil le na najemna družbena stanovanja. Število pričakovancev najemnih stanovanj se je v zadnjih letih nenehno večalo. Tako je bilo ob koncu leta 1978 še 385 nerešenih prošelj, ob koncu leta 1979 pa 467. V zadnjih nekaj letih se je število novih prosilcev letno povečalo za prek 100, rešenih prošelj pa je bilo dosti manj. Po naročilu za l. 1979 smo dobili le 10 novih stanovanj.

Kakšni pa so izgledi za l. 1980?

Na izvršnem odboru Samoupravne stanovanjske skupnosti v Kranju je bilo določeno, da temeljne organizacije in skupne službe Elektromehanike dobijo 81 stanovanj, ki bodo vseljena v obdobju od decembra 1980 do julija 1981. Prijavili smo se kar za 141 stanovanj; za toliko smo namreč ob koncu lanskega leta predvidevali sredstev. Vendar se je tako število novih stanovanj kmalu izkazalo kot nerealno, ker skupna kvota v temletu znaša le okrog 370 stanovanj. Vedeti je namreč treba, da poleg velikih potreb v delovnih organizacijah nastopa kot močan odjemalec tudi solidarnostni sklad, ki na primer dokončno ureja stanovanjska vprašanja družinam z nizkimi osebnimi dohodki, za dobo sedmih let pa mladim družinam itd.

Po drugi strani pa se je močno zožil tudi kreditni potencial poslovnih bank. Tako lahko računamo na 81 stanovanj, z dosti ugodno strukturo po velikosti in morda še katero, kar se bo pokazalo ob koncu aprila ali v začetku maja, ko se bodo podpisovale predkupne pogodbe.

Zaradi takih (omejenih) možnosti v letošnjem letu je smotrno, da spremenimo nekatere namere, ki smo jih jasno definirali lanskega leta. Gre za namero, da spremenimo sedemletnega obdobja dokončno reševati stanovanjsko vprašanje nekaterih izmed tistih prosilcev, ki so pred leti dobili solidarnostno stanovanje v kategoriji „mladih družin“. Drug problem, po svoji naravi mnogo bolj pereč, pa so družine, ki sočasno in zasilo naseljene v samskem domu. Tudi zanje smo planirali, da bi jih približno polovica lahko dobila stanovanje v l. 1980. Torej v l. 1980 ne bo možno reševati teh dveh skupin prosilcev kot skupin, ampak le posameznike, ki bodo v točkvalnih listah temeljnih organizacij pri samem vrhu. Vsi ostali primeri bodo reševani v l. 1981.

Prav v teh dneh bodo še zadnje temeljne organizacije sprejele plane zadovoljevanja stanovanjskih potreb za l. 1980. Ti plani, ki so izdelani na predvidenem skupnem številu stanovanj v Kranju zaradi omejenih razmer pri stanovanjski izgradnji ne bodo uresničeni. Ker pa so izdelani na osnovi potreb in možnosti posameznih temeljnih organizacij in skupnih služb, bo smotrno razdelilnik stanovanj izdelati prav v tem razmerju tako, da bodo planske postavke za najemna stanovanja znižane proporcionalno.

V aprilu bodo zaključena točkovanja prosilcev za najemna stanovanja, ki jih opravljajo oz. so jih že opravile komisije za družbeni standard in varstvo pri delu temeljnih organizacij in skupnih služb. V treh četrtinah temeljnih organizacij so bile točkvalne liste za l. 1980 sprejete v marcu in aprilu. Največkrat je bil zadržek tak, da se je ogled opravil le za prosilce, ki so vložili prošnjo po zadnjem točkovanju.

Za ostale so se upoštevale sproščene spremembe tistih podatkov, ki vplivajo na število točk po točkvalnem sistemu. Za tiste prosilce, ki sprememb niso sporočili, pa obstaja možnost, da z vpogledom v dokumentacijo ugotovijo, koliko so komisije upoštevale njihove razmere in dajo pripombe v času, ko predlog točkvalne liste visi na vidnih mestih oziroma oglasnih deskah po temeljnih organizacijah.

V maju ali juniju bo predvidoma tekel postopek sprejemanja sklepov o tem, kdo bo dobil novo najemno stanovanje iz kvote za l. 1980 in kdo izpraznjena starejša stanovanja, ki bodo v kombinaciji z novimi. Dejstvo, da so delavci v vseh temeljnih organizacijah in skupnih službah sprejeli svoje samoupravne sporazume o urejanju stanovanjskih zadev, in da je bilo (oz. bo) na temelju točkvalnih sistemov izvedeno točkovanje, še ne pomenita, da bomo sklepanje o stanovanjih šlo brez napora.

En del napora so komisije že opravile, ko so pripravile elemente za pravo planov. Potrebno število in potrebno strukturo stanovanj (seveda skladno s predvidenim obsegom sredstev) so prav gotovo povezovale s konkretnimi prosilci – pričakovalci stanovanj. Drugi del napora bo opravila strokovna služba, ko bo pripravila predloge prosilcev za posamezna stanovanja z izčrpnimi opisi, oziroma utemeljitvami, in to v variantah – za vsako stanovanje več predlogov. Zadnji napor pa bodo zopet opravile komisije, ki bodo na osnovi predlogov, predvsem iz mesta v točkvalni listi in drugih okoliščin, ki kot kriteriji niso zajeti v točkvalni sistem, sprejemale sklepe o dodelitvah posameznih stanovanj.

Komisija za družbeni standard in varstvo pri delu bodo svoje delo opravi-

ALEKSANDER MIHEV
PETDESETLETNIK



Čas ne izbira pomembnih trenutkov v našem življenju, temveč nam z njeno lastno doslednostjo prinaša le svojo minljivost. Hite dnevi, mineva jo leta in življenje dozoreva z naglico, ki jo človek popolnoma zazna šele tedaj, ko se ozre za mejnik sedanjega trenutka.

Pravijo, da je vsak lep trenutek v življenju praznik. In prav gotovo je srečanje z Abrahamom trenutke, ki se pomni in zato tudi praznuje. Tak praznik je pred dnevi praznoval tov. Aleksander Mihev, predsednik kolegijskega poslovnega organa Elektromehanike, ki se je pridružil petdesetletnikom.

Aleksander Mihev dela v našem delovnem kolektivu že 25 let. Prišel je v Iskro kot mlad inženir še v času, ko se je komajda dala slutiti podoba današnje Iskre. Delati je začel na razvoju telekomunikacijskih sistemov in ostal pri tem delu do dni, ko je bil izvoljen za glavnega direktorja delovne organizacije in kasneje za predsednika kolegijskega poslovnega organa. Opravljanje dolžnosti predsednika KPO v desettisoč članskem kolektivu je zahtevno, obsežno in odgovorno delo. Vanj je treba vložiti znanje, izkušnje, sposobnosti in čas – vse, kar zna in zmora človek, ki z delom soustvarja podobo jutrišnjega dne.

Ob petdesetletnici Aleksandra Mihevu iskreno čestitamo z željo, da bi tudi v prihodnjih dneh in letih uspešno sodeloval pri razvoju Iskre in doživel v osebnem življenju, v času, ki prihaja, veliko zadovoljstva in osebne sreče.

vile odgovorno le tedaj, če se bodo zavedale, da točkvalni sistemi ne vsebujejo vseh kriterijev (ki jih je treba upoštevati, da torej mesto posameznega prosilca v točkvalni listi ni absolutni kriterij, in da je treba občutljivo pretehtati vse druge okoliščine, ki bodo vsebovane v opisu oziroma utemeljitvi predloga.

Prav bi bilo, da bi komisije pri teh odločitvah vključile tudi tiste člane oz. delegate, ki jim je delegatska doba potekla ob zadnjih (aprilskih) volitvah novih članov oz. delegatov. Izkušnje so pri reševanju občutljivih stanovanjskih vprašanj še posebej pomembne.

P. Polak

Ekskurzija DSIT Kranj v NE Krško

V marcu in aprilu je Društvo strojnih inženirjev in tehnikov Kranj, ki ima svoj sedež v DO Elektromehanika, priredilo ekskurzijo v našo prvo nuklearno elektrarno v Krškem. Odziv je bil zelo velik, saj je bilo več kot 120 prijavitelcev, predvsem iz ISKRE in nekaj iz „Save“ nekaj prostih mest pa smo odstopili profesorjem in dijakom kranjske gimnazije. Zaradi omejenih možnosti informativne službe pri NE Krško smo morali prijavitelce razdeliti na tri skupine, ki so si v treh terminih imele možnost ogledati notranjost te toliko publicirane jugoslovanske novosti.

Bili smo lepo sprejeti. Gostitelji so nam pripravili torej teoretično razlago, nato pa so nas vodiči popeljali skozi glavne prostore ter nam obrazložili (ali vsaj poskušali obrazložiti) komplicirano postrojenje, ki naj bi po predvidevanjih začelo pošiljati dragoceno energijo v omrežje sredi prihodnjega leta. Impozantne dimenzije naprav, same gradnje in vsega ostalega, nam bodo gotovo vsem ostale v spominu.

DSIT Kranj bo skušalo tudi v prihodnje poskrbeti za podobne ekskurzije, ki imajo za cilj čimboljše informiranje tako članov kot tudi ostalih zainteresiranih.

Obširen program funkcionalnega izobraževanja

Za funkcionalno izobraževanje trdimo, da je pogoj za uspešno opravljanje nalog na slehernem področju dela in tudi pomeni nenehno pridobivanje novih spoznanj. To izobraževanje naj bi se pričelo po končanem rednem šolanju za poklic in naj bi potem potekalo skozi vso delovno dobo.

Visoka šola za organizacijo dela v Kranju organizira in izvaja funkcionalno-permanentno izobraževanje za združeno delo, razna svetovanja v OZD, opravlja založniško dejavnost, izdaja revijo Organizacija in kadri ter knjige in učbenike, organizira in izvaja pa tudi raziskovalno delo v okviru znanstvenih disciplin. Za potrebo pedagoških procesov ima šola lasten računalnik Univac, ki ga uporablja tudi za raziskovalna dela.

Ena izmed organizacijskih enot Visoke šole za organizacijo dela v Kranju je Institut za organizacijo dela, ki zajema dve manjši raziskovalni enoti: Raziskovalni center in Center za funkcionalno izobraževanje in svetovanje.

Delo Raziskovalnega centra je programiranje, koordiniranje in usmerjanje raziskovalnega dela sodelavcev šole. Center za funkcionalno izobraževanje in svetovanje želi s programom funkcionalnega izobraževanja omogočiti specializirana področja in ključne delovne naloge in opravila. Funkcio-

nalno izobraževanje temelji na ugotovitvi, da nobena šola ne usposablja delavca v celoti za posamezna dela in opravila.

To dopolnilno izobraževanje je učinkovito le takrat, če je sistematično in organizirano ter če zajema celotno strukturo zaposlenih. Še posebej uspešno pa je Center za funkcionalno izobraževanje in svetovanje organiziral od 26. do 28. marca letošnji peti podiplomski seminar za diplomante in absolvente VSOD. Namen seminarja je bil nadaljnje strokovno izobraževanje in izpopolnjevanje prebranih pa je bilo 28 referatov in koreferatov.

V programu izobraževanja za letošnje leto pa ima center organizirane predavanja kar s petnajstih področij, in sicer: organiziranje združenega dela, industrijskega inženirstva, poslovnno-ekonomskega področja, vrednotenja dela, kadrovskega področja, organizacije izobraževanja, informacijskih sistemov, izobraževanja delovnih vodij, izobraževanja tehničnih kadrov, strokovnega izobraževanja specializiranih delavcev, kakovosti in zanesljivosti, funkcionalnega izobraževanja za inventivno dejavnost, oblikovanje profilov poklicev za potrebe OZD, izobraževanja vezanega na zakonske predpise in vzdrževanja delovnih sredstev.

Janez Kuhar

KULTURNI KOLEDAR GORENJSKEGA MUZEJA

V Mestni hiši je na ogled stalna arheološka, etnološka, kulturno-godovinska in umetnostnogodovinska zbirka ter stalna razstava del slovenskega kiparja Lojzeta Dolinarja. V 2. nadstropju iste stavbe pa si lahko ogledate etnološko razstavo Kmečko gospodarstvo v Gornjesavski dolini.

V Prešernovi hiši sta odprta Prešernov spominski muzej in Jenkova soba. V galeriji Prešernove hiše je odprta razstava risb s tušem slikarke Vide Stembergar.

V Mali galeriji Mestne hiše si lahko ogledate razstavo del akademkega slikarja Dušana Lipovca, v Stebrišni dvorani pa razstavo risb grafika Nejca Slaparja. Razstavo spremljajo teksti pesnice Irme Kern.

V galeriji Mestne hiše je na ogled spominska razstava grafik in slik slikarja Štefana Simonića (1938–1978).

V baročni stavbi v Tavčarjevi 43 je na ogled stalna zbirka Narodnoosvobodilna borba na Gorenjskem in republiška stalna zbirka Slovenka v revoluciji. V galeriji v Tavčarjevi 43 je razstava del akademke slikarke Alenke Gerlovič.

Razstava oz. zbirke so odprte vsak dan od 10. do 12. ure in od 17. do 19. ure, ob sobotah in nedeljah pa od 10. do 12. ure, ob ponedeljkih so zaprte.

V vojašnici Staneta Žagarja v Kranju je odprt muzej Prešernove brigade. Na Zg. Jezerskem si lahko ogledate restavrirani poznosrednjeveški kulturni spomenik „Jenkova kasarna“, ki je opremljen z etnološkim gradivom.

Samoupravni sporazum o pravicah in obveznostih iz zdravstvenega varstva

POPOLNA OPROSTITEV PRISPEVKA (PARTICIPACIJE)

1. Predšolski, šolski otroci, srednješolci in študentje,
2. borci NOB pred 9. 9. oz. 13. 10. 1943, imetniki p.pomenice 1941, in narodni heroji,
3. ponesrečenci pri delu in oboleli za poklicno boleznijo (ne velja za nesreče na poti na delo in z dela),
4. uživalci stalnih družbenih denarnih pomoči in njihovi ožji družinski člani,
5. upokojenci z varstvenim dodatkom in njihovi ožji družinski člani,
6. občani, ki se niso mogli usposobiti za delo zaradi telesnih in duševnih bolezni, delovni invalidi z najmanj 70 % telesno okvaro ter slepi z izgubo vida nad 90 %,
7. kmetje z odpisano davčno obveznostjo, katere zdravstvena skupnost oprosti plačila prispevka za zdravstveno varstvo,
8. časno nezaposleni, prijavljeni pri skupnosti za zaposlovanje in njihovi nepreskrbljeni ožji družinski člani,
9. občani, za katere občinska zdravstvena skupnost ugotovi, da ne morejo prispevati k stroškom zdravstvenega varstva.

DELNA OPROSTITEV PRISPEVKA

1. ženske med nosečnostjo, porodom in materinstvom do končanega 6. meseca starosti otroka in v zvezi s kontracepcijo ne prispevajo za:
 - kurativne preglede v dispanzerju za žene,
 - umetno prekinitev nosečnosti zaradi medicinske indikacije
 - za medicinski del oskrbe v bolnišnici
2. borci NOB, ki imajo čas udeležbe v dvojnem trajanju najmanj od 1. 1. 1945 do 15. 5. 1945 za:
 - zdravila na recept v lekarni
 - pregled v dispanzerju za borce ali ambulantni splošne medicine
 - zdraviliško zdravljenje
 - za nemedicinski del oskrbe v bolnišnici
3. občani z nalezljivo boleznijo za:
 - posebne prevoze, ki se zahtevajo po predpisih o zatiranju nalezljivih bolezni
 - za nemedicinski del oskrbe v bolnišnici
4. občani, ki se zdravijo zaradi rakastih obolenj, sladkorne bolezni, mišičnih in živčno-mišičnih obolenj ter duševnih bolezni za:
 - zdravila
 - ortopedske pripomočke
 - prevoz z reševalnimi vozili, ki jih odobri zdravnik
 - za nemedicinski del oskrbe v bolnišnicah
5. občani, ki so stari nad 70 let za:
 - zdravila ob prevzemu v lekarni na recept
 - za preglede v ambulantah splošne medicine in dispanzerjih

Vsi drugi občani plačajo polni prispevek v skladu s 73. členom sporazuma.

REGIONALNA ZDRAVSTVENA SKUPNOST KRANJ



Z ekskurzije DSIT v jedrsko elektrarno.

LETOVANJE V NOVIGRADU – PINETI

Vse upokojene člane delovnega kolektiva Iskre Elektromehanike – zlasti člane ZZB obveščamo, da lahko koristijo možnost pred- in posezonskega letovanja v naših počitniških hišicah v Pineti pri Novigradu.

Predsezona:	Cenik letovanja:
1. 6. do 11. 6.	odrasli 190 din
11. 6. do 21. 6.	otroci (3 do 7 let) 135 din
	otroci (1 do 3 let)
	samo ležišče 45 din, polovična hrana 90 din
Posezona:	
30. 8. do 9. 9.	odrasli 180 din
9. 9. do 19. 9.	otroci (3 do 7 let) 120 din
	otroci (1 do 3 let) samo ležišče 30 din, polovična hrana 90 din

Prijave sprejema sindikat Iskre Elektromehanike od 5. 5. do 9. 5. 1980. Počitniška taksa ni vračunana. Plača jo koristnik sam v pisarni počitniškega doma v Pineti.

Tradicionalno zborovanje v spomin na padle pri Planici nad Crngrobom

V soboto, 29. marca 1980 so imeli učenci Šolskega centra Iskra, 4. športni dan, namenjen pohodu po spominskih obeležjih iz NOB. Z uvodno internacionalo se je pričela slovesnost ob 38-letnici neenake borbe Selške čete s sovražnikom v Rovtu pri Planici nad Crngrobom. Osrednje proslave ob krajevnem prazniku KS Bitnje, Žabnica, Sv. Duh in Jošt so se udeležili: predsednik ZSS Vinko Hafner, edini preživel borec Stane Kersnik — Jelovčan, borci in aktivisti NOB, predstavniki občinskih skupščin in DPO iz Škofje Loke in Kranja, učenci srednjih in osnovnih šol in drugi. Letošnje zborovanje je bilo posvečeno spominu na 70-letnico rojstva tov. Edvarda Kardelja, velika naša revolucije. Predstavniki ZZZ NOV so položili vence v spomin na borbo Selške čete. Izdani in obkoljeni so v boju s premočnim sovražnikom izgubili najprej štiri borce na položajih, nato pa še enajst v jurišu, v preboju iz obroča. V programu so sodelovali mladi z recitacijami in revolucionarnimi pesmimi ter godba na pihala. Po izstrelitvi častnih salv vojakov je predsednik izvršnega sveta SO Kranj — Milan Bajželj orisal potek borbe po prispevku borca Ivana Bertoncija — Johana:

„V borbi za obrambo domovine pred sovražnikom in za povsem nov svet se tovariši nismo ustrašili niti največjih žrtev. Celotna borba kakor tudi končni izid dokazujeta, da so bili to junaški borci, ki so se držali načela „zmaga ali smrt“ in niso poznali predaje Nemcem. Petnajst borcev je padlo, med njimi tudi komandir čete Udvane Vajs in narodni heroj Stanko Zagar, ki se je najprej boril kot učitelj, nato kot vojak med prvo svetovno vojno, kot borec za slovensko koroško, kot napredni učitelj in šolski upravitelj, kot član CK KPS in glavnega poveljstva slovenskih partijskih čet ter neposredni organizator in voditelj oborožene vstaje na Gorenjskem.“

V nadaljevanju je Milan Bajželj dejal, da je obujanje tradicij podoživljanje najpomembnejših dogodkov NOB in oborožene socialistične revo-

lucije velikega pomena za naše vsakdanje življenje, pa ne le zato, da se spominjamo dogodkov in počastimo padle, temveč tudi zato, ker so v tistem času nastali temelji tudi vsem povojnim pridobitvam naše socialistične revolucije. Zato moramo izkušnje tistega časa uporabljati tudi pri praktičnem ravnanju in reševanju problemov v vsakdanjem življenju.

Pomemben sestavni del naših prizadevanj v občini je uresničevanje družbenega dogovora o varstvu, urejanju, vzdrževanju in postavljanju spomenikov, spominskih plošč in drugih obeležij obdobja socialistične revolucije.

Slavnostni govornik se je dotaknil tudi utrjevanja socialističnih samoupravnih odnosov in stabiliziranja gospodarskih tokov, ki so osnovni elementi notranje trdnosti in moči naše družbene skupnosti, pa tudi njenega vpliva navzven. Tako je sedaj na preizkušnji trdnost in uspeh naše revolucije.

„V prvih mesecih letošnjega leta uspešno rešujemo naloge v pogojih zapletenih mednarodnih in notranjih okoliščin. Ponovno prodira v svet prava resnica o jugoslovanskem socializmu, o naši neuvrščeni politiki, o trdnosti jugoslovanske družbene skupnosti, ko že nekaj časa rešujemo vse probleme o družbi v politični odsotnosti tovariša Tita, ki ga bolezen ovira pri opravljanju dolžnosti. Ko nas preveva skrb za Titovo zdravje, znova in še bolj potrjujemo enotnost naših narodov.“

Z zborovanja je bila poslana brzokavka tovarišu Titu, v kateri smo si vsi do zadnjega zaselka, do zadnjega pionirja enotni v skrbi zanj in željah za ozdravitev. Titovo ime je postalo simbol socialističnega samoupravljanja, politike neuvrščeni in borbe za mir v svetu. Njegovo delo je vtkano v vsej življenjski praksi, v kolektivno in javno življenje, izobraževanje, kulturo in umetnost.

Čas, ko nas vodi Tito, je čas največjih zgodovinskih preizkušenj, ki so našo domovino kdajkoli doletele. V

DOBRODOŠLICA V NIŠU

Niški predstavniki Iskre so se ob prihodu skupine za izvedbo srečanja s prodajalci širokopotrošnih izdelkov res potrudili. Poskrbeli so, da je bila dan pred srečanjem o dogodku objavljena vest v lokalnem glasilu. S tem pa spisek publicitete še ni zaključen — radio Niš je oddajal reportažo o seminarju, hotel, kjer je bilo srečanje, pa je bil dobesedno v Iskrinem znamenju. Med drugim so razobešili celo Iskrine zastave!

Tudi udeležba je presegla vsa predvidevanja, nemoten potek pa je v precejšnji meri zasluga niških delavcev servisa Iskra Commerce, ki so požrtvovalno uredili ozvočenje. Iskrine predstavnike v Nišu so celo prosili za stalno razstavo Iskrinih izdelkov v tem mestu!

Predstavitev široke potrošnje v Jugoslaviji

Letošnji program seminarjev za prodajalce širokopotrošnih izdelkov v grobem zajema vso Jugoslavijo. Mesta so izbrana tako, da se srečanja lahko udeležijo predstavniki vseh področij, zaenkrat pa je vprašljivo le, če bo program zaradi stabilizacijskih ukrepov mogoče izpeljati do kraja. Februar letošnjega leta je bil namenjen „obdelavi“ Slovenije, marec področju Reke in Istre, aprila pa je grupa obiskovala srbiska mesta — Niš, Beograd, Kragujevac. V maju bodo seminarji pripravljeni na področju Vojvodine.

Obisk, kot smo napisali, je v glavnem izredno dober, udeleženci pa tudi sami poudarjajo, da bi se morali srečevati najmanj enkrat letno, saj se proizvodni program v tem obdobju že precej spremeni. Zaradi omejenih finančnih sredstev in pomanjkanju profesionalnih demonstratorjev (ki so sicer predvideni, pa jih zaenkrat, žal, še ni) je običajno zbor prodajalcev precej obsežen — kar prek 100 ljudi. S takšno množico je seveda težje navezati neposredne odnose, pa tudi sicer je potrebno za delo mnogo več truda in sredstev. Cilj, ki pa časovno zaenkrat še ni opredeljen, je število ljudi v posameznih skupinah bistveno zmanjšati.

tem burnem obdobju zgodovine naših narodov in narodnosti je bil vselej odločen pri uresničevanju stremnenj delavskega razreda in človeške svobode. Vedno je znal odkriti bistvo razmer pri nas in svetu in pravočasno usmeriti ljudske množice v neposreden revolucionarni boj, odkriti in mobilizirati sile za ljudsko vstajo, narodnoosvobodilno borbo in graditev socializma. Tito pravi, da ima naša država čudovito mladino, ki je tako kot v preteklosti pripravljena, da se loti najvažnejše naloge...

„Po domovini potuje štafeta mladosti, da potrdi našo ljubezen do Tita, ki je zato tako velika, ker so z njegovim imenom povezani vsi naši uspehi na vseh področjih našega življenja. Titova pot je dolga pot revolucionarnarja, simbol revolucije in njenih pridobitev. Tito je dejal, da moramo mlade ljudi vzgajati v nosilce našega družbenega razvoja, sposobne proizvajalce, bodoče voditelje in ustvarjalce na vseh področjih, da morajo že zdaj dobiti pečat naprednega človeka. Ta mora ceniti preteklost in gledati naprej v prihodnje in prispevati kolikor največ more k socialistični graditvi naše družbe. Izpolnili bomo Titovo željo, da za ceno največjih žrtev varujemo pozitivne pridobitve, ki so jih izbojevale starejše generacije, tako v vojni kot v graditvi socializma.“

Milan Bajželj je govor zaključil z mislijo, da mora slovesnost biti dokaz zvestobe doseženemu in pripravljenosti za v prihodnje.

Drago Papler

POPRAVEK

V prejšnji številki glasila je v članku „Obiski na domovih ob dnevu žena“ prišlo do neljube pomote. Predzadnji odstavek se pravilno glasi:

Omenim naj še, da je večina članov IO društva, ki so obiskovali na domovih, članov DO Iskra Elektromehanika, zato se vsem predstavljanim v TOZD, kjer so zaposleni, zahvaljujem za razumevanje, ker smo nekaj obiskov morali opraviti med delovnim časom.

INDUSTRIJA IZDELKOV ZA ŠIROKO POTROŠNJO



Množična udeležba na seminarju v Beogradu dokazuje uspešnost takšne oblike propagande.

itd. Le del tega je prispevala delovna organizacija, izdatno pa si pomagajo z lastnimi pripomočki — tudi brez kakršnekoli odškodnine.

Pogostokrat pa je težko tudi z izdelki. Gre za tiste proizvode, ki še niso v redni proizvodnji, predstaviti pa jih je že potrebno. Res pa je da se v tovarnah po svojih močeh odzivajo zahtevam marketinga, tako da večjih težav zaenkrat še ni bilo.

Organizatorji pravijo, da nič ni tako napetega kot stalen strah, da bodo vsi razstavljeni predmeti in pripomočki funkcionirali. Poudarjajo, da zaenkrat še ni bilo težav, seveda pa se nikoli ne ve... Ne smemo pozabiti servisov Iskre Commerce, ki so bili vedno pripravljeni vskočiti, če je prišlo do tehničnih težav. Takšen primer je bil npr., v Nišu, kjer bi brez požrtvovalnih serviserjev težko uspeli!

Kako pa pravzaprav poteka delo skupine, ki organizira seminarje? Vse prireditve so običajno v hotelih, zato je potrebno že navsezgodaj zjutraj pripotovati in namestiti vse potrebno — od demonstriranih izdelkov pa do pripomočkov za nemoten potek. Največkrat morajo sami poskrbeti prav za vse, celo za stole v dvorani. Nato je na vrsti pričetek seminarja, 4-urna predavanja, kosilo in razgovori, ki se dostikrat zavlečejo kar do konca dne. Nato je treba spraviti, naložiti v kombi in na pot v naslednji kraj. Delovnik je torej več kot utrudljiv, saj sledijo seminarji drug za drugim brez prestanka. Prav zaradi tega načina dela, ki je neločljivo povezan z neprestanimi potovanji, se bojijo precejšnje fluktuacije pri poklicnih demonstratorjih.

Koliko pa pravzaprav stane ena takšna prireditev? Pravijo, da je enostranski oglas v reviji še enkrat dražji, pa čeprav je objavljen v črno-beli tehniki. Srečanje s 100 predstavniki različnih trgovin je po splošnem mnenju mnogo bolj učinkovito od oglasa v sredstvu javnega obveščanja, koliko pa je ceneje, smo že napisali. V okviru vsakega seminarja izpolnjujejo udeleženci tudi anketo, ki je zaradi stimulacije nagrada. Nagrade so simbolične — kompleti značk, manjši aparati za osebno nego. Celotni strošek pa je običajno precej manjši, še zaradi stališča večine hotelov, da se najemnina za dvorane zaračunava minimalno.

Stane Fleischman

Do kupca skupaj s prodajalci

V okviru „turneje“ skupine delavcev TOZD Prodaja DO Široka potrošnja smo se v četrtek, 10. aprila, pridružili njihovemu seminarju za trgovce v beograjskem hotelu Jugoslavija. Seminar, ki sega udeležilo prek 170 vabljenih je uspel nad vsemi pričakovanjih — tako po številu prisotnih kot po živem zanimanju za delovni program seminarja.

Že v prejšnji številki smo pisali, kaj pravzaprav so takšni seminarji, zato ne bomo še enkrat naštevati vseh podrobnosti. Navajamo zato le organizatorje — TOZD Prodaja DO Široka potrošnja, sektor marketing in beograjska filiala Iskre Commerce. Vso tehnično in vsebinsko plat so torej pripravili delavci iz Široke potrošnje — kar je tudi popolnoma logično, saj je bil seminar namenjen predstavitvi širokopotrošnih izdelkov. Ljudi, ki pomenijo ključni stik med proizvodnjo in prodajo, neposredne trgovce in nabavne referente torej, pa je povabila

filiala Iskre Commerce. Seveda se srečanja niso udeležili le trgovci, tisti, ki blago neposredno prodajajo za puliti, temveč tudi vrsta predstavnikov različnih trgovskih hiš, ki prodajajo Iskrine širokopotrošne izdelke.

Srečanje s prodajalci Iskrinih izdelkov je imelo precej obširen program. Od uvodne predstavitve SOZD Iskra in njene Delovne organizacije Široka potrošnja, do izpolnjevanja vprašalnika o vsem, kar je za Iskro s tega področja Jugoslavije zanimivo, pa do podrobne predstavitve vseh izdelkov, ki jih proizvaja Industrija širokopotrošnih izdelkov. V okviru predstavitve Iskre so udeležence seznanili z uspehi poslovanja Iskre kot celote in Široke potrošnje v preteklem letu, orisali pasoto tudi sedanji položaj in perspektive razvoja.

Že v uvodu smo omenili, da je bila udeležba vabljenih nad pričakovanji.

(Nadaljevanje na 8. strani)

Anonimneži-zagrizenci-zagnanci

V svojih sredinah imamo veliko ljudi, zelo zaslužnih, toda anonimnih. Povsod so pričujoči. Izpeljejo določeno delo, dosledno in brez napake, ker jim je pač priraslo k srcu, od njega pa imamo koristi vsi. Izpeljejo vsako delo, ki ga jim naložijo ljudje, željni priznanj, a ne ustvarjalnosti. Izpeljejo ga tiho, živijo s kolektivom mirno in skromno, ko pa odidejo, jih zelo pogrešamo. Priznani samoupravitelji nanje pozabijo ali se jih v svoji zavzetosti za iskanjem njihovih namestnikov niti ne spomnijo.

Nekdo je storil življenjsko delo — po njegovi zamisli in ustvarjalnosti je bila zgrajena krajevna cesta, pritekla je voda iz pipe do zadnje odročne kmetije, osnoval je MO, formalil in vodil foto krožek za mlado in staro, zbral vse zgodovinske mejnike kraja, postavil spomenik padlim, osnoval TD na vasi, dal možnost videti sodelavcem vse zgodovinske prelomnice nove Jugoslavije, priskočil na pomoč ob vsaki bolazni ali nesreči sodelavca, sovaščana, brez sramu prijel betežno osebo in jo peljal mimo cestnega vrveža, humaniziral je delo in odnose. Mlademu rodu je prikazoval trpljenje, ki ga je tudi sam občutil v morilnicah ljudi — Dachau, Buchenwald, Mathausnu, Jasenovcu itd.

Takšni ljudje so v vsaki DO, občini, KS. To so ljudje, ki gojijo posebno ljubezen do dela, Toda ne do „privatnega dela“, temveč do dela splošno družbenega pomena. Zato znajo zbrati lastno voljo, znajo ustvarjati, niso omahljivi, njihovi „profesionalni“ samozavestni somišljeniki pa v imenih anonimnežev pobirajo lovoričke uspeha. Ponavadi večkrat oblegajo kljuke in si podajajo vrata pisarj, forumov, podjetij, vplivnih osebnosti, moledujejo, prostijo, prenašajo sklepe, elaborate, preprečujejo, da imajo njihove zamisli — ideje splošno družbeno korist. Dogodi se, da je v neki TOZD zamrlo delo na humanitarnem področju, na področju obveščeniosti, zdravih medrebojnih odnosov, brž ko je odšel nek „zagrizen anonimnež“. Razpravljalo se je: zakaj, kako, kdaj, kdaj, kdo je kriv, da je ta aktivnost zamrla?

Sprašujemo se, kdo so ti ljudje — ti anonimneži? Ljudje jih včasih imenujejo fanatiki. A zavedajo se, da je z njihovim življenjem vedno povezan uspeh. Vedno lahko rečejo, to sem naredil za sočloveka, za ljudi, posrečilo se mi je.

Praksa kaže, da so ti anonimneži strogi amaterji, za svoje splošno družbeno pomembno delo ne dobijo niti dinarja plačila. Njihovi sodelavci oz. pristaši so ponavadi mladi ljudje, željni uspehov in lastne ustvarjalnosti, ter ljudje z izoblikovanim čutom do sočloveka — preprosto ljudje, ki jih je življenje s preizkušnjami postavilo na trdna tla. Ti entuziasti vnašajo v svoje delovno okolje voljo za družbenopolitično aktivnost, motivirajo ljudi, da se zbero, da nekaj ustvarjajo. Zelo so preudarni, pravi strategiji v izvajanju svojih zamisli. Če ni denarja, ga najdejo, če ni prostorov, jih na nek način preskrbijo.

Ker so opisovani ljudje ustvarjalni misli, jih gledamo sumljivo. Pripisujemo jim enostranskost — češ samo to delajo, diskutirajo do nadležnosti itd. Vendar prav ti ljudje, ki kritizersko ocenjujejo njihovo delo, javno poudarjajo njihove uspehe kot „konkretne primere dela, samoiniciativnosti, zavzetosti“, vendar so ti anonimneži in zavzeteži nemalokrat pozabljeni, ko se dele priznanja in odlikovanja. Če nič drugega, jim npr. naprta politično usmerjenost, saj smo si le tako lahko sami podelili priznanje in dobili ugled v družbi ter pod to krinko skrili svojo nedelavnost, nespoštnost in bolelost nemoralno.

Prihaja skrajni čas, da te anonimne marljive ljudi, zagrizene organizatorje, začnemo bolj zapaziti, saj s svojim delom še vedno uspevajo spreminjati že daleč preveč oholo in skomercializirano današnjejo sveta, ki jo živimo vsi, toda ne več vsi enako. Zato ljudje dobre volje — ljudje idej, za katere ni treba odšteti denarja, delajte, ustvarjajte, organizirajte in pišite.

kc

Novosti na beograjskem avtomobilskem salonu

Pred nekaj dnevi so v Beogradu zaprli letošnji 19. mednarodni salon avtomobilov, na katerem je bilo kar 300 razstavljalcev iz 17 držav, sejem pa je obiskalo 350 tisoč domačih in tujih obiskovalcev. Opaziti je bilo veliko novosti, med katerimi je vse-

kakor izstopal domači proizvod iz Crvene Zastave imenovan „Jugo 45“. To je bila po dolgih letih prvič spet uradna predstavitev novega domačega avtomobila, pa naj bo podobnost s tem ali onim drugim tipom avtomobila še tolikšna...



Razstveni prostor TAS Sarajevo.

INDUSTRIJA IZDELKOV ZA ŠIROKO POTROŠNJO

TOZD ANTENE, VRHNIKA

Odločilna vloga komunistov

Komunisti v vrhniški temeljni organizaciji so, čeprav maloštevilni, izredno aktivni. Zanje bi brez laži lahko rekli, da ni problema v tovarni, ki se ga ne bi po svojih močeh lotili, seveda pa so prisotni tudi v svoji krajevni skupnosti.

Pred nedavnim so ocenjevali svoje delo in ugotovili, da je v njihovem delovnem okolju največja težava delo delegacij in delegatov. Prenos informacij je slab, delegacije delujejo preveč zaprto, celotno delovanje delegatskega sistema pa nedorečeno. Ugotavljali so tudi vzroke, ki so do tega privedli. Eden od osnovnih je vsekakor premajhna podpora strokovnih služb, vzrokov pa je seveda še več. Vrhniški komunisti so med drugim mnenja, da bodo morali v samoupravne akte vgraditi tudi opredeljeno funkcijo delegacije in ne le mesto samoupravnih organov.

Slaba stran dela delegacij je bila tudi neažurnost. V delegacijah je bil navzoč precejšen osip, nadomeščanje z novimi članipa ni teklo sproti. Za začetek bo potrebno vse te slabosti odpraviti, hkrati pa tudi oceniti delo vsakega posameznika.

Kritično so člani OO ZK ocenili tudi lastno delo. Mnenja so bili, da še vedno delujejo preveč zaprto in da je potrebno vpliv razširiti. Sklenili so tudi, da se bodo v bodoče več vključevali v delo krajevnih skupnosti in ne le v probleme svojega delovnega okolja. Seznan njihovega dela pa je precej obsežen. Osrednja naloga, kise je lotevajo, je nagrajevanje po delu.

Komunisti so mnenja, da je še vedno vrsta nepravilnosti, ki bodo morale biti v novem pravilniku odpravljene. Področje kadrovanja je eno od tistih, kjer beležijo največ uspehov. Uspeli so vključiti najširši krog ljudi ob sodelovanju vseh družbenopolitičnih organizacij TOZD.

OO ZK na Vrhnikah čaka vrsta nalog s področja izobraževanja svojih članov. Do tega zaključka so prišli predvsem zaradi spoznanja, da je dobra idejno politična zasnova temelj dobrega dela komunistov. Odločili so se za dopisne tečaje, pozorni pa bodo tudi do kandidatov, ki se uvajajo za člane. S tem v zvezi so komunisti kritično ocenili delo OO ZSMS, ki ne deluje tako kot bi morala. Tudi tu se bodo morali vključiti, da bo mladina res postala zakladnica, od koder se črpajo novi kadri.

Člani ZK pa so bili aktivni tudi na drugih področjih. Ustanovili so komite za izredne razmere, prisostvovali pri uvajanju dežurne službe, izdelali varnostno politično oceno, ocenili so informiranost delavcev, razpravljali o mednarodnem položaju in o notranje politični podobi Jugoslavije. Prav zdaj pa se pripravljajo na izdelavo stabilizacijskega načrta, saj so prav oni zadolženi za spremljanje in izvajanje ustaljenih ukrepov. Ugotavljajo namreč, da imajo še precejšnje rezerve v proizvodnji, porabi energije, delovni disciplini itd.

SF

Do kupca skupaj s prodajalci

(Nadaljevanje s 7. strani)

Običajno predvidevajo, da se vabilom odzove okrog 80% ljudi, v Beogradu pa je bil odziv daleč nad 100%. Podobno je bilo tudi v Nišu, kjer je bil podoben seminar organiziran dan prej.



Demonstracije gospodinjstskih aparatov.

Organizatorji so bili nekoliko presenečeni tudi nad strukturo udeležencev — neposrednih prodajalcev je bilo le okrog 40 — 50% čeprav je srečanje namenjeno v prvi vrsti prav njim. Seveda pa si prisotnosti ostalih tudi ne gre šteti v neuspeh!

Prejšnjo soboto se je Beograd prebudil v megli. Že pred spustom Jatovega letala na surčinsko letališče nas je steverdasa seznanila, da je zunaj — 300 kar je bilo skoraj nenavadno za ta čas in nehoti sem pomislil na toplo primorsko vreme, kakršno je bilo še pred tremi urami v Novi Gorici in na plašč, ki je ostal spravljen doma v omari. Nič ne de, sem si mislil in že pohitel v avtobus, ki me je odpeljal v center, kjer me je čakal predstavnik Avtoelektrike v Beogradu Miran Marinič.

VSE JE BLEŠČALO

Po prisrčnem pozdravu sva skupaj pohitela na sejem, ki so ga odprli ob 10. uri, tik pred najinim prihodom. Obiskovalcev v vrsti pred nama je bilo že kakšnih tristo, vseeno pa sva zamudila le kakšnih pet minut in že sva bila v razkošnih dvoranah, kjer so razkazovali še razkošnejše, svetleče, bleščeče in ne vem še kako bi jih imenoval, vseh vrst avtomobile. Naj na tem mestu imenujem le tiste, ki so jim rekli „avtomobilске premiere“, saj so res novost v svetovni avtomobilski industriji. Poleg že omenjenega našega „Jugo 45“ je bil tu tudi Audi 200 5 E, BMW serija 7, Fiat Panda 45, Fiat 132 GLS, Lancia Delta, Opel Kadet, Peugeot 505, Renault Tuego, Talbot 1510, Cimos je predstavil novi Citroen GSA s petimi vrati, ki bo v kratkem zamenjal G super 1,3, na razstavnem prostoru sarajevskega TAS pa je bil tudi nov volkswagnov model jetta. In, ko smo že pri tem, naj povem, da so za evropski avto leta izbrali Lancio



Tudi to je razstavila „Zastava“.

Delto, v jugoslovanskem prostoru pa je ta „častni naslov“ pripadel novomeškemu Renaultu 18.

NA NAŠEM RAZSTAVNEM PROSTORU

Pritožbe, na račun Iskrinega razstavnega prostora, ki jih je navedel predstavnik Mita Jovanović, so bile upravičene. O tem sem se tudi sam prepričal, saj je bil razstaveni pult vse kaj drugega, kot tisto, kar bi morala Iskra ponuditi, pokazati obiskovalcem. To je sedaj sicer mimo, vsekakor pa mora zveneti kot opomin in opozorilo za v bodoče.

Predstavnik na našem razstavnem prostoru je opozoril tudi na slabo založenost s prospekti o izdelkih Avtoelektrike. Teh sploh ni bilo na razpolago, obiskovalci pa so seveda želeli dobiti vse, kar je novega na področju avtoelektrike, avtomobilске elektronike itd. Veliko zanimanje je bilo tudi za pravočasne dobave, posebno poglavje pa je vsekakor dobava oziroma pomanjkanje rezervnih delov. Večji kupci kot na primer Agroprema Beograd, Agrostroj Čačak itd. so celo ponudili avans, da bi dobili deficitarno blago, ne samo prednje in zadnje pokrove, pač pa tudi rotorje, stikala in ostale kritične dele.

POPRAVEK

V poročilu z zasedanja Delavskega sveta DO Industrija širokopotrošnih izdelkov z naslovom „V bodoče bolje izpolnjevati načrt“, objavljenem v 11. številki našega glasila, je tiskarski škrat zagrešil neljubo napako. Pri navedbi izpolnjevanja plana jo je zagodel TOZD Tovarna gospodinjstskih aparatov Reteče, kjer je vrnil številko 63 % namesto pravilnih 93 %. Razlika je res precejšnja, zato se za napako iskreno opravičujemo!



Beograjski salon avtomobilov je privabil nad 350.000 obiskovalcev.

PRIVLAČEN „ZASTAVIN“ PROSTOR

Največ obiskovalcev salona se je zadrževalo v hali, kjer je razstavljala kragujevska „Zastava“ in njeni kooperanti. Kako tudi ne, saj je bil prvič po dolgih letih spet predstavljen domači avtomobil, „Jugo 45“. To je zelo simpatično vozilo, ki se uvršča med fička in zastavo 101. Največja moč motorja je 45 KM, z njim pa doseže največjo hitrost okrog 135 km/h, z mesta na 100 km/h pa pospeši v 21,7 sekunde. Vsekakor je pomembna in dobra lastnost tega avtomobila, tako zatrjujejo v „Zastavi“, da porabi pri hitrosti 90 km/h 5,86, pri 120 km/h 8,1 in pri mestni vožnji 8,4 litre ben-

čanim motorjem), na vžigalni tuljavi pa je bil napis „Made in Poland“.

Zanimiva je bila tudi Zastava 128, pri nas narejen fiat 128, ki ga v Italiji kanijo ukiniti. V Kragujevcu pa jih že letos nameravajo narediti osem tisoč.

In kaj naj strnemo za zaključek? Beograjski salon je bil prijeten za oko, ne pa tudi za „žep“. Že podatek, da ni bilo niti na enem tipu avtomobila izpisane prodajne cene dovolj zgovorno priča, da je bila misel na nakup veliko manj bleščeča kot razstavljena pločevina.

Marko Rakušček

Slovenec v Beogradu

Vedno, kadar je bilo govora o našem glavnem mestu, o Beogradu, vedno sem pomislil nanj. Kaj dela, kako živi, kako se počuti kot Slovenec v Beogradu, kako se počuti kot član novogoriške Iskre — Avtoelektrike tako daleč stran. Velikokrat sem že slišal o njem pripovedovati, vendar nisem imel še priložnosti, da bi se z njim srečal, se z njim pogovoril.

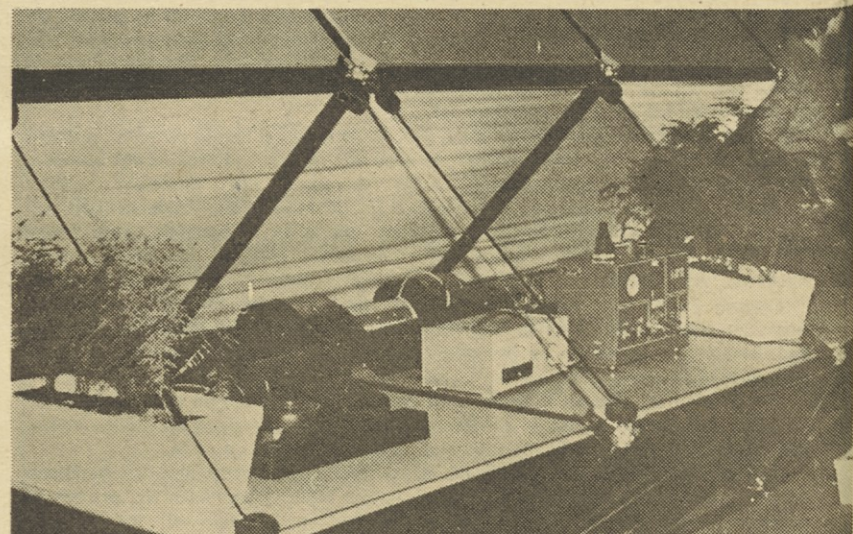
Lahko bi rekel vsemu temu sreča, ki se mi je nasmešnila prejšnji teden, ko me je po predhodnem dogovoru nadvse prijazno pozdravil na dogovorjenem mestu naš predstavnik v Beogradu Miran Marinič.

Prijazen, ustrežljiv možak je to, ki je na tem delovnem mestu že celih 12 let, toliko, kolikor časa živi v Beogradu. Z vso pozornostjo me je pospremil na naše predstavništvo, oz. na naš izložbeni prostor na avtomobilskem salonu. Tu sva se tudi pogovarjala, saj je rad odgovoril na nekaj vprašanj za člane Avtoelektrike in ostale bralce našega glasila.

Kako se počutite kot Slovenec v Beogradu?

Moja življenjska pot je pač takšna, da nisem bil nikoli doma, da sem se velikokrat selil iz kraja v kraj. In prav zato se dokaj lahko prilagodim načinu

(Nadaljevanje na 9. strani)



Blišč in beda. Tako bi lahko označili letošnji avtomobilski sejem v Beogradu. Blišč zato, ker je bilo res vse bleščeče, kar so proizvajalci avtomobilov in seveda tudi njihovi kooperanti razstavljali, izjema je bil le razstaveni prostor Iskre, kjer so bili med drugim razstavljani tudi zaprašeni, za sejem neprimerni eksponati delovne organizacije novogoriške Avtoelektrike. Brez kakršnegakoli napisa, zakaj se lahko rabi ta ali oni izdelek, nesimetrično razporejeni, slabo opremljen prostor. To bi bili glavni vtisi obiskovalca, ki je zašel mimo razstavnega prostora Iskre. In zakaj tako. Prepustimo besedo Mitu Jovanoviću, referentu prodaje Avtoelektrike iz Iskre Commerce, vodji razstavnega prostora.

„Letošnji razstaveni prostor Iskre je prav gotovo najslabše zavarovan doslej, postavljen popolnoma na nepravdo mesto. Med steklom, ki onemogoča dotik eksponatov je preveč prostora, saj ima obiskovalec možnost brez težav, seveda če ni opazovan, „odnesti“ celo kaj s seboj. No, posledica tega je kraja razstavnih eksponatov v višini dveh starih milijonov... Med stekli vsekakor manjkajo povezovalni navpični elementi, ki bi onemogočili takšno početje. Še posebej velja to za desno stran razstavnega prostora, ki je prav ob steni zgradbe, tu je namreč dokaj slaba možnost nadzora nad početjem obiskovalcev.“

Ta ugotovitev je seveda precej zaskrbljujoča, še posebno zato, ker bi bilo možno to preprečiti z minimalnimi napori in le z nekaj dodatnimi elementi med stekli že ob pripravi razstavnega prostora. Ni čudno torej, da so bili preostali eksponati dobesedno nametani na prednji, levi strani razstavnega prostora, saj jih je tja prenesel, kolikor jih je še ostalo, iznajdljivi Mita. Škoda, res škoda, da smo se letos ob vsem blišču avtomobilov predstavili kot beda, ki je v Iskre nikakor ne poznamo.

Avtomatika v letu 1980

Za začetek meseca aprila je značilno za avtomatiko izredno živahna družbenopolitična aktivnost, saj so v tem času zasedali skoraj vsi samoupravni organi in družbenopolitične organizacije tako v temeljnih organizacijah kot na ravni delovne organizacije. Povod za to je bil v veliki meri sprejem informacije o poslovanju Avtomatike v 1979. letu, ki so ga obravnavali tako delegati delavskega sveta delovne organizacije, kot konferenca osnovnih organizacij sindikata Avtomatike.

Tako iz poročila kot razprav lahko podamo naslednji krajši povzetek:

Preteklo poslovno leto je avtomatika zaključila ugodno. Pri tem moramo

ponovno poudariti, da smo na koncu preteklega leta (s 1. 10. 1979), po reorganizaciji združevali delo z združenimi sredstvi v 12 temeljnih organizacijah in treh delovnih skupnostih. Po eni strani to povečuje možnosti za uresničevanje skupnih interesov, pridobivanje dohodka in določenih ciljev in nalog pri delu. Po drugi strani pa je reorganizacija povzročila določene težave in v veliki meri povečan obseg dela pri ugotavljanju lanskega letnega poslovnih rezultatov.

Vendar, kljub reorganizacijskim težavam in če vzamemo Avtomatiko kot enotno poslovno enoto, potem smo lahko predvsem zadovoljni s celotnim prihodkom (realizacija celot-

nega prihodka je 230 milijard), in z obsegom poslovanja. Naredili oziroma prodali smo za 43 % več kot v letu poprej, kar je delno posledica novih oziroma spremenjenih artiklov, nekoliko višjih cen na tržišču, delno povečanega zaposlovanja in nenazadnje večje prizadevnosti delavcev. Če pogledamo najprej osebne dohodke, so naraščali počasneje od dohodka (ustvarjenega je bilo za 87 milijard), kar je odraz dobrega gospodarjenja. V lanskem letu smo tako namenili za osebne dohodke v celotni Avtomatiki 45 milijard dinarjev, kar posredno v okviru SOZD pomeni povprečno visoke osebne dohodke.



Na zboru delavcev o rezultatih poslovanja

V letošnjem letu pa nas na tem področju čaka postopek usklajevanja razlik v osebnih dohodkih med temeljnimi organizacijami avtomatike. Glede na poprejšnjo ugotovitev, da so OD naraščali počasneje od dohodka je tudi delež sredstev, namenjenih za poslovni sklad ostal večji in sicer za 3/4 višji od leta poprej. Tudi čisti dohodek je za 38 % večji kot v 78. letu. Toliko o dobrih rezultatih.

Ne moremo pa biti zadovoljni z nastalimi materialnimi stroški, izkoriščenostjo delovnega časa in nastalimi zalogami, v katerih je trenutno angaziranih 40 milijard dinarjev ali za 18 milijard več kot leto poprej. Morda je potrebno pri tem omeniti, da omenjeno vsoto ne predstavljajo zaloge gotovih izdelkov. Teh je le za 5 milijard dinarjev, kar v izhodišču pomeni, da se izdelki na tržišču dobro prodajo. Nezadosten izkoristek delovnega časa pa se kaže tudi v dohodku na delavca. Kajti 11 % povečanje števila zaposlenih, izhajajoč iz predhodnega, še ni ustvarilo dovolj dohodka.

Če za konec dodamo še stališče delegatov konference osnovnih organizacij sindikata, ki je obenem tudi smernica za gospodarno obnašanje v letošnjem stabilizacijskem letu potem: morajo osnovne organizacije sindikata na pobudo konference sprejeti določena stališča do rezultatov poslovanja, največ pozornosti pa morajo posvetiti:

- problematiki porabljenih sredstev, ki morajo rasti počasneje kot dohodek,
- zaloge se morajo zmanjšati,
- izkoristek delovnega časa se mora maksimalno povečati
- v skladu s stabilizacijskimi ukrepi je potrebno tudi zaposlovanje strogo omejiti.

S.D.



V četrtek, 10. aprila so v vseh temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih delovne organizacije Iskra-Avtomatika potekale volitve delegatov v delavski svet in odbor za samoupravni nadzor SOZD Iskra.

Tako bodo v naslednjem mandatskem obdobju v omenjenih samoupravnih organih delovno organizacijo zastopali naslednji delegati: v delavskem svetu: Vinko Presker, Albert Gimpej, Marjan Sterle, Jože Štemberger in Tatjana Verbič, v odboru za samoupravni nadzor pa: Radivoje Bogdanović in Stane Čarman.

S. D.



Zasedanja DS.

Iz sklepov DS Avtomatike

Sklepi 16. zasedanja delavskega sveta delovne organizacije in predlog konference osnovnih organizacij sindikata Avtomatike:

1. Na podlagi 538. člena zakona o združenem delu in 148. člena samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo, se na predlog razpisne komisije ob upoštevanju mnenja družbenopolitičnih organizacij imenuje za člana poslovnega odbora delovne organizacije, za področje finančnih in računovodskih zadev tov. Nikilič Staniša, dipl. oec. Mandat člana poslovnega odbora traja štiri leta. Njegove pravice, obveznosti in odgovornosti so določene v zakonu, samoupravnem sporazumu o združitvi in drugih samoupravnih splošnih aktih.

2. Na podlagi soglasij delavskih svetov temeljnih organizacij in delovnih skupnosti Avtomatike o najetju dodatnih kreditov za investicijska vlaganja v Center sistemov za avtomatizacijo in Stegnah, daje delavski svet soglasje k sklenitvi pogodb:

— o najetju dodatnega kredita v višini 10.000.000 din pri Ljubljanski banki — Gospodarska banka za dozdavo osmega, devetega in desetega nadstropja Centra vključno s pripadajočo potrebno opremo, za dobo petih let in 8 % obrestno mero. Kredit je vračljiv po izgradnji in polletnih anuitetah in se prične izplačevati 1. 7. 1981.

— o najetju dodatnih komercialnih kreditov za nakup domače opreme in gradbeno instalacijske opreme do višine, ki jo bo investor uspel pridobiti pri dobaviteljih, o čemer sprotno obvešča delavski svet.

3. Delavski svet sprejema predlog samoupravnega sporazuma o nagrajevanju poseb-

nih dosežkov v SOZD Iskra s podeljevanjem „Nagrad Iskra“ in „Priznanj Iskra“ v besedilu, ki ga je določil delavski svet SOZD Iskra na svojem 10. zasedanju dne 27. 2. 1980.

4. Na predlog konference OOS delovne organizacije se imenuje odbor delovne organizacije za stabilizacijo v naslednji sestavi: Preskar Stane, Radošević Jože, Gianini Janez, Korunovski Vasko, Cerar Bojan, Munda Slavko, Gorjup Milena.

Naloga odbora je, izdelava stabilizacijskih ukrepov za celotno delovno organizacijo in izdelava smernic za dvig produktivnosti dela v smislu akcije „Človek, delo, produktivnost“.

5. Konferenca osnovnih organizacij zveze sindikatov Avtomatike je na zadnji seji na predlog kadrovske komisije konference oblikoval naslednji predlog kandidatov za člane odborov delavskega sveta SOZD Iskra:

- a) Zdravec Jurica, TOZD Razvojni inštitut, za razvojni program in raziskovalno dejavnost
- b) Vrtnak Franc, TOZD Sistemi, v odbor za gospodarjenje in dohodkovne odnose
- c) Škrbinc Jaka, TOZD Trženje, v odbor za tržišče
- d) Fux Rozalija, DS 2, v odbor za organizacijo in informatiko
- e) Hudek Ivo, TOZD ELA, v odbor za finance
- f) Kompare Bojana, TOZD ELA, v odbor za kadrovske socialne zadeve in izobraževanje
- g) Kaukler Stane, DS 1, v odbor za kvaliteto.

Avtomatika v Istri

V okviru proslave dneva železničarjev Jugoslavije in 60. letnice generalne stavke železničarjev so istrski železničarji praznovali novo delovno zmago. Spustili so v pogon rekonstruirano progo od Vodnjane do Lupoglava in opremili postajo Lupoglav s sistemom signalno varnostnih naprav. To predstavlja pričetek modernizacije — avtomatizacije istrske proge na odseku Divača—Pula in Lupoglav—Raša.

Projektiranje, dobavo in vgradnjo naprav je v celoti izvršila ISKRA Avtomatika, TOZD PROJEKTIRANJE IN GRADNJA SISTEMOV. V okviru sistema signalno varnostnih naprav je bilo vgrajeno:

- 14 glavnih signalov
- 16 premikalnih signalov
- 15 kretniških pogonov
- 25 izoliranih odsekov
- 21 km zemeljskih kablov

Poleg tega je avtomatiziran tudi cestni prehod z zapornicami v postajnem področju. Vrednost vseh naprav je 19.095.000 din. Za ISKRO predstavlja velik dosežek dejstvo, da je bila postaja opremljena v izredno kratkem času saj so se dela pričela šele 15. aprila 1979. Pri tem pa ne smemo prezreti, da so bili pogoji izredno težki, zaradi skalovitega terena in kasnitve dobav opreme.

Drugo zelo pomembno dejstvo je, da je TOZD Sistemi popolnoma samostojno z lastno montažno ekipo dela izvršilo do roka. Prevzemna komisija



Modernizacija proge — prvi pogoj za varen promet.

se je zelo pohvalno izrazila za doseženo kvaliteto vseh opravljenih del. Ti rezultati so odraz skupinskega dela in sodelovanja investitorja, nadzornih organov in izvajalcev. Posebno pohvalo zasluži nadzorni organ železnice Ivan Perkavec in predstavniki ISKRE delovodja Osman Babič, operativni vodja gradbišča Sašo Kuburovič in vodja preizkušanja tov. Žagar Anton.

Doseženi rezultati predstavljajo ugodno referenco za nadaljnje delo pri modernizaciji Istrskih prog.

Tudi oglasna deska je lahko dober informator

TOZD Sestavni deli so na razširjenem sestanku informativne skupine podali predlog, da bi preko primerno oblikovane, za mimoidoče privlačne in po vsebinski razdelitvi pestre oglasne deske lahko v veliki meri izboljšali TOZD-ov pretok informacij. Seveda ni dovolj oglasno desko samo imeti. Potrebno je je tudi pravilno in redno vzdrževati, ter urejati. Še bolje je, da je določena skupina delavcev (sindikalna skupina, delovna skupina, informativna skupina) vezana na eno oglasno desko. Tako jo bodo delavci lažje in hitreje sprejeli za svojo in jo z večjim zanimanjem in voljo urejali. Oglasno desko lahko povežemo tudi s

predalčki za registrirane kartice in na ta način še bolj poudarimo, katera skupina delavcev je vezana na določeno oglasno desko.

Po drugi strani pa nastaja vprašanje kakšne informacije naj bi dobile mesto na oglasni deski?

Predvsem naj bi bila to kratka informacija, ki naj bi vsebovala:

- naslov informacije
- sestavljalca ali avtorja
- povzetek informacije
- namen in cilj
- predlog sklepa ali ukrepa
- napotek, kje se dobi obširnejša informacija.

Za boljše razumevanje prilagamo še skico, takšne oglasne deske, ki naj bi jih vpeljali v proizvodno halo v TOZD Sestavni deli.

INDUSTRIJA AVTOELEKTRIČNIH IZDELKOV

Slovenec v Beogradu

(Nadaljevanje z 8. strani)

življenja v kraju, kjer ostanem. Vendar so tudi tu stvari, ki človeka motijo. Pogledajte, v Beogradu je približno 20 tisoč Slovencev, ki praktično sploh nismo združeni, ni neke skupnosti, ki bi nas vezala, kot na primer prebivalce drugih narodnosti, ki imajo svoje prireditve, svoja načrtovana srečanja, svoje klube, to pogošam. Ob analizi vsega tega se mi zdi, kot da Slovencev sploh ni v Beogradu. In še nekaj pogošam. Povezanosti z naravo, sprehodov po košatih gozdovih, in zelenicah. Tudi tega Beograjčani ne poznajo, sicer pa je za sprehode in rekreacijo v naravi tu dokaj manj možnosti kot v Sloveniji.

Kakšno pa je sodelovanje, kako se počutite kot Iskraš, čeprav niste v Iskri?

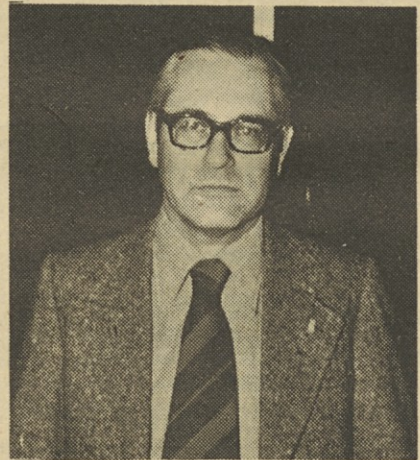
Lahko bi rekel, da je sodelovanje dokaj dobro, čeprav so večkrat naši kontakti le kratki, ko je treba napraviti nekaj res izredno hitro, vezano na čas. Sicer pa občutim, da je matična delovna organizacija daleč, da sem sam, odmaknjen od problemov, da je premalo dolgoročnega sodelovanja, ko je potrebno nekaj skupaj planirati, načrtovati.

Poglejva sedaj še malo na tržiščne naloge in problematiko okrog tega.

Glede na to, da imam na skrbi predvsem izdelke za 1. vgradnjo in vso problematiko v zvezi s tem, se te naloge čisto menjajo, zavisijo pač, kaj je v določenem trenutku najbolj aktualno v odnosih z velikimi partnerji. Zadnje leto je vsekakor dan največji poudarek pravočasnemu zagotovitvi plačil. Po drugi strani je pa spet treba spremljati vse, kjer je kaj novega na področju avtoelektrike, če se pripravljajo konkurenca, kaj načrtujejo ostali proizvajalci sorodne industrijske veje, kaj kdo dela itd.

Kakšen je po vašem mnenju trenutni položaj Avtoelektrike v avtomobilski industriji?

V tem trenutku imamo vsekakor še vedno solidne pozicije z našim proizvodnim programom, vendar je že čutiti, da se ta položaj slabša, ker se že pojavljajo novi proizvajalci, ki gredo v naš program. Naša pozicija se s tem menja. Čuti se pomanjkanje sodelovanja med proizvajalci avtoelektrike, na primer z delovno organizacijo Rudi Čajavec. Po mojem mnenju, bi morala biti prav tu tesnejša povezanost, saj prav zaradi tega ni dovolj enotnih stališč. Nesloga nas ne krepi, ampak slabi.



Miran Marinič.

Prav sedaj praznuje naša delovna organizacija 20-letnico obstoja. Kakšno je vaše mnenje o nadaljnjem razvoju?

Vsekakor se bomo morali razvijati in usposabljanje za še večji obseg proizvodnje z ozirom na plane, ki jih imajo naši finalisti, proizvajalci osebnih, gospodarskih in drugih vozil. Naše sedanje možnosti niso kos njihovim bodočim potrebam. Skrbno bomo morali paziti na vse novosti, ki se pojavljajo v svetu in z njimi priti čimprej na tržišče.

Vzemimo v tem primeru elektronski vžig, ki se ga nekateri že poslužujejo, mi pa smo še precej daleč od tega. Nikakor ne smemo zaostajati za razvojem, ki gre zelo hitro dalje, saj je v tem primeru nevarnost, da bodo drugi proizvajalci prodrli na tržišče pred nami, pa čeprav z nekvalitetnimi izdelki. Še na nekaj bi rad opozoril. Energetska kriza čedalje bolj pesti ves svet, že čez nekaj let bo morda vse težje prodajati avtomobile. Zato si moramo tudi mi zagotoviti možnost dodatnega programa, ki ne bo vezan na proizvodnjo Avtoelektrike. Ta bo naš porok za sigurnost delovne organizacije in nas vseh.

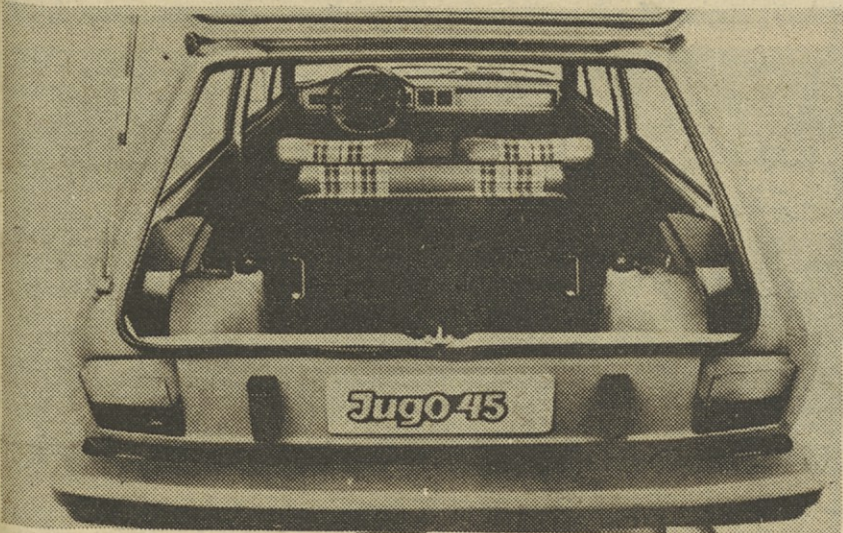
Naj ob tej priložnosti opozorim še na akutno pomanjkanje raznih rezervnih delov, ki jih je na tržišču vse premalo. Temu problemu moramo posvetiti vso pozornost, saj je vendar v našem interesu, da založimo tržišče z artikli, ki jih primanjkuje.

Še zadnje vprašanje: Kakšne so vaše želje, nimenjene kolektivu ob 20-letnici?

Celotnemu kolektivu želim vse dobro, čimboljše poslovne rezultate in nadaljnjo rast uspešnosti poslovanja.

Hvala lepa za prijeten razgovor. Še naprej vam želim prijetno bivanje v Beogradu.

Marko Rakušček



Pogled v notranjost vozila „Jugo 45“.

Milorad Irižanin



Milorad Irižanin.

Malce nenavaden priimek imate, kaj?

Ja, res še sam ne vem čisto zanesljivo, od kod ga imamo. Doma sem iz okolice Čačka in kolikor sem mogel poizvedeti, so naši predniki prišli baje iz vojvodinske vasi Iriž in so jih potem zato imenovali Irižanina.

Kateri vetrovi so vas zanašali in zanesli v Slovenijo?

Bil sem v vojski, v rodu za zveze. V Škofji Loki sem spoznal dekle, se z njo poročil in ostal tu. Leta 1959 sem bil zaradi bolezni demobiliziran in sem stopil v službo k Iskri. Od leta 1974 delam v sedanji DO Iskra Invest servis in sem vodja knjigovodstva v gospodarskem področju.

Kako se počutite med nami v Sloveniji? Ste se že popolnoma asimilirali, ali celo integrirali v našo družbeno sredino?

Nobenih predsodkov nimam niti glede narodnosti, niti glede vere. Važno je le, da se razumemo in sporazumemo. Ne razburim se, če mi kdo vrže žaljivko na račun moje narodnosti: skozi eno uho noter, skozi drugo ven. Z vsakim človekom lahko sodelujem. Med Slovenci imam veliko znancev, toda pravega, intimnega prijatelja, človeka, s katerim bi delil vse dobro in slabo, hodil z njim skupaj na izlete ali na dopust, pa res nimam.

Kje bi rajši živeli, če bi si lahko izbrali: tu pri nas, ali v Srbiji?

Težko bi se odločil. Enako dobro se počutim tu kot doli. Včasih me res popade domotožje, pa ne toliko za tistimi kraji, ampak bolj za bližnjimi sorodniki in znanci, ki sem jih pustil v domačem kraju.

Povejte sedaj, ali ste recimo še srbsko ali pa morda že slovensko orientirani, v pogledu glasbe, literature, športnih klubov? Katero glasbo rajši poslušate, za kateri klub navijate?

No, veste, od leta 1959, ko sem stopil v civilno življenje, sem naravnal gumb radijskega aparata na Ljubljano in ga od tedaj še nisem premaknil, istega leta sem odpovedal Borbo in se naročil na Delo. Tudi me veliko bolj zanimajo uspehi slovenskih podjetij kot razvoj gospodarstva v drugih republikah. Pesmi ne ločujem po narodnosti, ampak po tem, katera mi je všeč. Ne bom pozabil profesorja, ki nas je v šoli učil: Vse pesmi jugoslovanskih narodov so najboljše.

Kaj pa zabava, razvedrilo, hobiji?

Kaj posebnega nimam, šah, izleti, delo doma, kratka res nič posebnega. Rad pogledam na televiziji kakšno dobro tekmo, recimo nogomet ali košarko, pa tudi dobra atletika mi je všeč.

V katerem športu so Slovenci boljši, v katerem drugi?

V zimskih športih imajo pač Slovenci vodilno besedo, v drugih športih so pa uspehi bolj izenačeni.

Kakšnih stvari ste več doživeli: prijetnih ali neprijetnih?

Več neprijetnih, ampak verjetno nosi vsak človek s seboj in na sebi svoj nahrbtnik težav in udarcev. Kaj pa vemo o človeku, ki ga vidimo samo od zunaj, kaj se z njim dogaja, kaj je vse doživel? Zase lahko rečem, da se nisem nikoli silil v ospredje. Zadovoljen sem s svojim mestom nekje v sredini, v povprečju.

DELOVNA ORGANIZACIJA ELEKTROZVEZE

TOZD TTS

Pred nami je drugo četrletje

Prvo četrletje je za nami in z njim tudi poslovni rezultati v zaostrenih pogojih gospodarjenja, ko dobivajo marsikateri problemi še dodatno težo. V TOZD TTS so zaradi pomanjkanja obratnih sredstev že občutili to „dodatno težo“. Pogovor z direktorjem te temeljne organizacije ing. Ljubom Planiškom nam je razkril specifičnost njihovih problemov, ki jih posredujemo našim bralcem, povprašali pa smo še po rezultatih poslovanja prvega četrletja kakor tudi po predvidevanjih za naslednje.

Kakšni so bili rezultati poslovanja vaše temeljne organizacije v prvem četrletju?

V prvem četrletju smo dosegli 80 % načrtovanega proizvodnega plana. S tem seveda ne moremo biti zadovoljni, vendar pa je fizični obseg naše proizvodnje kljub vsemu le za 12 % večji kot v istem obdobju lanskega leta. Dosti bolj pereč problem je zaostajanje našega prodajnega plana. V prvem četrletju smo ga uresničili samo 47 %.

Bi nam lahko nekoliko podrobneje razložili, kaj pomeni za vas tak izpad prodaje in kje so vzroki?

Pri nas je to dokaj specifičen problem. Predvsem moram omeniti, da mi nimamo nekurantnega blaga. Neizpolnjen plan prodaje namreč ne pomeni, da nimamo kupcev, resnica je celo nasprotna, saj imamo pogodb za najmanj dve leti naprej. Problematično za našo TOZD je le to, da nam pogosto manjkajo za dokončanje aparatov določeni kritični podsestavci, ki jih ne proizvajamo doma. Težava je za nas še toliko večja, ker se z istim problemom srečujemo še pri proizvodnji določenih podstavov-enot, ki smo jih razvili doma in jih tudi sami proizvajamo, vendar z vgrajevanjem nekaterih uvoženih delov. Pomanjkanje samo enega elementa pa povzroči, da izdelek ne more biti dokončan. Tako se lahko zgodi, da večkrat delamo nedokončane aparature, ki jih seveda ne moremo prodati. Te so v naših skladiščih vse dotlej, dokler ne dobimo manjkajoče podstavce ali dele in jih vgradimo.

Ali opazate kakšne pomembnejše razlike med načinom dela v vojski in delom v gospodarstvu?

V vojski smo se navadili reda in discipline, zato me je spočetka preseñeal nekam ohlapen odnos do dela, v katerega sem stopal. Mnoge stvari se odlagajo na kasneje, na nikoli, tam je pa moralo biti vse opravljeno v predvidenem času. Tudi pristojnosti so v civilnem življenju zelo elastične. Pogosto se ne ve, kdo vodi in kdo mora izpolnjevati naročila. Hierarhična lestvica je zelo nedoločena, nejasna.

Imate morda s tem v zvezi kakšne konkretnejše pripombe?

Izkoristek delovnega časa je skromen, močno se je razpasel absentizem. Pri tem ne mislim samo na delavce, ki ne pridejo na delo, ampak bolj na tiste, ki sicer pridejo, ampak zapravljajo čas s stvarmi, ki nimajo s službo nobene zveze. To je prikrit absentizem, ki povzroča veliko škodo gospodarstvu in škodljivo vpliva tudi na delovno moralo sodelavcev. Veliko pozornost posvečamo višini plače, precej manjšo pa obsegu in kakovosti opravljenega dela. Tudi v tem je eden od ključkov za stabilizacijo. M.H.

Za naslednje četrletje so izgledi boljši. Predvidevamo, da bomo v prvem polletju dosegli proizvodni plan 100 % in prodajni 80 %. To je vsekakor znatno izboljšanje glede na prvo četrletje. Vendar okoliščine kažejo, da je ta napoved izvedljiva.

Verjetno je precej stvari, ki jih boste v prihodnje poskušali rešiti. Katere bi še posebej omenili?

Na vsak način bo treba izboljšati dotok repromateriala. Zavedamo se, da neenakomeren dotok čez vse leto udari še posebej naše delavce, ki so

DELOVNA ORGANIZACIJA BATERIJE ZMAJ

Usklajevanje planskih aktov s stabilizacijskimi nalogami

Ob sprejemanju zaključnih računov za leto 1979, v mesecu februarju, smo na zborih delavcev obravnavali in sprejemali stabilizacijske ukrepe, ki smo jih vgradili v rebalans naših planov za leto 1980.

Ti ukrepi zadevajo zlasti naslednja področja:

— razporejanje dohodka in čistega dohodka ter delitev sredstev za osebne dohodke v skladu z dogovorom uresničevanja družbene usmeritve,

— uskladitev plana izplačil sredstev skupne porabe z usmeritvijo 0,13 % povečanju izplačil v letu 1979 ter podarom na prehrani in organiziranem letovanju,

— zmanjševanje materialnih stroškov z optimiziranjem tehnologije, nadomeščanja ustreznih cenejših materialov, nadomeščanje uvoženih materialov z domačimi in znižanjem izmeta,

— povečanje storilnosti dela z avtomatiziranjem delovnih postopkov, boljšim izkoriščanjem tehničnih zmogljivosti strojev, organizacijskimi rešitvami in hitrejšim aktiviranjem novih investicij,

— boljše izkoriščanje delovnega časa z izboljšanjem delovne discipline, znižanjem bolniških izostankov, ustreznim razporejanjem delavcev in zmanjševanjem dopolnilnega dela na

plačani po učinku in to znatno bolj, kot delavce, ki delajo po času. Delavcem se namreč obračuna norma šele po zaključeni zadnji dodelavi, če pa primanjkuje določen repromaterial, delavec na more svojega izdelka dokončati. Sicer težimo za tem, da ob prihodu manjkajočih delov dobi vsak delavec tiste nedokončane proizvode nazaj v dodelavo, ki jih je sam začel delati, vendar je to kljub vsemu zelo obremenjujoče, saj gre za precejšnjo izgubo časa. Ta problem bomo seveda morali rešiti.

Boris Čerin

zgornjo mejo 1,6 % na produktivnih delih in omejitev povečanja števila zaposlenih na režijskih in administrativnih delih,

— dopolnitev samoupravnih aktov iz področja nagrajevanja in inovacijske dejavnosti,

— uskladitev planirane višine dnevnice, potnih stroškov, reprezentance in avtorskih honorarjev z določili zakona o začasni prepovedi razpolaganja z delom družbenih sredstev.

Realizacijo teh ukrepov, ki so podrobno opredeljeni po nosilcih, bodo mesečno spremljali delavski sveti temelnjnih organizacij in delovne skupnosti.

Prihranke, ki jih bodo dosegli z realizacijo ukrepov na področju režijskih materialnih stroškov, izdelavnih materialnih stroškov, in stroškov dela, smo vgradili skupaj z upoštevanjem dogovora družbene usmeritve razporejanja dohodka vrebalskega plana celotnega dohodka in njegove delitve za leto 1980.

S tem rebalansom plana smo sprejeli delitveno razmerje razporejanja čistega dohodka, ki bo delovni organizaciji Zmaj omogočilo doseganje planiranih rezultatov 11.959.000 din akumulacije ali 3.585.000 več od prvotno sprejetega plana. R. Čope

Priznanje za zvestobo

Bilo je 6. marca pred tridesetimi leti, ko je v takratni ročni vezalnici prvič spoznala skrivnosti izdelovanja baterij, ko se je prvič spopadla s spretnostjo prstov pri ovijanju in povezovanju mošnjčkov in ko je prvič pogledala v notranjost črne in umazanega Zmaja. Bilo ji je 15 let.

Vrsta na dvorišču ob kotlu toplega mleka v času 15-minutnega odmora se je podaljšala za majhno deklico, ki takrat še ni mogla vedeti, da ji bodo sodelavke in sodelavci čez trideset let posvetile pomembno pozornost, da bo prav ona iz tega obdobja edina vpisana v seznam jubilarov s tridesetletnim delom v Zmaju. Njeni spomini v treh desetletjih dela zadevajo v različne trenutke. Več jih je bilo težkih in slabih, manj prijetnih. Prijetnih je več v zadnjih letih. Leto 1950 pa je bilo obdobje izključno ročnega dela. Zmaj se še ni srečal niti z enim strojem. To se je zgodilo šele leto kasneje. V svojim spominih pravi: delale smo od 5. ure zjutraj do 6. ure zvečer.

Imele smo normo in če smo delale dalj časa, smo tudi več zaslužile. Nihče nas ni nikoli podil domov — seveda, ko je bilo veliko dela. Ko pa baterije niso šle dovolj dobro v prodajo, so mi dodeljevali razna druga dela.

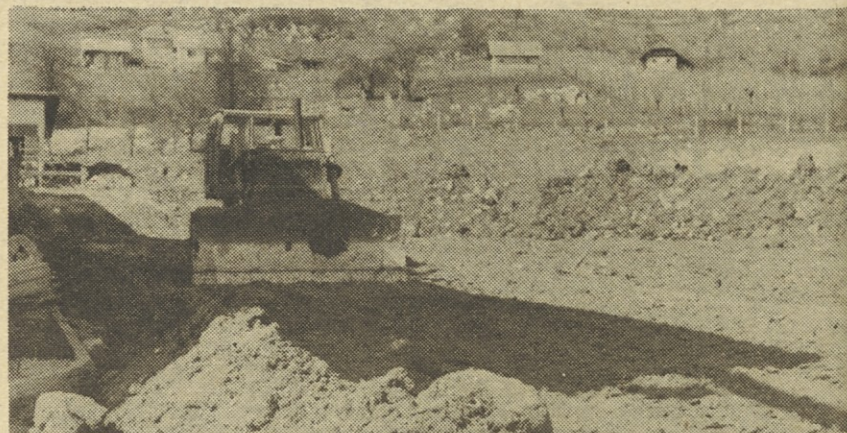


Jubilantki 30-letnega dela v Zmaju Mariji Škof-Mimi se iskreno opravičujemo da smo jo po pomoti zadnjič že „upokojili“.

Lotala sem čaše, nosila pločevino, prebirala šipke in slično. Tako pripoveduje Marija Škof, ki jo sicer vedno kličemo za Mimi in ki je že dolgo vrsto let operativna kontrolorka.

Vse najboljše lahko zapišemo o njej, na prvo mesto pa dodajmo naše čestitke k njenemu delovnemu jubileju, k njenim tridesetim letom Zmaju.

INDUSTRIJA KONDENZATORJEV. SEMIČ



Na vrle Iskraše v Semiču nismo pozabili, čeprav v zadnjih številkah nismo pisali o njih. Prihodnjič se jim bomo zares oddolžili. Naš posnetek kaže pripravljatna dela za gradnjo nove proizvodne hale.

INDUSTRIJA ZA AVTOMATIKO, LJUBLJANA

DEL. SKUPINA	TOZD, KS	DO, MESTO	SOZD, SIS
OBVESTILA DELEGATOV IN DELEGATOV V ORGA- NIZ NA RAZNIH RAVNINAH (SIS, ZDOLŽENI)			ZASTREKLENA OHARICA - ZA ZAKLJUČKE, KI MO- RAJO VISETI PO ZALOGU
OBVESTILA POSLOVNO- DNIH IN SAMOUPRAV- NIH ORGANOV			
OBVESTILA DPO IN PRIPOBME DELAVCEV			PREDNI ZA BLAŠKO ISKRA IN BILTENE
OBVESTILA, KI SE TIČEJO DEL. SKU- PINE (DZ. REGISTRIRNE KARTICE)	OBVESTILA, KI SE TIČEJO TOZD, DELNO KS IN OBČINE - V ODNOSU NA TOZD	OBVESTILA, KI SE TIČEJO DELOVNE ORGANIZACIJE	OBVESTILA IZ SOZD, SIS, ZDOL- ŽENI...

Risba sodi k članku na prejšnji strani.

Prevodi pri Koprski založbi »Lipa«

Že v začetku našega pisanja smo poudarili, da je eden izmed ciljev in namenov koprskih založbe Lipa, da vsako leto uvrsti v svoj knjižni program tudi dela avtorjev on-kraj meje, torej iz Italije. Tako je v letošnjem programu napovedana antologija sodobne italijanske proze pod naslovom „Pripovedniki Furlanije in Julijske krajine“, ki jo je pripravil slovenski tržaški književnik Josip Tavčar. V antologiji bo zastopanih osem avtorjev iz sosednje italijanske pokrajine in sicer: Francesco Burdin, Stello Nattio, Alcide Paolini, Pier Paolo Pasolini, Renzo Rosso, Carlo Geronzi, Fulvio Tomizza in Carolus Cergoli. Knjigi bo dodan uvod, ki bo izčrpno literarnozgodovinsko orisal tokove v sodobni italijanski literaturi in temeljne poteze umetniške proze izbranih avtorjev. Knjiga bo vsebovala tudi kratke biografske in bibliografske podatke in bo tako vsekakor predstavljala zanimiv in aktualen vpogled v delavnice sosednjih pisateljskih ustvarjalcev.

Naslednje delo posega v sodobno ameriško književnost. „Saga o Koloradu“ Jamesa A. Michenerja, velikega ameriškega pisatelja, je knjiga o nikoli končanem boju za prgišče sreče, potrebne vsakomur, ki hoče živeti.

Vzpodbudo za pisanje tega romana je dobil avtor po nekem naročilu, ki ga ni opravil. Namesto kongresnega glavnega referata se mu je porodila ideja o „koloradski sagi“, velikem eposu o nastanku, pionirskih časih in razvoju dežele Kolorado, ki ga je fascinaliral že pred leti. In nastala je knjiga, kot z lopatami napisana, kot z bagerji odkrita resnična zgodba pokrajine...

Kronika zajema skoraj nepojmljivo razsežnost, dogodki se začno odvijati v namišljenem koloradskem mestu Centennial, svetu v malem, kjer se v burnih dogodkih razgalja duša Amerike. Zgodovinar z mnogimi podatki in dokumenti se umakne v ozadje in davna preteklost zaživi pred bralcem v najzlahtnejši podobi, pri kateri je pristen sleherni ton, neponarejen vsak, tudi najmanjši detalj: nekdanjo deželo dinosavrov osvajajo bizoni in volkovi, Indijance spodbujajo priseljeni sinovi nemških kmetov, škotskih živinorejcev, ameriških farmerjev.

Roman je visoka pesem življenju vseh generacij slavnega Kolorada, ki s svojim neizčrpnim bogastvom že od nekdaj navdušuje ustvarjalce od knjige do filma.

Končno pa o avtorju zapišimo še, da je pisec bestsellerjev in Pulitzerjev nagrajenec, kar je vsekakor tudi eno od zagotovil o literarni uspešnosti njegovega romana o Koloradu.

O ameriškem pisatelju Normanu Maileru tudi ni treba posebej govoriti, saj je dovolj znan našemu bralstvu. Letos bo pri Lipi izšel v prevodu njegov roman „Na smrt obsojeni“, ki je pripoved o življenju in smrti Garyja Gilmora, človeka, ki je bil

obsojen na smrt z ustrelišnico zaradi dveh umorov, obsodba pa je bila izvršena januarja 1977.

Če zaradi preglednosti razdelimo roman v tri dele, potem lahko rečemo, da najdemo v prvem delu nekaj osnovnih informacij o Garyjevem življenju, seveda brez nepotrebnih podrobnosti. S trinajstimi leti je prvič prišel navzkriž z zakonom in s tem naravnal življensko pot v popravne domove in ječe. Skoraj dvajset let so njegova edina zveza s svetom na drugi strani zapahov redka in skopa pisma, ki si jih izmenjuje s sestrično Brendo, prijateljico še iz otroštva. Ko ima Gary že petintrideset let, pride na prostost, ker so zanj jamčili njegovi sorodniki, Brenda in njeni starši, ki so mu tudi prikrbneli službo in ponudili stanovanje.

V drugem delu knjige, ki pripoveduje o ponovno najdeni prostosti, se širi krog Garyjevih znancev. Vsi ga sprejmejo prijazno, nobenih očitkov ni, nobene nepotrebnih radovednosti, nikakršnih predsodkov. Vsak mu skuša pomagati po svojih močeh, stric mu celo pomaga kupiti avto. Tudi srečanje z Nicole se konča presenetljivo — oba se zaljubita in Gary se preseli k njej. Nekaj časa je vse lepo in prav, potem pa se zazdi, kot da bi se Gary naveličal teh idealnih pogojev za novo življenje; vznemiri se in nikjer več ne najde pravega zadovoljstva. Tudi velika ljubezen z Nicole se začneja krhati. In zatem ga naenkrat obsede želja po avtomobilu, za katerega seveda nima dovolj denarja. Nekaj večera se tako odpravi, nekako mimogrede, kot da bi šel na nogometno tekmo, na bencinsko črpalko, kjer izropla blagajno in ubije uslužbenca. Ker še zmeraj nima dovolj denarja, se takoj odpelje dalje, kakor da ga žene neka nevidna sila, stopi v motel in tudi tam za nekaj bornih dolarjev ubije upravnika. Nesmiselno dejanje, ker avto, ki si ga tako strašno želi, ni niti nov niti kako drugače znamenit. Šele kasneje vzemo iz pisma, ki ga pošlje Nicole iz ječe, da je nasilje zanj enako sprejemljivo in razumljivo, kakor je za ljudi na prostosti razumljivo in sprejemljivo spoštovanje zakonov.

V tretjem delu pa doživljamo cirkus njegove poslednje noči. Spremljamo Garyja na streljanje in povsem slučajno slišimo njegovo pesem — Paloma blanca, Nihče ne ve, da mu je Nicole napisala v pismu, kako je ponoči sanjala, da je njena duša kot bel ptič poletela skozi okno k njemu.

In po ustrelišnici smo priče še obdukciji: Garyjeve oči in ledvice vzamejo za presaditev, od ostalih njegovih organov pa košček za patološke raziskave. V možganih ne odkrijejo tumorja, torej se umora ne da niti po smrti razumno razložiti. V krematoriju ostane potem od vse Garyjeve nasilnosti samo kup pepela in nekaj koščkov kosti.

Dve in pol leti je raziskoval in pisal Mailer Garyjevo biografijo: zato tudi ne

beremo povsem navadne zgodbe o nekem zločinu in o nekem zločincu. Pred nami se razvija in raste podoba človeka, ki se ne nadoma, ne da bi to posebno nameraval, ne da bi imel za to kakšne posebne vzroke, ali vsaj opravičilo, znajde v slepi ulici zla, ki nezaježljivo, a vedno znova obvladuje človeka. In ravno v tem, kako nas Mailer pripelje k zibelki te najhujše človekove zveri: brezčutne okrutnosti, pohlepnosti, ki se zaradi svoje silovitosti in nesmiselnosti razvija v nerazumno pretresljivo, grozljivo, očičujočo tragedijo; kakor se je razvijala že v antični tragediji, pri Shakespearu in drugih, leži izjemnost njegovega romana.

Mailer je v svojem pisanju skrajno objektivno kronist, vester in natančen in v tej zreli vestnosti ter odgovornosti leži moč in pretresljivost ter lepota romana. Na smrt obsojeni v nobenem primeru ni zabavno branje, čeprav je seveda namenjeno tudi tistim, ki ga zanimajo zgolj napete zgodbe. In prav tako je čisto mogoče, da bo marsikateri sramežljivi bralec doživil „katarzo“ le ob Garyjevem erotičnem življenju, čeprav to seveda ni več Mailerjeva krivda. Treba je celo poudariti, da ima pri tem ta dimenzija človekovega čustvovanja povsem naravne razsežnosti, češar za številno slovansko erotično literaturo ni mogoče reči.

Zavoljo omenjenih kvalitete je Mailerjev roman takšen, da prisili zahtevnega bralca k razmišljanju o čudni zveri nasilja, ki se skriva v človeku in danes bolj kot kdajkoli poprej sili na prostost v najbolj nemogočih oblikah na vseh koncih sveta. Gary jo opiše tako-le: „Zmeraj sem lahko ubijal. V meni je nekaj, česar ne maram. Popolnoma se lahko znehim občutka za druge, postane nečustven. Vem, da počenjam nekaj stransko narobe, ampak še zmeraj lahko to počnem.“

In danes, se zdi, se lahko vsi kaj hitro znebimo skupaj občutka za druge, postanemo nečustveni. To je lahko zelo nevarno,

TRI PESMI

*Bili so dnevi,
ko sem žarela kot poletni dan,
ko sem tako ljubila,
da še to sem pozabila,
kako mi je ime.
Toda cel lok ljubezni
zamenjala ne bi
za en sam tvoj nasmeš.
Tvoj smeh,
navihnan, razigran, ljubeč,
poln vprašanj.
O, dete moje!
Kako si moje,
zlato, malo dete,
dete moje!*

*Globoko v meni,
globoko, globoko v temi,
v oazi svetlih spominov
in srečnih sanj,
spi usanjena lepota sreča.
In še globlje,
čisto na dnu zavesti,
čisto ob robu svetlobe zavest,
da vse mine.*

*Nimam denarja
in ne zlata,
a vendar sem strašno bogata.
Tam zunaj na soncu
dve skuštrani glavici
se s peskom igrata.*

Milena Majcen

ZAHVALA

Ob izgubi moje drage mame

MARIJE VOJSKA

se iskreno zahvaljujem sindikatu, sodelavkam in sodelavcem Iskra—Avtomatika, TOZD Naprave za energetiko za podarjeno cvetje, izrečeno sožalje in denarno pomoč

Milica Borko.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame

ROZALIJE KRAPEŽ

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem ter celotni kontroli TOZD TEA na Laborah za izrečeno sožalje in za nudeno pomoč

žalujoča hčerka Danica Krapež.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega očeta

PETRA GLOBOČNIKA

se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem TOZD RTC za izraženo sožalje, darovani venec in spremstvo na njegovi zadnji poti

sin Peter z družino.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža

FRANCA ŠTULARJA

se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem TOZD TEA — linija in kontrola številčnika, TOZD ERO — TPD, prijateljem in sindikatu Iskre Elektromehanike za izrečeno sožalje, podarjene vence, denarno pomoč ter spremstvo na njegovi zadnji poti

žalujoča žena Marija.

kjerkoli se že zgodi; zato so knjige, ki nam skušajo odpri srce in razum v tej smeri, še kako dragocene. In Mailerjeva knjiga „Na smrt obsojeni“ je ena takšnih dragocenih knjig.

Tik pred izidom pa je že dolgo napovedani prevod danes že po Evropi znanega Tomizzovega romana „Boljša življenje“, ki je bil v Italiji, takoj po izidu, v pičlih štirinajstih dneh razprodan kar v 70.000 izvo-

ISKRAŠ IGRA IN REŽIRA

Dan oddiha

Naklo—Dramska skupina Kulturno-umetniškega društva Dobrava Naklo je pripravila in izvedla gledališko igr — komedijo v treh dejanjih sodobnega ruskega pisatelja, dramatika, komediografa in satirika Valentina Katajeva—Dan oddiha.

Dan oddiha je spretno napisano in učinkovito gledališko delo, za katero je značilna lahkotna igrivost, duhovitost, ljubeznivi konverzijski ton in besedna igra. Prav zaradi svoje neproblematičnosti je sprejemljiva za najširši krog gledalcev. Vsebinska je precej zapletena, vendar zanimiva. Situacija se tako zavozla, da se zdi skoraj neresljiva in vzbuja primerno komično napetost in zanimivost. Predstava ne nudi samo smeja,

STABILIZACIJA

Stabilizacija, kje bila si

vsja ta leta,

ta dolga burna in

viharna leta,

da zdaj kot limona si

vsja izžeta,

s krči strašne smrti

vsja prežeta

od ran nebrojnih

vsja izžeta,

grozi požreti vedno lačnih

cen te črta,

končno so le na tebe

se spomnili,

da bi, če ni prepozno,

te rešili.

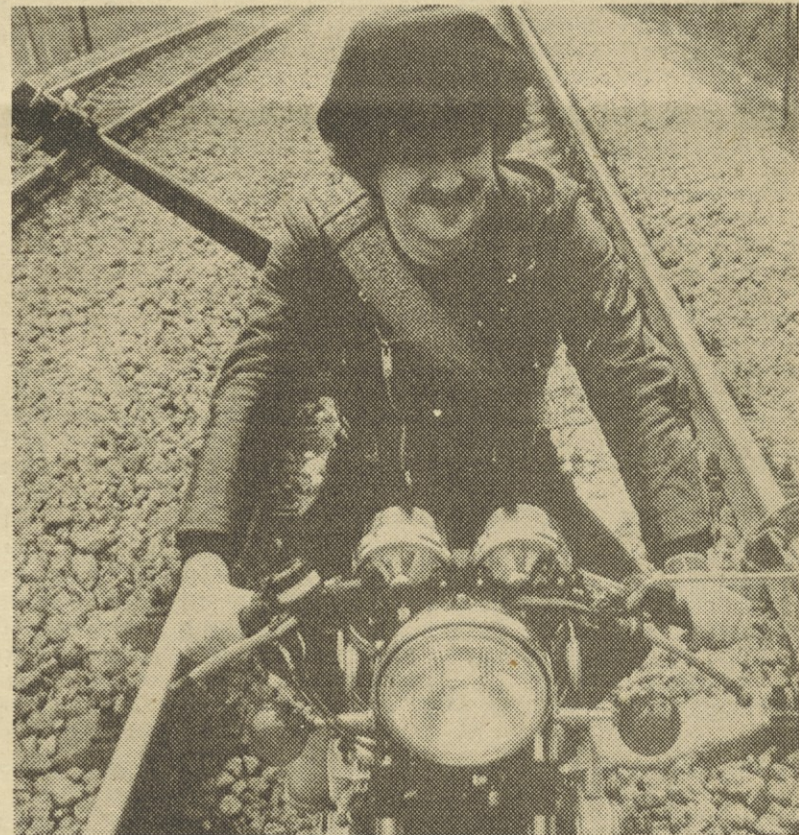
Pril

Drago Papler

KONCERT TOMAŽA DOMICLJA IN JANIJA KOVAČIČA V ISKRI

V petek, 18. aprila ob 18. bosta v delavski restavraciji na Laborah nastopila znana slovenska rock individualista Tomaž Domicelj in Jani Kovačič. Koncert organizirata osnovni organizaciji mladine TOZD TEA in ATC. Vstopnice so na voljo pri poverjenikih OO ZSMS v posameznih temeljnih organizacijah Elektromehanike in pred začetkom koncerta.

K. Mohar



Pravijo, da Tomaža Domiclja vsakdo pozna in to je zagotovo tudi res. Trenutno je v Londonu in ko se bo vrnil v domovino, bo njegov prvi nastop namenjen Iskrašem.



Jani Kovačič je največji up prihodnosti slovenske mlade glasbe. Poznamo ga po satirično-kritičnih pesmih, ki prisilijo k razmišljanju. V Iskri je uspešno nastopil že lani (Iskra poje 79). Pravi, da se med dobro občinstvo vedno rad vrača.

Prebrali smo za vas

Vsekakor se je Rudolf Hribnik-Svarun lotil s svojim delom pod skupnim naslovom „Opredelitev“ „ki naj bi izšlo v štirih zajetnih knjigah, za naše slovenske razmere velikanskega dela, da bi nam v zamišljeni tetralogiji, katere prvi del je zdaj pred nami, kronološko in na svojevtrsten način obdelal boj slovenskega naroda v letih 1941–1945.“

Pred nami je zdaj prvi del tetralogije „Opredelitev“, ki nosi naslov „Država v državi“ in obdeluje začetke in prvo, enainštirideseto leto narodnoosvobodilnega boja na Slovenskem. In ker piše to kroniko poklicni vojak, generalpolkovnik, revolucionar, udeleženec NOB od 1941. leta in narodni heroj, je razumljivo, da se je v veliki meri pomudil pri osvetlitvi vojaško-političnih razmer. Vendarle pa je kronika pisana tako, da bo pritegnila tudi najširši krog bralcev, zlasti tistih, ki vojne sploh niso doživeli. Ob branju bodo namreč odkrivali vse bolj in bolj našo naj-novejšo zgodovino, usodo človeka v vojni.

Živo je v prvi knjigi prikazan potek spopadov z okupatorjem, težave pri organizaciji vstaje in ustanavljanju prvih partizanskih čet in bataljonov. Avtor tudi na novo analizira vzroke propada stare Jugoslavije in razsula njene vojske. Opredelitev za boj ali proti njemu, to je bila tista usodna dilema, postavljena pred slehernega Slovenca in je kot takšna ostala vse tja do konca vojne.

Kritičnejši razbor prvega dela tetralogije nam pokaže, da se je Hribnik lotil svojega pisanja na doslej pri nas nenavaden in tudi še ne uporabljen način. Celotno kroniko narodnoosvobodilnega boja na Slovenskem si je zamislil romansirano kronološko, pri čemer je spretno in logično vključil v besedilo tudi celo vrsto dokumentov in tudi pričevanj, v dogajanje je vpletel vrsto zgodovinskih, znanih oseb s polnim imenom, čeprav je nekaj junakov kronike tudi izmišljenih in delujejo v tkivu celotne pripovedi bodisi kot avtorjevi rezonerji ali pa povezujejo med seboj resnične zgodovinske dogodke in nosijo v sebi tudi veliko avtorjevih potez.

Na ta način se je Hribnikovo pisanje v nekem smislu otrslo izrazito subjektivističnega memoarskega načina pisanja, na drugi strani pa mu je omogočilo, da je zares lahko zajel dogajanja, ljudi in boje na celotnem slovenskem ozemlju, ki so si ga enainštiridesetega leta razkosali in podredili kar trije fašistični okupatorji: Nemci, Italijani in Madžari.

Oblika in način takšnega kronološkodokumentarnega in literarno-memoarskega načina pisanja sicer v evropskem pisanju nista novost, vendar pomenita novost pri nas in v tem smislu zagotavljata Hribnikovi knjigi neprimerno večji in obsežnejši krog bralcev, saj sleherni rad z zanimanjem in radovednostjo bere knjigo, ki mu sicer dokumentarno, neoporečno in objektivno poroča in ga seznanja z moderno zgodovino, pri tem pa ga ne obremenjuje niti s preveč znanstvenimi posegi, subjektivizmom in podobnim, hkrati pa mu tudi na literaren in v določenem smislu celo dramaturški način pripoveduje nazorno in dramatično o začetkih našega boja in usodnem enainštiridesetem letu.

Uvod h knjigi je napisal Stane Dolanc, v katerem je med drugim zapisal: „Menim, da ta knjiga sodi med boljša spominska dela o naši revoluciji in jo zato toplo priporočam vsem mladim ljudem. Za nas, borce NOV, pa bi nov, dragocen in koristen dokument, ki nas bo spominjal na najlepše dni našega življenja in tudi na slavno pot enega izmed pravih junakov slovenskega ljudstva, narodnega heroja Svaruna.“

Hribnikovo delo „Opredelitev“ je izdala založba Borec v opremi Nadje Furlan.

D.Ž.

Razpis letovanja v Iskrinih počitniških domovih v sezoni 1980

Rezervacije letovanj za Iskrine domove sprejemamo direktno na naslov: ISKRA INVEST SERVIS, Dejavnost za rekreacijo in letovanje, Ljubljana, Ilirska 27, telefon: 325-587.

NAČIN PRIJAVE

Prijavite se lahko osebno na Ilirski 27 v Ljubljani ali po telefonu, vendar le za informacije o prostih terminih letovanja in potrditve le-teh. Na osnovi telefonske potrditve rezervacije je treba obvezno čitljivo in točno izpolniti PRIJAVNICO, katero moramo prejeti v treh dneh. Istočasno je treba izvršiti vplačilo celotnega zneska letovanja, drugače se prijava ne upošteva. Le na podlagi vplačila izstavimo napotnico, ki je osnova za letovanje in prevoz po morju. Vse koristnike prosimo, da upoštevajo predpisani postopek prijave, v nasprotnem primeru ne prevzemamo nobene odgovornosti.

BREZ NAPOTNICE IZDAJE OD NAŠE SLUŽBE, NE MORE NIČE NA LETOVANJE.

VPLAČILA SO MOŽNA

- osebno, z gotovino na blagajni v Ljubljani, Ilirska 27
- po pošti, z denarno nakaznico na naslov: Dejavnost za rekreacijo in letovanje, Ilirska 27, 61000 Ljubljana.
- na žiro račun, na naslov: ISKRA INVEST SERVIS, Trg revolucije 3, Ljubljana žiro račun: 50101-601-17218. (Obvezno pripisati namen nakazila!)

NAČIN ODJAVE

Upoštevamo samo pisne odjave. V primeru odpovedi 15 ali več dni pred odhodom zadržimo 150.— din za

manipulativne stroške. Za odpoved 14 do 3 dni pred odhodom zadržimo 30 % od cene aranžmaja po osebi. Če pa odpoveste samo 3 dni ali manj pred nastopom letovanja oz., da se letovanja brez odpovedi ne udeležite, pa zaračunamo 50 % stroškov od celotno vplačanega zneska.

NAVODILO ZA POTOVANJE V POČITNIŠKO NASELJE ISKRE — UVALA MIR NA DUGEM OTOKU

Vsi tisti, ki boste potovali z osebnimi avtomobili morate pripeljati do Sukošana, ki je 10 km oddaljen od Zadra. Svoja vozila boste parkirali v Sukošanu pri ROGOZNICA Anteju (Bučo), kjer je ograjen, delno zasenčen in čuvan prostor. Dnevna parkirna znaša 15.— din.

Poslužite se lahko tudi avtobusnega in železniškega prevoza. Odhodi iz Ljubljane so v večernih urah, priporočamo pa vam večtedensko predhodno rezervacijo vozniških kart, prav tako tudi povratnih.

ODHOD LADJE

Odhod ladje iz pomola v Sukošanu (točno po navedenih datumih) je ob 08.30 min. Prevoz z ladjo traja približno 2 uri in 15 minut.

Pri povratku — ob koncu letovanja — je odhod ladje z Dugega otoka ob 12.00. uri. V Sukošanu boste prispeli ob 14.30. min.

Vsako drugačno potovanje, ki ni vezano na naš prevoz, je pa mnogo daljše in nosite stroške sami.

Kdor se ne bo ravnal po naših navodilih in se ne bo pravočasno udeležil letovanja, mu organizator ne vrača nobenih stroškov.

TERMINI IZMEN IN CENE PAKETOV V POČITNIŠKEM NASELJU KAMP MIR — DUGI OTOK

I. Skupina	II. skupina	III. skupina
17. 6. — 27. 6.	18. 6. — 28. 6.	19. 6. — 29. 6.
27. 6. — 7. 7.	28. 6. — 8. 7.	29. 6. — 9. 7.
7. 7. — 17. 7.	8. 7. — 18. 7.	9. 7. — 19. 7.
17. 7. — 27. 7.	18. 7. — 28. 7.	19. 7. — 29. 7.
27. 7. — 6. 8.	28. 7. — 7. 8.	29. 7. — 8. 8.
6. 8. — 16. 8.	7. 8. — 17. 8.	8. 8. — 18. 8.
16. 8. — 26. 8.	17. 8. — 27. 8.	18. 8. — 28. 8.
26. 8. — 5. 9.	27. 8. — 6. 9.	28. 8. — 7. 9.

TERMINI IZMEN ZA LASTNE ŠOTORE

1. 7. — 11. 7.
11. 7. — 21. 7.
21. 7. — 31. 7.
31. 7. — 10. 8.
10. 8. — 20. 8.
20. 8. — 30. 8.

CENIK ZA DUGI OTOK

10-dnevni paket

ODRASLI	LASTNI ŠOTOR
ISKRIN ŠOTOR	1.750.—
2.100.—	

OTROCI DO 7. LETA	LASTNI ŠOTOR
ISKRIN ŠOTOR	1.200 —
1.500 —	

Desetdnevni paket vsebuje: 10 polnih penzionov, prevoz po morju v obe smeri in turistično takso.

OPOMBA:

V kolikor ne boste koristili vseh uslug, ne vračamo razlik.

V primeru dodatnih stroškov letovanja na Dugem otoku, ne sprejemamo plačil s čeki, zaradi velike oddaljenosti.

ŠAHOVSKO PRVENSTVO ELEKTROMECHANIKE ZA POSAMEZNIKE

V dveh četrtkih — 3. in 10. aprila smo izvedli posamezno šahovsko prvenstvo EM za leto 1980. Sodelovalo je 24 šahistov, in sicer iz kranjskih tozdov ter zastopnik Mehanizmov iz Lipnice. Žal se vabilu niso odzvali šahisti iz Instrumentov, TEL, CEO, MSO, in Vege.

Tekmovanje je sodil Ljubo Đorđević po švicarskem sistemu devetih kol. Ob zaključku prvenstva so prvi trije prejeli zlato, srebrno oz. bronasto plaketo.

Končni vrstni red:

1. Janez Krek (Stikala) 7,5, 2. Brane Deželak (Števec) 7, 3. Dušan Čebular (TEA) 6,5 točk, sledijo: Oblesček (Stikala), Režek (ERO), L. Deželak (Vzdr.), Brce (TEA), Jeraj (TSD), Koželj (Račun.), Štempihar (TEA), Kmetič (Vzdr.), Cimperman (ATC), Jerman (TSD), Brce (ERO), Planinc (ATC), M. Kern (TEA), Rahonc (štip.), Kordež (TEA), R. Kern (TEA), Kancilija (DSSS), Bambič (TEA), Piskar (ATC), Šolar (Mehanizmi).

Olga Štempihar

IGRALCI TENISA — POZOR!

Teniška sezona se je že začela. Po lanskega leta uspešno organiziranem turnirju imamo letos v načrtu bogatejšo sezono. Organizirali bomo dva teniška tečaja samo za Iskraše — začetni in nadaljevalni (maja), prvenstvo Elektromehanike (maj/junij) in odprto prvenstvo Elektromehanike (september). Tečaj bo 3-krat tedensko po uro in pol, skupaj 20 ur. Tečajnina je 300 din (200 din lastne udeležbe, 100 din prispeva Iskra). S seboj prinesite lopar in copate. Prijave za tečaj sprejemata do 5. maja Cimperman ATC (2870) in Žnidar MN (3427) ter dajeta vse informacije.

ŽNIDAR

DOPISUJTE V NAŠE GLASILO

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva SOZD Iskra — Industrija za elektroniko, telekomunikacije, elektromehaniko, avtomatiko in elemente — Ljubljana.

— V.d. glavni urednik Otmar Zom, odgovorni urednik: Dušan Željeznov, tehnični urednik: Janko Colnar, novinar — komentator Mara Ovsenik.

— Ureja uredniški odbor: Alojz Boc (Elektromehanika), Špela Dittrich (Avtomatika), Lado Drobež (Iskra Commerce), Stane Fleischman (Široka potrošnja), Franc Kotar (IEZE), Marko Rakušček (Avtotelektika), Boris Čerin (DO Elektrozeve) — Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo — Naslov: Ljubljana, Trg revolucije 3, tel.: 324-061, 324-261. — Tisk: — Časopisno tiskarsko podjetje PRAVICA—DNEVNIK, Ljubljana.

Po mnenju sekretariata za informacijo SRS je glasilo oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

Elektromehanika

PRODAJNIKI NA SMUČEH

Po naši, uredniški krivdi, je doslej izostal zapis o smučarskih tekmovanjih TOZD PRODAJA, ki sta bili 1. marca v Mojstrani. Prizadetim se za zamudo opravičujemo. Kljub za 1. marec slabi vremenski napovedi in že bližajočem se koncu smučarske sezone, je v veleslalomu in smučskih tekih TOZD Prodaja nastopilo 29 tekmovalcev in tekmovalcev.

Najprej so se pomerili v veleslalomu in sicer sta bila na sporedu kar dva teka. Izven konkurence so se najprej pomerili pionirji, otroci članov kolektiva. Proga je bila dobro pripravljena in so vsi nastopajoči praktično imeli enake tekmovalne pogoje. Po smučarskih veččinah zelo različno „razviti“ pa so pokazali zvrhano mero borbenosti in zato je veleslalom odlično uspel.

Uvrstitve so bile naslednje: ženski A razred: 1.) A. Cvet 1:29,3, 2.) M. Petrac 1:45,9, 3.) Ognjenovič 2:51,9; ženski B razred: 1.) J. Sušnik 1:49,5, 2.) V. Dolinšek 1:49,8, 3.) D. Brzin 2:07,3, 3.) D. Brzin 2:07,3; moški A razred: 1.) I. Parte 1:06,9, 2.) F. Gros 1:08,5, 3.) I. Stružnik 1:15,6, 4.) Lazič, 5.) C. Mole, 6.) D. Trček,

7.) D. Burnik, 8.) D. Kavčič, 9.) B. Dolinar, 10.) M. Maslač; moški B razred: 1.) J. Kovčič 1:24,1, 2.) J. Rovnšek 1:25,0, 3.—4.) J. Azman in A. Kržan 1:26,0, 5.) B. Fabčič, 6.) J. Jošt, 7.) M. Suhadolčan; moški C razred: 1.) A. Punar 1:21,3, 2.) A. Stražar 1:28,1, 3.) P. Jereb 1:28,8, 4.) T. Štetrner, 6.) J. Štrukelj.

Sledilo je tekmovalstvo v smučarskih tekih. Med ogrevanjem prijavljenih tekačev je skokovito naraslo zanimanje navijačev za to disciplino in na samem startnem mestu se jih je prijavilo še 5, če pa bi bilo na voljo dovolj tekaške opreme, bi bilo to število gotovo še večje. Tako se je na 2,7 km dolgi progi pomerilo 10 tekmovalcev, izven konkurence pa je nastopila tudi predstavnik lepšega spola.

Po končanem tekmovalstvu smo imeli v Zdravilišču Triglav v Mojstrani skupno kosilo. Sledila je razglasitev rezultatov ter podelitev diplom in nagrad za prva tri in predzadnje mesto vsaki tekmovalni skupini. Najveselejši del netekmovalnega sporeda in splošnemu razpoloženju ustrezen zaključek je bilo žrebanje nagrad za vse tiste, ki se jim ni uspelo okititi s kakršnimkoli priznanjem.

Ob koncu velja poleg nastopajočih pohvaliti tudi prizadevne organizatorje, predvsem Vilija Tekavca, ki je prispeval levi delež k temu, da je prvenstvo uspelo tudi z organizacijske plati.

BL

III. LETNI OBČNI ZBOR ŠAHOVSKEGA DRUŠTVA ISKRA

bo v soboto, 26. aprila 1980 ob 8,30 v kletni dvorani — restavraciji stolpnice Iskra, Ljubljana, Trg revolucije 3.

Po končanem občnem zboru bo nagradni

prvomajski hitropotezni šahovski turnir za pokal Iskre in pokal 100 točk.

Vabimo člane in prijatelje ŠD Iskra.

Pokrovitelj tega turnirja bo OOS TOZD Center za elektrooptiko.

ČASOPISNE NOVICE

„Po precej dolgotrajnih in neuspešnih prizadevanjih za usklajen razvoj računalniške proizvodnje v Sloveniji so sedaj rezultati široke razprave v zborničnih splošnih združenjih o osnovnih izhodiščih za oblikovanje razvojnega programa našega računalništva pokazali, da uporabniki z njimi soglašajo in zato so jih tudi v celoti podprli.“

Enoten koncept nadaljnega razvoja računalništva naj bi podrobneje opredelil zlasti tehnološka in ekonomska merila za oceno razvojnih programov možnih proizvajalcev računalniške opreme. Slednje bo opravila posebna skupina strokovnjakov, ki je že pričela delati. Gospodarska zbornica predlaga, naj bi njej tudi predstavniki izvršnega sveta skupščine SRS, ki bi sodelovali pri oceni že sklenjenih in predloženih pogodb o višjih oblikah sodelovanja s tujino na področju računalništva (Gorenja, Iskre in Elektrotehne)“, piše mariborski Večer.

„Pred 20 leti je 20 delavcev v Žužemberku v prostorih združenega doma začelo s proizvodnjo keramičnih kondenzatorjev. Danes poteka proizvodnja v novi proizvodni dvorani, vendar delavci še niso zadovoljni s tehnološkimi postopki. Trenutno se je v Iskrinem tozdu Keramični kondenzatorji v Žužemberku ukvarjajo z večplastnim keramičnim kondenzatorjem, ki ga uvajajo v redno proizvodnjo. Strojno opremo bodo dobili iz uvoza, zlasti za prvo fazo proizvodnje. Naslednjo fazo — inkapsulacijo — bodo opremili povečini z domačo tehnologijo. Ta novi program, od katerega mnogo pričakujejo, jih trenutno zelo zaposluje. Večplastni keramični kondenzator je namreč sodoben, visokokakovosten in zanesljiv izdelek s področja kondenzatorjev, namenjen pa je tudi za zahtevnejšo profesionalno elektroniko. Zdj uvajajo avtomate za nanašanje elektrod in kondenzatorsko keramiko. Prav tako uvajajo naprave in avtomate za spajkanje in inkapsulacijo. Začeli pa so s konstrukcijo avtomatske linije za meritve. Če bo šlo vse po programu, bo linija stekla že letos. Proučujejo tudi uvedbo novih izdelkov. Realizacija pa, žal, zaostaja za željami in realnimi možnostmi, saj je v tej delovni organizaciji vedno premalo strokovnjakov“, piše ljubljanski Gospodarski vestnik.

Sarajevske Novice poročajo, da ima služba za organizacijo elektronske tehnologije za naslednje zimske olimpijske igre v Sarajevu nalogo, da pregleda, če bo v tem mestu dovolj telefonskih in teleksnih linij. Po prvih pregledih so ugotovili, da bo potrebno instalirati v mestu 40 do 50 % več linij, kot jih je bilo na zimskih olimpijskih igrah v Innsbrucku.

V Kranju so kupili najbolj dognano napravo za uničevanje kemikalij, odpadnih olj in galvanskih odpadkov. Gre za peč, ki ne dopušča nobenega onesnaževanja, kar pomeni, ne dima ne plinov tako, da je ekološko povsem čista. Doslej so te nevarne snovi sežigali, pri čemer je neznosno smrdelo in se kadilo. Zdj bo temu konec, v veliko olajšanje občanov in komunalnih delavcev. Tovarni Iskra in Sava že hranita v posebnih sodih čez 80 ton odpadnih olj in kemikalij, ki čakajo na peč — poroča Kmečki glas.

Beograjska Politika je objavila naslednjo vest, ki jo objavljamo dobesedno: „Avtomatska telefonska centrala s pet in pol tisoč številki se gradi v Lazarevcu. Pričakujejo, da bo vključena v promet v naslednjem letu. Meščani, ki želijo telefonski priključek, morajo plačati 4.000 dinarjev.“

Opomba: Naša elektronska centrala se torej že gradi v Lazarevcu!

Slovenski srednjeročni načrt razvoja telefonije od leta 1981 do 1985 predvideva, da bomo imeli ob koncu tega obdobja na Slovenskem 322 tisoč telefonskih priključkov ali po 18 na 100 prebivalcev. Kakor pravi Miloš Mitič, predsednik poslovnega odbora združenih PTT organizacij Slovenije, to pomeni, da bomo ob dovolj uspešnem združevanju denarja za razvoj in modernizacijo telefonije šele v naslednjem srednjeročnem obdobju tja do leta 1990 zares dohiteli telefonijo v razvitejšem svetu, piše ljubljansko Delo.

Zbornična komisija je ocenila, da je zaradi zaostrenega plačilno bilančnega položaja kot tudi zaradi uspešnejšega uveljavljanja domače računalniške proizvodnje treba poostri merila za ocenjevanje smotrnosti in utemeljenosti zahtevkov za uvoz računalniške opreme. Hkrati bo tudi predlagala računalniškimi centrom zastopnikov tujih proizvajalcev, naj letos odstopijo od nameravanega uvoza računalniške opreme v korist neposrednih uporabnikov, piše ljubljansko Delo.

Posebni dopisnik Tanjuga poroča z mednarodnega sejma tehnike in tehničnih dosežkov v Kairu, da so bili deležni razstavljeni jugoslovanski eksponati precejšnje pozornosti. Obiskovalci so se zlasti zanimali za industrijske stroje, orodne stroje, stroje za procesno tehnologijo, stikalnice, gospodinjske stroje, črpalke za vodo, elektromotorje, telefonske aparate in centrale in za razno električno opremo. Iz Slovenije je bilo navzočih 14 razstavljalcev — to je od vseh republik največje število — med njimi je bila tudi naša Iskra, (beograjski Privredni pregled).

Kljub zaostrenim gospodarskim pogojem je Iskra—Elektromehanika lani uspešno poslovala, saj je dosegla za 2,8 milijarde dohodka in dve milijardi čistega dohodka, iz katerega je več kot 703 milijone dinarjev namenila za sklade. Takšni rezultati so dober temelj za letos in bo lahko Elektromehanika dosegla precej večje deleže v sestavljeni organizaciji, kranjskem, gorenjskem in slovenskem gospodarstvu, piše kranjski Glas.

Čajavčeva delovna organizacija Elektronski sprejemniki in naprave bo morala zaradi podražitve reprodukcijskega materiala odvojiti približno 30 milijonov več kot lani. Za svoje teplotne naprave nabavljajo banjaški elektroniški večje število delov v Iskri in Elektronski industriji. Čeprav je bila tema dvema kolektivoma dovoljeno povečati cene nekaterih izdelkov za približno 13 % zahtevata zaradi porasta cene srebra podražitev npr. diod in kondenzatorjev do 60 %. Nabava reprodukcijskega materiala po novih cenah bo vsekakor negativno vplivala na rezultate poslovanja te delovne organizacije, piše Glas iz Banja Luke.

S slavnostno sejo delavskega sveta Iskra TOZD Industrijska elektronika v Kostanjevici so počastili začetek gradnje nove tovarne, ki uvaja proizvodnjo industrijske elektronike. V Kostanjevici je bil najprej obrat šentjernejske Iskre, letos pa je ta obrat postal samostojna TOZD. Prostor ima v kostanjeviškem gradu, vendar ne ustrezajo namenu, zato so se odločili za postavitev nove tovarne. Nova tovarna bo imela 2.000 m² uporabne površine in 1.500 m² proizvodnih prostorov, piše novomeški Dolenjski list.

Zbral in uredil Marjan Kralj

POKLJUKA—LIPNCA—DEBELA PEČ

Planinsko društvo Iskra bo priredilo v soboto, 26. aprila turni smuk z Debele peči (2015 m). Odhod udeležencev bo v soboto, 26. t. m. z rednim avtobusom iz Ljubljane ob 7., iz Kranja ob 7.30 na Pokljuko. Od tam se bomo peš napotili do Lipance (1.300) — in naprej še približno 2 uri lahke hoje na Debelo peč. Razgled z Debele peči je izreden in tudi spust na smuče ni težak. Izleta se lahko udeležijo tudi planinci brez smuči. Povratek ob 18. s Pokljuke. Cena izleta 50.— din. Prijave in informacije: Breda Jančar, Iskra, Tržaška 2, tel.: 20-341 int. 341.

V ŠKOFJELOŠKO POGORJE

Planinska sekcija ISKRA Elektromehanika Kranj bo priredila v soboto, 26. aprila še en izlet za ljubitelje prijetnih sprehodov v naravo. Tokrat se bomo odpravili v Škofjeloško hribovje, na malo znano Gabrsko goro.

Odhod iz Kranja bo ob 7., peljali pa se bomo do Loga v Poljanski dolini. Od tu bomo šli mimo osamljenih kmetij na vrh. Da bo izlet bolj zanimiv, se bomo vračali proti Poljanam, kjer si bomo ogledali še rojstno hišo pisatelja Ivana Tavčarja. Tura bo lahka, primerna tudi za družinski izlet, saj bo hoje le približno štiri ure. Prijave in vplačila (20 din) sprejema tov. Olga tel.: 2822 do srede, 23. aprila.